

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА

в зарубіжних ЗМІ

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА В ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Інформаційно-реферативний бюлетень

Головний редактор

Удовик В. М. директор Фонду Президентів України,
канд. істор. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальна за випуск

Польовик С. М., завідувач відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук із соц. ком.

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували

Федорчук А. Г., Матвійчук А. В., Павленко Д. В., Хилько М. І., Бондаренко Д. В.,
Мищак І. М., Макарова О. І., Моршна Н. О., Дайнека Я. А.

Заснований у 2018 році
Виходить раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА В ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Інформаційно-реферативний бюлетень

Випуск 11 (36)

(огляд матеріалів зарубіжних ЗМІ за 1–30 листопада 2021 року)

Київ 2021

ЗМІСТ

ЗМІСТ	4
ПЕРЕДМОВА	9
ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ	10
АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА	10
<i>Польща</i>	10
АКЦІЇ ПРОТЕСТУ	10
<i>Нікарагуа</i>	10
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	10
<i>Колумбія</i>	10
ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА	11
<i>Бразилія</i>	11
<i>США</i>	11
<i>Україна</i>	11
ЕКОНОМІЧНА І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	12
<i>Єгипет</i>	12
<i>Індонезія</i>	12
<i>Казахстан</i>	12
<i>Малаві</i>	13
<i>Мексика</i>	13
<i>Португалія</i>	13
<i>Сальвадор</i>	13
<i>Сербія</i>	14
<i>США</i>	14
<i>Сьєрра-Леоне</i>	16
<i>Туреччина</i>	17
<i>Узбекистан</i>	17
<i>Україна</i>	18
<i>Франція</i>	19
ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА	19
<i>Барбадос</i>	19
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	20
<i>США</i>	20
<i>Туреччина</i>	20
<i>Україна</i>	20
ІМПІЧМЕНТ ПРЕЗИДЕНТА	21
<i>Перу</i>	21
<i>Чилі</i>	21

ІНАВГУРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА	21
<i>Кабо-Верде</i>	21
<i>Узбекистан</i>	22
<i>Фіджі</i>	22
МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА.....	22
<i>Білорусь</i>	22
<i>США</i>	24
<i>Україна</i>	25
МІСЦЕВІ ВИБОРИ.....	25
<i>Алжир</i>	25
<i>США</i>	26
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА	27
<i>Еквадор</i>	27
<i>Ліван</i>	28
<i>США</i>	28
<i>Уганда</i>	28
<i>Україна</i>	29
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА	31
<i>США</i>	31
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	31
<i>Мексика</i>	31
<i>Південно-Африканська Республіка</i>	31
<i>Португалія</i>	32
<i>Росія</i>	32
<i>США</i>	32
<i>Україна</i>	35
<i>Франція</i>	36
ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ	37
<i>Киргизстан</i>	37
<i>Португалія</i>	38
ПРЕЗИДЕНТ І ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	39
<i>Єгипет</i>	39
<i>Мозамбік</i>	39
<i>Румунія</i>	40
<i>Україна</i>	40
<i>Чехія</i>	40
ПРЕЗИДЕНТ І ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	44
<i>Болгарія</i>	44
<i>Перу</i>	44

<i>Португалія</i>	45
<i>США</i>	45
<i>Туніс</i>	46
ПРЕЗИДЕНТ І СУДОВА ВЛАДА	46
<i>Польща</i>	46
<i>Туреччина</i>	46
<i>Україна</i>	47
ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ	47
<i>Болгарія</i>	47
<i>Гамбія</i>	50
<i>Гондурас</i>	51
<i>Лівія</i>	51
<i>Нікарагуа</i>	52
<i>США</i>	54
<i>Філіппіни</i>	54
<i>Чилі</i>	55
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА	55
<i>Білорусь</i>	55
<i>Португалія</i>	56
<i>Україна</i>	56
<i>Франція</i>	56
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ	56
АЗІЯ	56
<i>Ізраїль</i>	57
<i>Іран</i>	57
<i>Ліван</i>	57
<i>США</i>	58
<i>Тайвань</i>	63
<i>Туреччина</i>	64
<i>Філіппіни</i>	64
АФРИКА	64
<i>Алжир</i>	64
<i>Єгипет</i>	65
<i>Замбія</i>	66
<i>Намібія</i>	66
<i>Південно-Африканська Республіка</i>	66
<i>Сенегал</i>	67
<i>США</i>	67
<i>Уганда</i>	68
<i>Україна</i>	68

ЄВРОПА.....	69
<i>Білорусь</i>	69
<i>Болгарія</i>	71
<i>Італія</i>	72
<i>Литва</i>	72
<i>Молдова</i>	72
<i>Польща</i>	73
<i>Росія</i>	73
<i>США</i>	77
<i>Туреччина</i>	79
<i>Україна</i>	79
<i>Франція</i>	82
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	84
<i>Білорусь</i>	84
<i>Венесуела</i>	84
<i>Естонія</i>	85
<i>США</i>	85
<i>Тайвань</i>	85
<i>Франція</i>	86
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ.....	86
<i>Кенія</i>	86
<i>Китай</i>	87
<i>Франція</i>	87
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	87
<i>США</i>	87
<i>Франція</i>	88
НАТО.....	88
<i>Литва</i>	88
<i>Польща</i>	89
<i>Росія</i>	90
ПІВДЕННА АМЕРИКА	90
<i>Нікарагуа</i>	90
<i>Чилі</i>	91
ПІВНІЧНА АМЕРИКА	91
<i>Мексика</i>	91
<i>США</i>	91
<i>Франція</i>	92
СВІТОВА БЕЗПЕКА	93
<i>США</i>	93

СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ	94
<i>Франція</i>	94
ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТІВ	94
БОЛГАРІЯ	94
БРАЗИЛІЯ	95
ГАЇТІ	95
ГРУЗІЯ	95
ЕКВАДОР	97
КАЗАХСТАН	98
МЕКСИКА	98
НІКАРАГУА	98
ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА РЕСПУБЛІКА	99
ПОЛЬЩА	99
РОСІЯ	100
США	100
УКРАЇНА	105
ФРАНЦІЯ	106
ЧЕХІЯ	107
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	109

ПЕРЕДМОВА

В сучасному світі інститут президентства є достатньо поширеним органом влади, але в кожній країні він має свої функції та особливості впливу на розвиток суспільства й держави. Дослідженням світового досвіду функціонування та сучасного стану інституту президентства допомагає моніторинг інформації про цей державний інститут у ресурсах світової інтернет-мережі. Сьогодні засоби масової інформації відіграють важливу роль у формуванні суспільної свідомості й регулюванні суспільної думки, висвітлюючи та коментуючи практично всі сфери функціонування інституту президентської влади.

Сучасні медіа в Інтернеті є одним з головних ресурсів, за допомогою яких суспільство дізнається про діяльність президентів, формує образ президента, зокрема і держави загалом. Саме тому моніторинг інформації про інститут президентства, що циркулює в світовому медійному просторі, є актуальним та важливим інструментом дослідження.

У черговому 11 випуску інформаційно-реферативного бюлетеня «Інститут президентства в зарубіжних ЗМІ» за 2021 рік розкрито окремі аспекти функціонування інституту президентів у дзеркалі їх відображення впливовими світовими медіа за період з 1 по 30 листопада. Зарубіжні інтернет-джерела в листопаді 2021 року висвітлювали діяльність президентів світу в усіх сферах їх діяльності. Особливу увагу зарубіжні ЗМІ приділяли внутрішньополітичній діяльності президентів у галузі охорони здоров'я, а також міжнародній політиці президентів світу на Європейському континенті.

Випуск містить 240 анотованих рефератів публікацій ЗМІ таких країн як США, Великобританія, Німеччина, Франція, Бельгія, Китай, Іспанія та Польща, опублікованих відповідно англійською, німецькою, французькою, іспанською та польською мовами. Серед жанрових різновидів матеріалів у бюлетені представлені авторські статті, інтерв'ю, тематичні огляди, прогностичні та аналітичні коментарі, актуальні інформаційні повідомлення тощо.

Рубрика «Перелік використаних джерел» містить назви впливових світових інформаційних сайтів та порталів, матеріали яких увійшли до 11 випуску інформаційно-реферативного бюлетеня «Інститут президентства в зарубіжних ЗМІ».

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

Польща

Ferfecki, Wiktor. Kancelaria Prezydenta Andrzeja Dudy boi się hakerów [Канцелярія президента Анджея Дуди боїться хакерів] / W. Ferfecki // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19137611-kancelaria-prezydenta-andrzeja-dudy-boi-sie-hakerow>.

Понад 7 мільйонів злотих канцелярія президента Польщі Анджея Дуди хоче витратити наступного року на підвищення рівня своєї кібербезпеки. Про це повідомив заступник керівника канцелярії П. Цвік під час засідання парламентського комітету, присвяченого бюджету цієї установи на наступний рік. Щороку вона має у своєму розпорядженні понад 200 мільйонів злотих і ця є відчутною. Це визнав П. Цвік, який під час засідання комітету назвав цю суму «дуже великою», а також додав, що кібербезпека «є дуже актуальною та важливою темою, коли йдеться про діяльність усіх підрозділів державного управління». Ймовірно, йдеться про резонансні кібератаки, зокрема про крадіжку електронних листів із поштової скриньки керівника канцелярії прем'єр-міністра М. Дворчика, за які можуть бути відповідальні хакери, яких фінансує Білорусь.

АКЦІЇ ПРОТЕСТУ

Нікарагуа

Nicaragüenses en el exilio de Madrid piden al mundo que no reconozca las elecciones [Нікарагуанці, які перебувають у вигнанні в Мадриді, просять світ не визнавати вибори] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/07/618810e021efa0d15a8b4582.html>.

В Мадриді відбулася акція протесту проти визнання президентських виборів в Нікарагуа, яка збігалася з іншими протестами в різних країнах Європи та Америки, що були направлені на засудження міжнародною спільнотою виборчого «шахрайства», організованого президентом Нікарагуа **Даніелем Ортегою**. Під час акції протесту в столиці Іспанії перед Конгресом депутатів, учасники акції наголошували, що якщо Д. Ортега залишиться при владі, то неможливо буде покінчити з несвободою та порушеннями прав людини в центральньоамериканській країні. Також учасники охарактеризували ці вибори як «цирк» і попросили міжнародне співтовариство прислухатися до «крику про свободу» нікарагуанців, яким довелося відправитися у вигнання.

БОРІТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Колумбія

Colombia catches suspected organizer of attack on president [Колумбія затримала підозрюваного організатора нападу на президента] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 07.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/asiapacific/2021-11/07/c_1310295683.htm.

Міністр оборони Колумбії Д. Молано заявив, що колумбійська влада схопила підозрюваного організатора нападу на гелікоптер президента **Івана Дуке Маркеса**. «Ми вистежили його і схопили. Його псевдонім «Ауреліо», він імовірний організатор терористичної атаки на гелікоптер президента в Кукуті», – написав Д. Молано в Twitter. Гелікоптер із президентом, кількома міністрами та місцевими чиновниками на борту було

обстріляно з землі, коли чиновники подорожували в північно-східному департаменті Норт-де-Сантандер. Вважається, що «Ауреліо» є членом Революційних збройних сил Колумбії (FARC), які були демобілізовані в 2016 р. і стали політичною опозиційною партією.

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА

Бразилія

Rudzki, Piotr. Ekipa prezydenta Jaira Bolsonaro niszczy Amazonię [Команда президента Жаїра Болсонару знищує Амазонку] / P. Rudzki // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/gospodarka/art19125471-ekipa-prezydenta-jaira-bolsonaro-niszczy-amazonie>.

Вирубка тропічних лісів в Амазонії за рік зросла на 22 % і стала найбільшою з 2006 р., йдеться в щорічному звіті уряду, що спростовує запевнення президента Бразилії **Жаїра Болсонару**, що це не так. Бразильське агентство космічних досліджень INPE повідомило на основі даних, зібраних супутниковою системою PRODES, що дерева були вирубані на площі 13 235 квадратних метрів, що майже в 17 разів більше, ніж територія Нью-Йорку. Поки що дії президента Ж. Болсонару свідчать про те, що його уряд не захищає тропічні ліси. Президент посилає регулярні війська в регіон Амазонки з 2019 р. для охорони лісозаготівель, але некомпетентність і неправильні рішення військових лише сприяли екологічній шкоді. За словами глави WWF у Бразилії М. Воїводи́ча, ці цифри викрили «справжню Бразилію, яку уряд Ж. Болсонару хоче приховати уявними промовами та екологічним промиванням мізків за кордоном». «Реалії показують, що саме його уряд прискорив знищення Амазонки», – резюмує М. Воїводи́ч.

США

Daly, Matthew. Biden sets out oil, gas leasing reform, stops short of ban [Д. Байден пропонує реформу лізингу нафти та газу, не зупиняючись на забороні] / M. Daly // The Associated Press. – New York, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-environment-and-nature-ee63e75fb0b4005aa3341b4dfa2a8aba>.

Адміністрація президента США **Джо Байдена** рекомендувала переглянути національну програму лізингу видобутку нафти і газу, щоб обмежити території, доступні для розробки, і підвищити витрати нафтогазових компаній на буріння на державних землях і водах. Довгоочікуваний звіт Міністерства внутрішніх справ не рекомендує припинити лізинг видобутку нафти і газу на державних землях, як закликали багато екологічних організацій. Але чиновники заявили, що звіт призведе до більш відповідального процесу лізингу, який забезпечить кращу віддачу платникам податків США. Рекомендації завершує огляд, замовлений у січні президентом Д. Байденом, який встановив паузу в продажах дозволів на видобуток нафти і газу в перші дні свого перебування на посаді, посилюючись на занепокоєння щодо змін клімату.

Україна

Joly, Josephine. Ukraine and EU vow to plant three billion trees to fight climate change [Україна та ЄС обіцяють посадити три мільярди дерев для боротьби зі зміною клімату] / J. Joly // Euronews. – Lyon, 2021. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/green/2021/11/22/ukraine-and-eu-vow-to-plant-three-billion-trees-to-fight-climate-change>.

Президент України **Володимир Зеленський** оголосив про амбітні плани посадити

мільярд дерев по всій країні протягом найближчих трьох років. Також у найближчі три роки планується збудувати понад десять сучасних селекційно-насінневих центрів. За оцінками експертів, близько 16 % території України вкрито лісами, і ще 3-4 % дерев необхідні для боротьби зі зміною клімату.

ЕКОНОМІЧНА І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Єгипет

Egypt's leader orders government to move to new capital [Лідер Єгипту наказав уряду переїхати до нової столиці] // *The Associated Press*. – New York, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/middle-east-africa-egypt-cairo-20bac74633bec4b9eb680afb6d56915b>.

Президент Єгипту **Абдель Фаттах Ас-Сісі** наказав своїй адміністрації розпочати переведення офісів до нової адміністративної столиці у пустелі за межами Каїра. Місто вартістю 45 млрд дол. є найбільшим із мегапроектів, які президент розпочав з моменту вступу на посаду в 2014 р. Він будується на 170 тис. акрів землі приблизно за 45 км на схід від Каїра і майже вдвічі більший за його розмір. Планується розмістити 6,5 мільйонів людей. Уряд стверджує, що нова столиця необхідна для поглинання населення Каїра, що швидко зростає, яке подвоїться до 40 мільйонів до 2050 р. Президент також сказав, що нова столиця та інші проекти – від нових доріг та житлових комплексів до Суецького центру – це залучення інвесторів та створення робочих місць для більш ніж 100 мільйонів людей у країні.

Індонезія

Indonesia may stop tin exports in 2024, president says [Індонезія може припинити експорт олова в 2024 році, заявив президент] // *Reuters*. – London, 2021. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/markets/commodities/indonesia-may-stop-tin-exports-2024-president-says-2021-11-24/>.

Президент **Джоко Відодо** заявив, що «Індонезія може припинити експорт олова в 2024 р. в рамках зусиль із залучення інвестицій у переробну промисловість та покращення зовнішнього балансу країни». Президент також повторив, що уряд може припинити експорт бокситів у наступному році і мідної руди в 2023 р. Д. Відодо наголошує, що зупинення експорту сировини та залучення інвестиції в перехідну промисловість покращать торговельний баланс Індонезії та баланс поточних операцій.

Казахстан

Prezydent Kazachstanu dał zielone światło dla kopania kryptowalut w Kazachstanie [Президент Казахстану дав зелене світло майнінгу криптовалюти в Казахстані] // *Rzeczpospolita*. – Warsaw, 2021. – 23.11. – Режим доступу : <https://cyfrowa.rp.pl/sponsorowane/art19127991-prezydent-kazachstanu-dal-zielone-swiatlo-dla-kopania-kryptowalut-w-kazachstanie>.

Казахстан посідає друге місце в світі за видобутком біткоїнів. Наразі влада країни працює над змінами до закону, які наведуть порядок у питаннях цифрової валюти. Перші зміни набудуть чинності з нового року. Президент Казахстану **Касим-Жомарт Токаєв** розмовляв з міністром енергетики М. Мірзагалієвим про видобуток криптовалют та розвиток енергетики Казахстану до 2035 р. Зустріч стала основою для подальших переговорів і конкретних домовленостей, розроблених за останні дні урядовою стороною та представниками цифрових майнерів.

Малаві

Malawi president launches 10-year plan for Malawi 2063 Agenda [Президент Малаві запускає 10-и річний план програми Малаві на період до 2063 р.] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 09.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/09/c_1310300808.htm.

Президент Малаві **Лазарус Чаквера** офіційно оприлюднив 10-и річний план виконання Порядку денного Малаві на період до 2063 р. із закликом до кожного малавійця взяти участь у реалізації Плану для кращого Малаві. У своїй програмній промові лідер Малаві описав цю подію як спосіб прислухатися до мудрості китайського прислів'я про те, що «подорож у тисячу миль починається з одного кроку». Далі Л. Чаквера описав порядок денний Малаві на період до 2063 р., як «фото нового Малаві» і що «малавійці повинні триматися за руки, щоб подолати всі перешкоди, які стоять на їх шляху». «Як нації, нам потрібно було домовитися про те, що потрібно зробити протягом перших 10 років цього 42-х річного проекту», – сказав президент, додавши, що «коли ми робимо наші перші кроки на цьому шляху ми повинні робити це з повним усвідомленням того, що наша подорож – це не лише тисяча миль, але й подорож із тисячею блокпостів, відволікаючих факторів і пасток, які треба подолати».

Мексика

Mexico gets female central bank head, supreme court justice [Голова центрального банку Мексики та суддя Верховного суду – жінки] // The Associated Press. – New York, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-mexico-6249548e459d91cac617e4ff1724adcd>.

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** вперше висунув жінку на посаду глави центрального банку країни. Цей крок відбувся через день після того, як до Верховного суду була призначена ще одна жінка-суддя. «Жінки продовжують залишатися пріоритетом», – сказав президент А. М. Лопес Обрадор.

Португалія

Early election called in Portugal after MPs reject Socialists' budget [У Португалії призначено дострокові вибори після того, як депутати відхилили бюджет соціалістів] // Euronews. – Lyon, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/04/portugal-set-for-election-as-president-prepares-to-dissolve-parliament>.

Президент Португалії **Марселу Ребелу де Соза** розпустив парламент і оголосив, що 30 січня 2022 р. країна братиме участь у дострокових виборах. Країна поринула у політичну кризу, коли депутати відхилили державний бюджет на 2022 р., запропонований прем'єр-міністром А. Коста. Це рішення поклало край урядовому альянсу соціалістичної меншини, який правив Португалією з 2015 р. Це був перший випадок відхилення закону про бюджет у Португалії відколи країна стала демократичною у 1974 р. Президент заявив під час телезвернення, що поразка «повністю скоротила базу підтримки уряду» і що 2022 р. стане «вирішальним роком для сталого виходу з пандемії та соціальної кризи, яка вразила країну».

Сальвадор

Bitcoin City: El Salvador plans world's first city built with crypto bonds and powered by volcano [Біткоїн-Сіті: Сальвадор планує перше у світі місто, побудоване за допомогою криптовалютних облігацій і яке буде працювати на вулкані] // Euronews. – Lyon, 2021. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/next/2021/11/21/bitcoin-city-el-salvador-plans-world>.

s-first-city-built-with-crypto-bonds-and-powered-by-v.

Президент **Наїб Букеле** заявив, що Сальвадор планує побудувати перший у світі «Біткоїн-Сіті», який спочатку буде фінансуватися облігаціями, забезпеченими біткоїнами. Цей крок розглядається як подвоєння його ставки на використання криптовалюти для стимулювання інвестицій у цю центральноамериканську країну. Н. Букеле сказав, що місто, заплановане у східному регіоні Ла-Юніон, отримуватиме геотермальну енергію від вулкана і не стягуватиме жодних податків, крім податку на додану вартість. «Це повністю екологічне місто, яке працюватиме та отримуватиме енергію від вулкана», – запевнив президент. Хоча Н. Букеле є популярним президентом, опитування громадської думки показують, що сальвадорці скептично ставляться до його любові до біткоїну.

Сербія

New Chinese-built road will help eastern Serbia's development: President Vucic [Нова дорога, побудована Китаєм, допоможе розвитку Східної Сербії – президент А. Вучич] // **Xinhua. – Beijing, 2021. – 06.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/europe/2021-11/06/c_1310293242.htm.**

Президент Сербії **Александар Вучич** під час церемонії закладки фундаменту нової дороги, що з'єднує Пожаревац з Велико-Градште і Голубац (Дунайський коридор) у Сербії, сказав, що дорога приверне туристів та інвесторів до Східної Сербії. У заході з нагоди початку будівництва 68-и кілометрової дороги, що з'єднає автомагістраль Е-75 зі східною частиною країни, взяли участь крім А. Вучича, міністр будівництва, транспорту та інфраструктури Сербії Т. Момирович та посол Китаю в Сербії. Ч. Бо. Подякувавши китайським партнерам, А. Вучич зазначив: «За відкритою та прозорою процедурою China Shandong Hi-Speed Financial Group запропонувала найбільш вигідну ціну на будівництво цієї дороги, і ми бачимо з їхньої попередньої роботи на деяких ділянках, що вони працюють з найвищою якістю ... це ваш орієнтир на майбутнє і для численних нових проєктів, які, я впевнений, будуть реалізовуватися в цій країні». Нова дорога обійдеться в 337 млн євро. А. Вучич зазначив, що ця дорога є лише першою ділянкою в мережі доріг, яка простягнеться через Східну Сербію і з'єднає регіон з великими містами такими, як Белград і Новий Сад.

США

Jaffe, Alexandra. Biden faces fresh challenges after infrastructure victory [Байден стикається з новими проблемами після інфраструктурної перемоги] / **A. Jaffe** // **The Associated Press. – New York, 2021. – 08.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-business-barack-obama-economy-94c4b2349356f5aa8a776e11720b6f61>.**

Президенту США **Джо Байдену** не потрібно озиратися далеко, щоб зрозуміти проблеми, які чекають його попереду в просуванні нової інфраструктурної угоди на 1 трлн дол. для американського народу та отримання грошей досить швидко, щоб відчутти реальний вплив. Коли експрезидент **Барак Обама** проштовхнув гігантський законопроект про стимулювання в 2009 р. його адміністрація зіткнулася з критикою за те, що гроші надто повільно потрапляють в мляву економіку, а сам Б. Обама пізніше визнав, що він не зміг розкрити американцям переваги цього законодавства. Найбільша помилка, як сказав Б. Обама в 2012 р., полягала в тому, що він думав, що робота президента полягає в тому, щоб «просто встановлювати правильну політику», а не розповідати «історію американському народу, яка дає їм відчуття єдності». Д. Байден розпочав власні спроби створити таку історію, коли його законопроект про інфраструктуру вартістю 1,2 трлн дол. пройшов у

Конгресі, здобувши важку перемогу, і який, за словами президента, відчутно покращить життя американців протягом кількох місяців і на роки вперед.

***

Boak, Josh. Biden: Infrastructure bill will ease economy woes, just wait [Д. Байден: Законопроект про інфраструктуру полегшить економічні проблеми, просто зачекайте] / J. Boak // The Associated Press. – New York, 2021. – 10.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-donald-trump-business-baltimore-9ad8d338e51238591c11517f64845681>.

Президент США **Джо Байден** розрекламував свій план розвитку інфраструктури вартістю 1 трлн дол. як остаточне рішення для вирішення проблем інфляції та ланцюга поставок у країні, якщо у американців вистачить терпіння дочекатися початку будівництва. Президент відвідав порт Балтімора на початку, ймовірно, національного туру, щоб продемонструвати свій підписаний законодавчий акт, який отримав дозвіл Конгресу минулого тижня і який він має намір підписати. Президент заявив, що ці витрати покращать транспортування продуктів і постачання з-за кордону та всередині США, щоб допомогти знизити ціни, зменшити дефіцит і створити профспілки. Це повідомлення стає все більш критичним, оскільки уряд повідомив, що споживчі ціни в жовтні зросли на 6,2 % порівняно з минулим роком. Інфляція посилилася, а не згасала, оскільки економіка відновилася після пандемії коронавірусу, створивши серйозну проблему для Д. Байдена, чия адміністрація неодноразово заявляла, що підвищення цін є тимчасовим. Під час виступу в порту президент визнав, що споживчі ціни залишаються «занадто високими». «Все, від галону газу до буханки хліба коштує дорожче, – сказав він. – Ми все ще стикаємося з проблемами і повинні ... боротися з ними».

***

Freking, Kevin. Biden bill includes boost for union-made electric vehicles [Законопроект Д. Байдена передбачає збільшення кількості електромобілів, виготовлених профспілкою] / K. Freking // The Associated Press. – New York, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-tech>

Президент США **Джо Байден** і демократи в Конгресі прагнуть дати американським автовиробникам із профспілковими працівниками внутрішнє поле на зростаючому ринку електромобілів, викликаючи гучну опозицію з боку зовнішньоторговельних партнерів і республіканців, які турбуються, що виробники в їхніх штатах будуть поставлені в невідгідне конкурентне становище. Пакет витрат у розмірі 1,85 трлн дол., який демократи проводять через Конгрес, включає стимули для прискорення переходу на електромобілі, які представляють поки невелику, але швидко зростаючу частку ринку. Якщо законопроект буде прийнятий, він передбачатиме податковий кредит у розмірі 7500 дол. для споживачів, які купують електромобілі до 2026 р. Починаючи з наступного року, праву на кредит підлягають лише покупки електромобілів, зроблених у США. Базовий кредит збільшується на 4500 дол., якщо транспортний засіб виготовлено на американському заводі, який працює відповідно до колективного договору, укладеного профспілками. Підлягають кваліфікації тільки автомобільні заводи, що належать General Motors Co., Ford Motor Co. і Stellantis NV. «Я хочу отримати робочі місця тут, у Мічигані, а не по всьому світу», – сказав Д. Байден, відвідуючи центр підготовки кадрів профспілкового союзу.

***

Madhani, Aamer. Biden pushes electric vehicle chargers as energy costs spike [Д. Байден просуває зарядні пристрої для електромобілів, оскільки витрати на електроенергію зростають] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 17.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-technology-business-canada-detroit-91eee63be8f51ecaaccf0b07d27372e3>.

Президент США **Джо Байден** спрямовує мільярди доларів у своїй гігантській двопартійній інфраструктурній угоді для оплати встановлення зарядних пристроїв для електромобілів по всій країні, інвестиції, які, за його словами, допоможуть скоротити викиди вуглекислого газу. Д. Байден відвідає завод General Motors у Детройті, який виробляє електромобілі, та скористається нагодою, щоб довести, що 7,5 млрд. дол. у новому законі про інфраструктуру для зарядних пристроїв для електромобілів допоможуть Америці «вийти з узбіччя виробництва зеленої енергії». Наразі частка ринку електромобілів у США становить одну третину від китайського ринку електромобілів. «Це велика справа», – заявив Д. Байден, підписуючи закон на церемонії в Білому домі. Республіканці – навіть деякі з тих, хто голосував за пакет інфраструктури – критикують Д. Байдена за те, що він стурбований технологіями електромобілів у той час, коли американці борються зі сплеском цін на бензин і природний газ.

***

Woellert, Lorraine. Biden's war on inflation is a battle to change human behavior [Війна Д. Байдена з інфляцією – це битва за зміну поведінки людей] / L. Woellert // POLITICO. – Brussels, 2021. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/18/biden-inflation-war-human-behavior-522891>.

Протягом кількох тижнів після терактів 11 вересня 2001 р. президент США **Джордж Буш** закликав американців подолати свої страхи і витратити гроші, щоб терміново повернути економіку на правильний шлях після руйнівних терористичних атак. Сьогодні, зіткнувшись із зовсім іншим типом економічної проблеми, президент **Джо Байден** потребує людей, щоб подолати новий набір страхів і направити свої зусилля в сфері економіки послуг, які найбільше постраждали від пандемії коронавірусу. Перехід споживачів від послуг до товарів знаходиться в центрі 31-и річного максимуму інфляції, викликаній масовими перебоями в ланцюжку поставок. Прихильність до Д. Байдена падає саме тоді, коли готуються проміжні вибори. Серед його небагатьох рішень – підштовхнути американців вийти і жити своїм життям – замість того, щоб сидіти вдома і замовляти ще більше товарів для дому, які перевантажать постачальників і підтримають інфляцію. «Найкраще, що може зробити президент прямо зараз, – це зменшити очікування, – сказав Б. Хогланд, старший віцепрезидент некомерційного двопартійного центру політики та колишній помічник керівництва Республіканської партії в Конгресі. – Мені трохи шкода президента. Багато чого з цього не контролюється».

Сьєрра-Леоне

Sierra Leone president suspends state auditor pending probe [Президент Сьєрра-Леоне призупинив роботу державного аудитора до розслідування] // Reuters. – London, 2021. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/sierra-leone-president-suspends-state-auditor-pending-probe-2021-11-11/>.

Головна аудиторка Сьєрра-Леоне Л. Тейлор-Пірс, яку широко хвалили за її зусилля щодо покращення підзвітності уряду, заявила, що президент **Джуліус Маада Біо** відсторонив її від роботи, поки генеральний прокурор розслідує її діяльність. Призупинення

відбувається за кілька тижнів до того, як її офіс має представити щорічний аудит роботи уряду з державними фінансами у 2020 р. Л. Тейлор-Пірс повідомила, що їй було вручено лист від наглядової ради Державної аудиторської служби (ASSL), в якому просили негайно відсторонити її та її заступника, поки генеральний прокурор створить трибунал ASSL для аналізу її роботи.

Туреччина

Turkey plans to construct 2 more nuclear power plants: president [Туреччина планує побудувати ще 2 АЕС: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 10.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/10/c_1310301340.htm.

Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** заявив, що його країна побудує ще 2 АЕС після будівництва АЕС «Аккую». «Ми хочемо диверсифікувати наш портфель в енергетиці, додавши ядерну», – сказав він на церемонії відкриття енергетичних електростанцій. Продовжується будівництво АЕС «Аккую», яка даватиме 4800 МВт енергії і складатиметься з 4 блоків. «Таким чином, ми включимо Туреччину до обмеженої кількості країн, які переробляють ядерну енергію в світі. Після АЕС "Аккую" швидко розпочнемо підготовку другої та третьої АЕС», – додав президент.

***

Turkish lira nose-dives 15% as president defies critics [Турецька ліра впала на 15 %, після того, як президент кинув виклик критикам] // BBC. – London, 2021. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/business-59390250>.

Курс турецької ліри впав на 15 % після того, як президент **Реджеп Тайїп Ердоган** захистив суперечливий план зниження відсоткових ставок для підняття економіки. Валюта впала до рекордно низького рівня – трохи більше 13 лір за дол. Р. Т. Ердоган підштовхнув центральний банк Туреччини тричі знижувати ставку з вересня, що змушує інвесторів втрачати довіру, і ліра цього року вже втратила близько 45 % своєї вартості. Незважаючи на це, Р. Т. Ердоган пообіцяв дотримуватися своєї політики, стверджуючи, що високі відсоткові ставки не знизять інфляцію – неортодоксальний погляд, який він повторює роками.

***

Turkish president insists on lowering interest rates as lira sinks [Президент Туреччини наполягає на зниженні відсоткових ставок, оскільки ліра падає] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 30.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/30/c_1310341362.htm.

Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** заявив, що ніколи не буде захищати підвищення відсоткових ставок або компроміс у цьому питанні. «Я ніколи не виступав, не виступаю і не буду виступати за підвищення відсоткових ставок. Навіть якщо деякі думають інакше, у мене така позиція. Я ніколи не піду на компроміс у цьому питанні», – сказав він журналістам на борту свого літака, який повертався з Туркменістану. Р. Т. Ердоган підкреслив, що такий підхід є частиною його «цінностей». Після заяви президента турецька ліра знизилася до 11,80 проти одного долара.

Узбекистан

Polonskaya, Galina. How the regional strategy in Uzbekistan will change after the elections [Як зміниться регіональна стратегія в Узбекистані після виборів] / G. Polonskaya // Euronews. – Lyon, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/29/how-the-regional->

strategy-in-uzbekistan-will-change-after-the-elections.

У жовтні 2021 р. президента **Шавката Мірзієєва** було переобрано на другий термін в Узбекистані. 5 років тому він ініціював економічні реформи та закликав до більш тісної співпраці між країнами Центральної Азії. Основна мета регіональної політики Ташкента – перетворити Центральну Азію на зону стабільності та сталого розвитку. І насамперед вирішити зростаючі екологічні проблеми. «Головним пріоритетом має бути зелена дипломатія», – сказав президент Ш. Мірзієєв. Наріжним каменем національної стратегії Узбекистану є розвиток транспортної інфраструктури для формування надійних транзитних коридорів.

Україна

Куницький, Олександр. В. Зеленський підписав закон про деолігархізацію / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 05.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42drB>.

Президент України **Володимир Зеленський** підписав закон «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну або політичну вагу в суспільному житті (олігархів)». Як зазначає пресслужба президента, закон було розроблено на виконання ключового завдання державної політики: забезпечення реальної трансформації держави в інтересах усього суспільства та реалізації стратегічного курсу України на європейську та євроатлантичну інтеграцію. Зазначається, що закон забезпечує правові рамки для відокремлення великого бізнесу від політичної боротьби та для обмеження деструктивного впливу привілейованих інтересів в економічному житті України. Коментуючи підписаний закон, В. Зеленський у своєму Telegram-каналі заявив, що тепер у людей, яких називають олігархами, два шляхи – стати чесним бізнесом або грати за старими правилами й розпочати «чорну» сторінку своєї історії. В. Зеленський також наголосив, що для цих людей Україна була «ресурсною базою», державний бюджет – джерелом прибутку, а державний інтерес України – «незнайомими, смішними словами». Президент висловив переконання, що підписаний ним закон докорінно це змінить.

***

Ukrainian president signs law to curb oligarch influence [Президент України підписав закон про обмеження впливу олігархів] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 06.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/06/c_1310294831.htm.

Президент України **Володимир Зеленський** підписав Закон України «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну або політичну вагу в суспільному житті (олігархів)», спрямований на боротьбу з впливом олігархів на економіку та політику країни. Нове законодавство націлене на те, щоб держава працювала в інтересах суспільства та спрямовувала Україну до європейської та євроатлантичної інтеграції. Закон дозволяє РНБО включати осіб до списку олігархів за певними критеріями, серед яких значний вплив на ЗМІ та політичну діяльність.

***

Куницький, Олександр. В. Зеленський озвучив назву нового українського авіаперевізника / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43Sr0>.

Президент України **Володимир Зеленський** на відкритті форуму «Велике

будівництво: туризм та авіація» оголосив про офіційний початок створення національного українського авіаперевізника «Українські національні авіалінії» – Ukrainian National Airlines (UNA). «Щодо нашого національного авіаперевізника – я вже не знаю, ми так звикли, що в нас є робоча назва, ми постійно, поки готували цю подію, озвучували робочу назву. І було кілька робочих назв, на сьогодні це – Ukrainian National Airlines, Українські національні авіалінії (UNA/УНА). Як наша країна – з великою історією, але завжди енергійна, і юна, і об'єднана», – зазначив В. Зеленський. За словами В. Зеленського, «офіційне створення державного авіаперевізника розпочалося від сьогодні, а втілення ідеї цього проекту – це, зокрема питання статусу, іміджу та престижу держави».

***

Ukraine's infrastructure upgrade key reform in half-century: president [Оновлення інфраструктури України – ключова реформа за півстоліття: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 27.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/27/c_1310337182.htm.

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що оновлення інфраструктури, яке зараз триває в Україні, є ключовою реформою для країни за останні півстоліття. «Реформа інфраструктури є найбільшою та найуспішнішою за 50 років. Я думаю, що це великий прогрес», – сказав В. Зеленський під час пресмарафону з нагоди екватора його каденції.

Франція

France vows to build new nuclear reactors to meet climate goals [Франція обіцяє побудувати нові ядерні реактори для досягнення кліматичних цілей] // Euronews. – Lyon, 2021. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/10/france-vows-to-build-new-nuclear-reactors-to-meet-climate-goals>.

За даними Всесвітньої ядерної асоціації, Франція має 56 діючих реакторів та отримує близько 70 % електроенергії за рахунок ядерної енергії. «Щоб гарантувати енергетичну незалежність Франції, гарантувати електропостачання нашої країни та досягти наших цілей, зокрема вуглецевої нейтральності до 2050 року ми вперше за десятиліття відродимо будівництво ядерних реакторів у нашій країні та продовжимо їх розвиток», – сказав президент Франції **Емманюель Макрон** у загальнонаціональному зверненні. Грінпіс розкритикував заяву Е. Макрона, заявивши, що план будівництва нових реакторів «відірваний від реальності». Французька електроенергетична компанія EDF, яка значною мірою належить державі, заявила, що задоволена заявою Е. Макрона.

ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА

Барбадос

Bartkiewicz, Artur. Barbados zdetronizował Elżbietę II. Stał się republiką [Барбадос скинув Єлизавету II. Став республікою] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19150421-barbados-zdetronizowal-elzbieta-ii-stal-sie-republika>.

Опівночі 30 листопада Барбадос офіційно скинув з престолу королеву Єлизавету II, ставши республікою на чолі з президентом. До 1966 р. Барбадос залишався британською колонією. Після проголошення незалежності країна залишилася пов'язана з Великобританією персональною унією – главою цієї держави, як і раніше, була королева Єлизавета II. Першим президентом Барбадосу в історії стала **Сандра Мейсон**, колишня

генерал-губернаторка острова. Барбадос, незважаючи на детронізацію Єлизавети II, залишиться частиною Британської співдружності націй, угруповання з 54 країн, що об'єднує колишні британські колонії.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ США

Amiri, Farnoush. Biden bill would give local news outlets ‘shot in the arm’ [Законопроект Д. Байдена дозволить місцевим новинним агентствам «постріл в руку»] / F. Amiri // *The Associated Press*. – New York, 2021. – 13.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-business-congress-newspapers-television-604ecdbc81b21c3876ef08d25ebccac4>.

Законопроект президента США Джо Байдена про соціальні витрати в розмірі 1,85 трлн дол. включає положення, яке, якщо стане законом, буде першим випадком, коли федеральний уряд запропонував цільову підтримку у відповідь на зниження обсягу місцевих новин. Допомога надаватиметься у вигляді податкового кредиту на заробітну плату для компаній, які наймають відповідних місцевих журналістів. Цей захід дозволить газетам, цифровим новинам, радіо- і телестанціям вимагати податковий кредит у розмірі 25 тис. дол. в перший рік і 15 тис. дол. в наступні чотири роки для 1500 журналістів. Це відповідь на зростаючу тривогу, що ліквідація робочих місць у редакції залишає спільноти без доступу до важливої інформації. Згідно з дослідженням Університету Північної Кароліни, за останні 15 років вже близько чверті газет країни закрилися, а половина місцевих журналістських робочих місць ліквідовано. Це залишає близько 1800 громад без місцевої газети.

Туреччина

Turkey investigates posts about president’s health [Туреччина розслідує повідомлення про здоров’я президента] // *BBC*. – London, 2021. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-europe-59162469>.

Турецька влада почала юридичне розслідування проти 30 осіб, звинувачених у поширенні дезінформації про здоров’я президента Реджепа Тайїпа Ердогана. Вони опублікували «маніпулятивний контент» у Twitter з хештегом #olmus (турецькою «мертвий»). Хештег став популярним на тлі зростаючих спекуляцій про здоров’я Р. Т. Ердогана. Союзники намагалися заглушити ці чутки, поділившись зображеннями його заручин. Політики-суперники, які виступають проти уряду Р. Т. Ердогана, часто ставлять під сумнів здоров’я президента і роками ширяться необґрунтовані чутки. 67-и річний Р. Т. Ердоган переніс операцію на нижній частині кишівника в 2011 р. Відтоді президент часто заперечує повідомлення, що у нього рак.

Україна

Бурдига, Ігор. Чому зустріч В. Зеленського зі ЗМІ перетворилась на з’ясування стосунків / І. Бурдига // *Deutsche Welle*. – Bonn, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43Yh7>.

Про плани Президента України Володимира Зеленського провести четверту велику пресконференцію його пресслужба попередила журналістів менше ніж за добу. Для більшості таке попередження не мало жодної практичної користі, адже вперше за багато років Офіс Глави держави не відкрив на пресконференцію загальну акредитацію засобів масової інформації. Замість цього пресслужба сама запросила на захід 30 заздалегідь

відібраних медіа, пообіцявши, що кожне з них матиме можливість поставити запитання. «Те, що відбувається – неприпустимо. ОПУ поставив журналістів у нерівні умови, позбавивши багатьох навіть шансу поставити запитання. Нові формати можна створювати, але вони не повинні порушувати принципи рівного доступу до інформації», – наголошує медіаекспертка Інституту масової інформації І. Земляна.

ІМПІЧМЕНТ ПРЕЗИДЕНТА

Перу

Aquino, Marco. Peru lawmakers present motion to impeach President Castillo [Законодавці Перу подали прохання про імпічмент президента П. Кастільйо] / M. Aquino // Reuters. – London, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/peru-lawmakers-present-motion-impeach-president-castillo-2021-11-25/>.

Опозиційні законодавці в Перу, у тому числі від партії колишнього кандидата в президенти від правого крила К. Фухіморі, представили в Конгресі пропозицію щодо усунення лівоцентричного президента **Педро Кастільйо**. Подання, посилаючись на «моральну нездатність» керувати, було представлено за підписами 28 депутатів. Наступним кроком повинно бути голосування в Конгресі, де для початку процедури імпічменту знадобиться 52 голоси від 130 законодавців. «Мене не турбує політичний шум, тому що мене обрали люди, а не мафія чи корупціонери», – прокоментував подання П. Кастільйо.

Чилі

Fest, Sebastián. Hablar durante más de 14 horas hasta que caiga el presidente [Говорити більше 14 годин, поки «не впаде» президент] / S. Fest // El Mundo. – Madrid, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/09/618a1e79fc6c83560d8b45e3.html>.

Чилі, яка протягом 25 місяців була залучена в один із найдивовижніших процесів політичних змін за довгий час, пережила незвичайну ситуацію, коли депутат більше 14 год. виступав у Конгресі, доки не переконався, що голосів достатньо для просування процесу імпічменту президента країни **Себастьяна Піньєри**. «Ніколи раніше в історії цієї країни президента не звинувачували у двох таких серйозних речах, як порушення прав людини та честі нації», – сказав депутат від опозиції Х. Наранхо в останній частині своєї 14-год. промови в штаб-квартирі Конгресу. Х. Наранхо є депутатом-звинувачувачем, який виступав за відсторонення С. Піньєри в процесі імпічменту, через який глава держави може не завершити свій другий термін на посаді. Адвокат, який виступав перед Конгресом від імені С. Піньєри, попросив «відкинути у всіх його частинах» необґрунтовані звинувачення і звинуватив опозицію в маніпулюванні та прискоренні термінів, щоб завершити процес «навмисно за кілька днів до виборів». Якщо опозиція набере голоси в Палаті депутатів, процес продовжиться в Сенаті.

ІНАВГУРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

Кабо-Верде

Cape Verde's new president commits to strengthening ties with traditional partners [Новий президент Кабо-Верде зобов'язується зміцнювати зв'язки з традиційними партнерами] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 10.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/africa/2021-11/10/c_1310301390.htm.

Новий президент Кабо-Верде **Хосе Марія Невеш** пообіцяв зміцнити особливі зв'язки та двосторонні відносини з традиційними друзями і партнерами Кабо-Верде. Про це він заявив у промові на церемонії інавгурації перед 12 іноземними делегаціями, 5 з яких очолювали глави держав. «Африці необхідно надати пріоритет як континенту, до якого належить Кабо-Верде», – підкреслив він у своїй промові. Президент закликав прискорити прогрес у напрямі регіональної інтеграції на економічному рівні, захищаючи при цьому особливості та специфічні потреби Кабо-Верде. За його словами, необхідна «дуже сильна» політика сусідства, враховуючи регіональну громаду та держави, які до неї входять. Президент також сказав, що виступає за «рішучі дії» з азіатськими країнами та країнами Перської затоки.

Узбекистан

Re-elected Uzbek president unveils priority tasks for country [Переобраний президент Узбекистану оприлюднив пріоритетні завдання для країни] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 07.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/07/c_1310295106.htm.

Переобраний президент Узбекистану **Шавкат Мірзійоєв** склав присягу на спільному засіданні обох палат парламенту та оприлюднив нову стратегію розвитку, в якій пріоритетними є 7 напрямів для продовження його порядку денного реформ. «Розвиток вільного громадянського суспільства, масштабні реформи, спрямовані на забезпечення людської гідності та її законних інтересів, будуть підняті на новий рівень», – заявив Ш. Мірзійоєв під час інавгурації. Він пообіцяв, що найосновнішими і необхідними умовами для побудови демократичної держави і забезпечення людської гідності стануть верховенство справедливості та верховенство права, а також розвиток національної економіки на рівні сучасних вимог.

Фіджі

Ratu Wiliame Katonivere sworn in as new Fijian president [Р. В. Катонівере склав присягу як новий президент Фіджі] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 12.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/12/c_1310307035.htm.

Рату Віліаме Катонівере склав присягу як новий президент Фіджі перед спікером парламенту Р. Е. Найлатікау, урядовим оточенням, дипломатами та запрошеними гостями. Він стане шостим президентом після того, як острівна держава в південній частині Тихого океану отримала незалежність від Великобританії в 1970 р. Р. В. Катонівере, колишній глава правлячої партії, був призначений президентом Фіджі парламентом.

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Білорусь

Poland-Belarus: Putin behind migrant crisis at border, says Polish PM Morawiecki [Путін стоїть за кризою з мігрантами на кордоні, заявив прем'єр-міністр Польщі М. Моравецький] // Euronews. – Lyon, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/09/poland-belarus-putin-behind-migrant-crisis-at-border-says-polish-pm-morawiecki>.

Прем'єр-міністр Польщі М. Моравецький звинуватив президента Росії **Володимира Путіна** в організації міграційної кризи на кордоні з Білоруссю. «Білоруський лідер **Олександр Лукашенко** є виконавцем останнього нападу, але цей напад має спонсора, який перебуває в Москві, і цей спонсор – президент В. Путін», – сказав М. Моравецький під час екстреної дискусії в польському парламенті. Прем'єр-міністр охарактеризував ситуацію на

кордоні як частину зусиль Росії щодо руйнування регіону, який вона контролювала за радянських часів. Європейський Союз заявив, що він відстежує 20 країн, включаючи Росію, щодо їхньої можливої ролі у транспортуванні мігрантів до Білорусі, яку Брюссель звинувачує в організації припливу мігрантів на свої зовнішні кордони. О. Лукашенко, у свою чергу, звинуватив Польщу у порушенні їх гуманітарних зобов'язань та веденні «війни» проти мігрантів.

***

Europe's week: Belarus border crisis dominates agenda [Тиждень Європи: прикордонна криза в Білорусі домінує на порядку денному] // Euronews. – Lyon, 2021. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/19/europe-s-week-belarus-border-crisis-dominates-agenda>.

Варшава звинуватила Білорусь у тому, що вона пошкодила паркан із колючого дроту, щоб мігранти могли перетнути кордон, що посилює думку ЄС про те, що лідер Білорусі **Олександр Лукашенко** використовує мігрантів як зброю для досягнення політичної вигоди. «Це широкомасштабна торгівля людьми. Це неприйнятно, нестерпно», – заявив міністр закордонних справ Франції Ж.-І. Ле Дріан. Канцлерка Німеччини А. Меркель двічі розмовляла по телефону з О. Лукашенко за кілька днів. Після цих переговорів О. Лукашенко, здавалося, дав зрозуміти, що тепер готовий розрядити кризу. «Ми погодилися з тим, що ця ескалація не відповідає інтересам ні ЄС, ні Білорусі, і ми не можемо допустити, щоб ця ескалація тривала аж до запеклої конфронтації», – сказав О. Лукашенко. Польща, Естонія та Литва були незадоволені ініціативою А. Меркель. За словами міністра закордонних справ Литви Г. Ландсбергиса, своїми діями Німеччина лише «допомогла піднесенню диктатора».

***

Belarus will not force migrants to return home, says Lukashenko [Лукашенко заявив, що Білорусь не змушуватиме мігрантів повертатися додому] // Euronews. – Lyon, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/26/belarus-will-not-force-migrants-to-return-home-says-president-lukashenko>.

Білоруський лідер **Олександр Лукашенко** заявив, що не повертатиме примусово мігрантів, які застрягли на кордоні з Польщею. Під час візиту до закладу для розміщення мігрантів, О. Лукашенко пообіцяв їжу та теплий одяг тим, хто хоче залишитись у цьому районі. «Моє завдання – допомогти вам, людям, які потрапили в біду», – сказав О. Лукашенко. «Ми в жодному разі не затримуватимемо вас, не зв'язуватимемо вам руки, не будемо завантажувати в літаки і відправляти додому, якщо ви цього не хочете». «Ми разом із вами працюватимемо над вашою мрією», – додав президент Білорусі. Захід звинуватив О. Лукашенка у залученні мігрантів до Білорусі, обіцяючи допомогти їм дістатися Західної Європи. Білорусь відкинула звинувачення ЄС у сприянні нелегальній міграції та спробі дестабілізувати блок.

***

Karmanau, Yuras. Lukashenko offers migrants who stay at border food, clothes [О. Лукашенко обіцяє мігрантам, які залишаються на кордоні, їжу та одяг] / Y. Karmanau // The Associated Press. – New York, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-poland-migration-belarus-alexander-lukashenko-ec671f25ec519a025b0b024e8a05d4ad>.

Самопроголошений президент Білорусі **Олександр Лукашенко** під час відвідування

прикордонного табору для розміщення мігрантів пообіцяв їжу та теплий одяг мігрантам, які захочуть залишитися на кордоні Білорусі з Польщею і не повернуться на батьківщину. «Моє завдання – допомогти вам, людям, які потрапили в біду», – сказав О. Лукашенко, звертаючись до тисяч мігрантів. «Ми, білоруси, і я в тому числі, зробимо все, як ви бажаєте, навіть якщо це погано для поляків, латишів і ще когось. Ми разом з вами працюватимемо над вашою мрією», – сказав О. Лукашенко.

***

Belarusian president stresses task to help refugees in trouble [Президент Білорусі підкреслив мету допомоги біженцям, які потрапили в біду] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 27.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/27/c_1310335534.htm.

«Білорусь хоче допомогти людям, які потрапили в біду», – заявив президент Білорусі **Олександр Лукашенко** під час розмови з біженцями біля пункту пропуску «Брузги» на білорусько-польському кордоні. О. Лукашенко зазначив, що багато біженців мають мобільні телефони і люди отримують інформацію про те, що відбувається з Інтернету. «На ваших телефонах багато різної інформації. Половина її чесна. А половина – неправда. І потрібно, перебуваючи тут, навчитися розрізняти правду і брехню», – сказав президент.

США

Spagat, Elliot. Inside Biden's border plans: How optimism turned to chaos [Прикордонні плани Д. Байдена: як оптимізм перетворився на хаос] / E. Spagat // The Associated Press. – New York, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/immigration-coronavirus-pandemic-donald-trump-joe-biden-health-af698c3434cc31dfbce43a66fbf43b49>.

Приблизно за чотири місяці до вступу на посаду президента США **Джо Байдена** його радники вели інтенсивні внутрішні дебати про те, як швидко вони повинні скасувати жорстку прикордонну політику його попередника. Відповідь майже завжди полягала в тому, що слід **Дональда Трампа** не можна стерти досить швидко. Прихильники імміграції в перехідній команді відмовилися від оцінок зростання міграційних потоків, якщо політика Д. Трампа буде демонтована. Зрештою, Д. Байден визнав прогнози про те, що на кордон може прийти більше мігрантів, але він був твердий, що політика, запроваджена Д. Трампом, була жорстокою та нелюдською, і її потрібно було відкинути. Майже відразу після вступу Д. Байдена на посаду, кількість мігрантів перевищила очікування. Адміністрація з Д. Байдена робила скромні кроки, наприклад, заснувала «ракетну карту» для сімей, які шукають притулку на кордоні та відновила програму епохи **Барака Обами** для дітей без супроводу, щоб вони могли подати заяву в Центральній Америці та приєднатися до своїх батьків у США, замість того, щоб робити небезпечну подорож до кордону. Найбільш амбітна пропозиція Д. Байдена – адаптована аналітичним центром Інституту міграційної політики – полягає в тому, щоб призначити офіцерів з питань притулку на кордоні, щоб вони швидше вирішували справи, ніж імміграційні судді. Незважаючи на цю пропозицію, яка не була опублікована до серпня, адміністрація ще не оприлюднила детальні плани «гуманної» системи надання притулку, яку Д. Байден обіцяв під час своєї кампанії.

***

Miller, Zeke. Biden: Families of separated children deserve compensation [Д. Байден: Сім'ї, в яких діти були розлучені з батьками, заслуговують на компенсацію] / Z. Miller // The Associated Press. – New York, 2021. – 06.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/immigration-joe-biden-lifestyle-mexico->

[2bdbc31fdb7e2f661db482e8c081a0d69](https://doi.org/10.26907/2542-0419.2021.11.2bdbc31fdb7e2f661db482e8c081a0d69).

Президент США **Джо Байден** заявив, що сім'ям, в яких дітей розлучили з батьками на кордоні США та Мексики під час адміністрації **Дональда Трампа**, слід отримати компенсацію і міністерство юстиції веде переговори щодо врегулювання з постраждалими сім'ями. Підвищуючи голос, Д. Байден сказав, що незалежно від обставин, люди, у яких відібрали дітей відповідно до політики розлучення сімей адміністрації Д. Трампа, спрямованої на те, щоб утримати сім'ї від незаконного перетину кордону США, повинні отримати компенсацію. Незабаром після вступу на посаду, Д. Байден створив робочу групу, щоб спробувати возз'єднати сотні дітей і батьків, які постраждали від політики, що діяла протягом кількох місяців 2018 р. і викликала резонанс у внутрішньому та міжнародному масштабах.

***

Long, Colleen. Can Biden find the right balance on immigration? [Чи зможе Д. Байден знайти правильний баланс щодо імміграції?] / С. Long // The Associated Press. – New York, 2021. – 27.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/immigration-coronavirus-pandemic-joe-biden-health-2ff11057644a05256a032680e5ef9a11>.

Демократи висували вимоги виправити зруйновану імміграційну систему країни, спрямовані проти республіканців у кампанії 2020 р. «Оберіть нас, – йшлося у суперечці, – і ми припинимо жорстоке поводження з мігрантами на кордоні та запровадимо довготривалу й гуманну політику». Однак через рік президентства **Джо Байдена** важко знайти реальні дії з цього питання і серед деяких членів партії зростає невдоволення, що адміністрація Д. Байдена не може знайти правильний баланс щодо імміграції. Більшість вашингтонських законодавців здебільшого тримають язик за зубами, не бажаючи критикувати свого лідера за поляризуючу тему, яка спричинила розбіжності всередині партії, особливо з огляду на те, що демократи можуть і не утримати владу в наступному році.

Україна

Куницький, Олександр. В.Зеленський відповів на петицію про візовий режим з РФ / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 27.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43ZMa>.

Президент України **Володимир Зеленський** відповів на електронну петицію з закликом заборонити громадянам РФ в'їзд в Україну або ввести візовий режим з Росією. Петиція була зареєстрована активістом С. Стерненком і набрала необхідні 25 тис. голосів підтримки. «Запровадження додаткових змін у режимі поїздок громадян між Україною та РФ потребує ретельного вивчення й аналізу усіх можливих сценаріїв розвитку, зокрема з точки зору безпекових аспектів та можливих соціальних наслідків нововведень», – йдеться у відповіді В. Зеленського. Президент України спрямував петицію прем'єр-міністрові України Д. Шмигалю, секретарю РНБОУ О. Данілову та голові СБУ І. Баканову, які мають проаналізувати чинний режим в'їзду в Україну громадян РФ «на відповідність потребам забезпечення безпеки України та захисту національних інтересів».

МІСЦЕВІ ВИБОРИ

Алжир

Algerians hold local elections amid anger over rising prices [Алжирці проводять місцеві вибори на тлі гніву через зростання цін] // The Associated Press. – New York, 2021. – 27.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/africa-elections-local-elections-army-algiers->

[8f41e926a71362251223344cb3dac739](https://www.institutpresident.com.ua/8f41e926a71362251223344cb3dac739).

Алжирці голосують за обрання мерів та регіональних лідерів на тлі широкого занепокоєння та розчарування через зростання цін на основні товари, житло та медичне обслуговування. Уряд сподівається, що вибори підтвердять підтримку президента **Абдельмаджида Теббуна**, який переміг на виборах після того, як його попередник був усунений у 2019 р. в результаті демократичних протестів, підтриманих командувачем армії. Але багато алжирців бачать у керівництві А. Теббуна лише косметичну зміну і глибоко розчаровані його політикою.

***

Local elections pave way for modern Algeria: president [Місцеві вибори відкривають шлях для сучасного Алжиру: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 27.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/27/c_1310337398.htm.

Президент Алжиру **Абдельмаджид Теббун** заявив, що місцеві вибори прокладуть шлях до сучасного Алжиру. «Вибори є останнім каменем у процесі побудови сучасної держави. Наразі ми будемо вирішувати економічні виклики в рамках демократії, свободи та з легітимними інституціями, обраними народом», – сказав А. Теббун. Очікується, що близько 23 мільйонів алжирців оберуть своїх представників у 1541 муніципальних радах і 58 асамблеях префектів на п'ятирічний термін. Вибори є останнім кроком у процесі оновлення державних інституцій з моменту приходу до влади президента А. Теббуна наприкінці 2019 р. замість покійного **Абделазіза Бутефліки**, який був змушений піти у відставку після народного руху, який закликав до змін.

США

Slabisz, Aleksandra. Złe wieści dla prezydenta Bidena [Погані новини для президента Д. Байдена] / A. Slabisz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19072821-zle-wiesci-dla-prezydenta-bidena>.

Результати виборів до місцевих органів влади в США, особливо у Вірджинії, є попередженням для Демократичної партії. Америка напружено спостерігала за кампанією у Вірджинії, штаті, де президент США **Джо Байден** переміг на минулорічних президентських виборах. Голосування за губернатора було інтерпретоване як барометр політичних настроїв напередодні проміжних виборів до Конгресу наступного року. Перемога кандидата від Республіканської партії Г. Янгкіна, окрім першої за десятиліття перемоги кандидата цієї партії, який переміг колишнього губернатора цього штату Т. Маокліффа, трактується як попередження президенту Д. Байдену та Демократичній партії. Тим більше, що Г. Янгкін у своїй кампанії показав, як ефективно використовувати слабкі сторони президента Д. Байдена та дистанціюватися від **Дональда Трампа** в штатах, які надають перевагу демократам.

***

Madhani, Aamer. Analysis: After tough election, Biden dismisses danger signs [Аналіз: після жорстких виборів Байден не зважає на небезпечні ознаки] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-health-elections-virginia-9b9cc3084e504cd7c74f342e1ddb08f>.

Сигнальні вогні «блимають» для президента **Джо Байдена** після невдач демократів на виборах, але президент заявляє, що не бачить причин для паніки. Всього через рік після

перемоги Д. Байден бачить, що його підтримка зменшилася: 47 % виборців Вірджинії схвалюють його роботу і 53 % не схвалюють за даними опитування AP-NORC. Президент з упевненістю говорив про багато чинників, що впливають на американців – зтяжна пандемія, зростання цін на бензин, невпевненість в економіці – як про проблеми, які зникнуть, якщо він зможе виконати свою програму. Посадовці Білого дому наполягають на тому, що проблеми для Д. Байдена та демократів будуть недовговічними.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Еквадор

Buschschlüter, Vanessa. Ecuador president: More than batons needed to control jails [Президент Еквадору: Щоб контролювати в'язниці, потрібно більше, ніж палиці] / V. Buschschlüter // BBC. – London, 2021. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-59163384>.

Після вступу Гільєрмо Лассо на посаду президента не було сумнівів, що йому доведеться зіткнутися з важкою боротьбою. Пріоритетом новообраного президента було активізувати повільну кампанію вакцинації в країні, яка забезпечила б вкрай необхідний економічний підйом через пандемію. Г. Лассо виконав свою передвиборну обіцянку, вакцинувавши 9 мільйонів людей менш ніж за 100 днів, але менше ніж через шість місяців свого президентства він оголосив надзвичайний стан для боротьби з ще одним лихом: хвилею злочинності, керовану бандами наркоторговців. Минулого місяця сотні поліцейських знадобилися, щоб відновити контроль над в'язницею в Гуаякілі, де 119 ув'язнених було вбито у бійці між ворогуючими бандами. В інтерв'ю BBC президент Г. Лассо сказав, що його уряд відновлює контроль не тільки над в'язницями, а й над районами Еквадору, де закріпилися наркоторговці.

***

Valencia, Alexandra. Ecuador's president extends state of emergency to fight crime [Президент Еквадору продовжив надзвичайний стан для боротьби зі злочинністю] / A. Valencia // Reuters. – London, 2021. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/ecuadors-president-extends-state-emergency-fight-crime-2021-11-19/>.

Президент Еквадору Гільєрмо Лассо відновив 30-и денний надзвичайний стан у дев'яти з 24 провінцій країни на тлі того, що його уряд намагається приборкати злочинність, яка пов'язана зі споживанням та торгівлею наркотиками. Відновлення надзвичайного стану дозволить залишати військові патрулі на вулицях у районах із високим рівнем вбивств та інших злочинів, пов'язаних із торгівлею наркотиками.

***

Valencia, Alexandra. Ecuador's president extends state of emergency for prisons [Президент Еквадору продовжив надзвичайний стан у в'язницях] / A. Valencia // Reuters. – London, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/ecuadors-president-extends-state-emergency-prisons-2021-11-29/>.

Президент Гільєрмо Лассо відновив надзвичайний стан у в'язницях Еквадору, продовживши його на 30 днів, оскільки країна бореться з насильством, внаслідок якого загинули сотні ув'язнених. Г. Лассо вперше ввів надзвичайний стан у пенітенціарних закладах наприкінці вересня через насильство у в'язниці Penitenciaría del Litoral, де через

боротьбу між злочинними угрупованнями за останні два місяці загинули понад 180 ув'язнених. Збройні сили Еквадору продовжуватимуть підтримувати поліцію в контролі над в'язницями. Після останнього інциденту в Penitenciaría del Litoral, розташованому в місті Гуаякіль, до в'язниці увійшли об'єднані сили з 1000 поліцейських і солдатів. Указ про продовження режиму надзвичайного стану, серед інших заходів, передбачає заборону ув'язненим отримувати листи, які першими не прочитали силовіки.

Ліван

Lebanese president says he disagrees with Hezbollah on dismissing Beirut port blast judge [Президент Лівану заявив, що не згоден з Хезболлою щодо звільнення судді, який розслідував вибух у порту Бейрут] // Reuters. – London, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/middle-east/lebanese-president-says-he-does-not-agree-with-hezbollah-dismissing-beirut-port-2021-11-29/>.

Президент Лівану Мішель Аун заявив, що він не згоден з ліванською шіїтською групою Хезболла щодо звільнення судді, який розслідував вибух у порту Бейрут. Суддя Т. Бітар очолював розслідування вибуху в порту Бейрута, в результаті якого 4 серпня минулого року загинули понад 200 людей. Хезболла, просирійська партія Амаль і християнська партія Рух Маради звинуватили Т. Бітара в політизації розслідування після того, як він намагався допитати колишніх міністрів, пов'язаних з двома останніми партіями. М. Аун також сказав телеканалу Al Jazeera, що залишить свою посаду після закінчення президентського терміну, якщо парламент не вирішить, що він має залишитися.

США

Long, Colleen. Biden salutes troops as 'spine of America' on Veterans Day [Д. Байден вітає війська як «хребет Америки» у День ветеранів] / C. Long // The Associated Press. – New York, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-middle-east-iraq-health-c2ce95e88815e5b31c8faedda21fef83>.

Президент США Джо Байден привітав ветеранів національної армії як «хребет Америки», відзначаючи свій перший День ветеранів на посаді президента на церемонії покладання вінків на Арлінгтонському національному цвинтарі. «У війні немає низького ризику або низької вартості для жінок і чоловіків, які в ній беруть участь», – сказав Д. Байден, чия адміністрація раніше того ж дня оголосила про федеральні зусилля щодо кращого розуміння, виявлення та лікування захворювань, від яких страждають військові, дислоковані у токсичних умовах. За даними Білого дому, ці зусилля зосереджені на проблемах з легенями у військовослужбовців, що вдихають токсини, і на потенційний зв'язок між рідкісними формами раку та часом, проведеним за кордоном, дихаючи забрудненим повітрям. Федеральні чиновники планують почати з вивчення проблем диханням, але кажуть, що вони розширюватимуть свої зусилля в міру того, як наука виявить потенційні нові зв'язки. Син Д. Байдена Бо служив в Іраку і президент припустив потенційний зв'язок між смертю Бо від агресивного раку мозку та впливом токсинів у повітрі, особливо навколо масивних ям, де військові сплять відходи. Проте немає жодних наукових доказів, які б підтверджували цей зв'язок.

Уганда

Seis muertos en dos ataques suicidas en el centro de la capital de Uganda [Шестеро людей загинули в результаті двох терактів у центрі столиці Уганди] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 16.11. – Режим доступу :

<https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/16/6193b57221efa013198b45be.html>.

Троє терористів-смертників підірвали дві бомби в центрі Кампали, столиці Уганди, в результаті чого загинули терористи та ще троє людей, а 33 людини отримали поранення. «Камери безпеки чітко показують, що нападники були терористами-смертниками», – заявив речник поліції Уганди на пресконференції. «Перший вибух стався біля входу до центрального відділку поліції, а другий – біля парламенту», – додав він. За словами речника, поліція підозрює, що Об'єднані демократичні сили, повстанське угруповання угандійського походження, яке зараз діє в сусідній Демократичній Республіці Конго, є відповідальними за обидва напади. Це вже шостий подібний інцидент в Уганді з 23 жовтня, коли двоє чоловіків підірвали пристрій у популярному барі на півночі столиці, спричинивши смерті. Президент Уганди **Йовері Мусевені** у своєму Twitter назвав цей інцидент «терористичним актом».

Україна

Куницький, Олександр. В. Зеленський заявив, що не погодився на план В. Бурби щодо затримання «вагнерівців» / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43XJr>.

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що не погодився на план щодо затримання «вагнерівців», який запропонував колишній керівник Головного управління розвідки (ГУР) Міноборони України В. Бурба. «Я сказав, що це не наша операція (...), вона не продумана детально. Я готовий погодити операцію, якщо будуть прораховані речі і якщо не постраждають люди», – заявив В. Зеленський під час пресмарафону «30 запитань до Президента України».

***

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський: В Україні готують спробу державного перевороту за участю Р. Ахметова / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43Y0e>.

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що має інформацію про підготовку спроби державного перевороту за участю Росії та Р Ахметова 1-2 грудня 2021 р. «У нас є агентурна інформація, є навіть звукова інформація, де представники з України, скажімо так, із представниками Росії обговорюють участь Р. Ахметова у державному перевороті в Україні, що буде залучено 1 млрд дол.», – зазначив В. Зеленський під час пресмарафону «30 запитань до Президента України». На уточнення журналістів, чи готує особисто Р. Ахметов держпереворот, В. Зеленський наголосив, що Р. Ахметова «підставляють».

***

Colás, Xavier. Zelensky denuncia que representantes rusos y un oligarca ucraniano preparan un golpe de Estado contra él [В. Зеленський наголошує, що російські представники та український олігарх готують проти нього переворот] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/26/61a0d6cafdddf51b28b458b.html>.

Президент України **Володимир Зеленський** наголосив, що має інформацію про підготовку спроби державного перевороту в Україні. Переворот мав бути готовий до 1 грудня. За словами В. Зеленського, у цій операції будуть задіяні представники Росії та

український мільярдер Р. Ахметов, власник донецького футбольного клубу «Шахтар» і один із найбагатших людей країни.

***

Ukrainian tycoon Akhmetov: president spreading ‘absolute lie’ about coup involvement [Український олігарх Р. Ахметов: президент поширює «абсолютну брехню» про мою причетність до державного перевороту] // Reuters. – London, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSS8N2Q50AB>.

Український бізнес-магнат Р. Ахметов звинуватив Президента України **Володимира Зеленського** в поширенні «абсолютної брехні» про його можливу причетність до державного перевороту. Раніше В. Зеленський заявив, що Україна розкрила змову щодо повалення його уряду і що змовники намагалися залучити до цього Р. Ахметова, одного з найбагатших людей України. «Інформація, оприлюднена Володимиром Зеленським про спроби втягнути мене в якийсь державний переворот, є абсолютною брехнею», – сказав Р. Ахметов. «Я обурений поширенням цієї брехні, незважаючи на мотиви президента. Моя позиція була і буде чіткою, і визначеною: незалежна, демократична та соборна Україна з Кримом і моїм рідним Донбасом. Мої дії відповідають моїм словам», – додав Р. Ахметов.

***

Bartkiewicz, Artur. Prezydent Ukrainy: Mamy informacje o możliwym zamachu stanu z udziałem Rosjan [Президент України: У нас є інформація про можливий державний переворот за участю росіян] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19140551-prezydent-ukrainy-mamy-informacje-o-mozliwym-zamachu-stanu-z-udzialem-rosjan>.

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що розвідка має інформацію про можливу спробу державного перевороту в Україні, який може відбутися в грудні за участю росіян. Виступаючи на пресконференції, В. Зеленський наголосив, що Україна «повністю контролює свої кордони і готова до ескалації відносин з Росією». Президент України зазначив, що Україна стикається з викликами не тільки з боку Російської Федерації та можливою ескалацією, але й з внутрішніми викликами.

***

Hyde, Lily. Ukraine’s president alleges coup attempt involving country’s richest man [Президент України заявив про спробу державного перевороту за участю найбагатшої людини країни] / L. Hyde // POLITICO. – Brussels, 2021. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-zelenskiy-coup-akhmetov-russia/>.

Президент України **Володимир Зеленський** стверджує, що існує загроза підтримуваного Росією перевороту за участю одного з провідних українських олігархів – Р. Ахметова. «Ми маємо не тільки розвідувальні дані, це ще й аудіо перехоплення, де представники України, так би мовити, обговорюють з представниками Росії участь Р. Ахметова в перевороті в Україні», – сказав президент. В. Зеленський не назвав інших імен і сказав, що Р. Ахметова «втягують у війну проти Української держави». Р. Ахметов назвав ці звинувачення «абсолютною брехнею».

***

Karmanau, Yuras. Ukraine leader alleges Russia-backed coup planned next week [Лідер України стверджує, що наступного тижня планується переворот, підтримуваний Росією] / Y.

Karmanau // The Associated Press. – New York, 2021. – 27.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-russia-ukraine-kyiv-1c220a99b851ba48be6eb8a69fe84158>.

На пресконференції, присвячені екватору каденції Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що розвідувальна служба України розкрила плани підтримуваного Росією державного перевороту в країні, призначеного на наступний тиждень, у якому нібито бере участь один із найбагатших олігархів України Р. Ахметов. Президент України повідомив, що українська розвідка має аудіозаписи нібито зустрічі між російськими та українськими чиновниками, на якій обговорювався план державного перевороту, який нібито фінансуватиме Р. Ахметов, статки якого оцінюються в 7,5 млрд дол. В. Зеленський відмовився розголошувати подробиці імовірного перевороту, сказавши лише, що не планує тікати з країни. І олігарх, і російський уряд відкинули звинувачення. Президент США **Джо Байден** висловив стурбованість інформацією про державний переворот і підтвердив підтримку США суверенітету та незалежності України.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

США

Superville, Darlene. Biden boosts crime fighting efforts on Native American lands [Д. Байден активізує зусилля щодо боротьби зі злочинністю на землях індіанців] / D. Superville // The Associated Press. – New York, 2021. – 16.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/biden-tribal-summit-b8ec14cd32983a13a4b006737376a6c2>.

Президент США **Джо Байден** доручив кільком департаментам уряду працювати разом для боротьби з торгівлею людьми та злочинністю на землях індіанців, де рівень насильницької злочинності більш ніж вдвічі перевищує середній по країні. Виступаючи на саміті у Білому домі, присвяченому племінним народам, Д. Байден підписав указ, яким доручив департаментам юстиції, внутрішньої безпеки та внутрішніх справ розробити стратегії зниження рівня злочинності. Д. Байден також оголосив про плани продовжити 20-и річну заборону на видобуток нафти та газу в каньйоні Чако, стародавньому об'єкті індіанської спадщини на північному заході Нью-Мексико.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Мексика

Mexico's president wants schools fully reopen amid drop in COVID-19 cases [Президент Мексики хоче, щоб школи повністю відновили роботу на тлі зниження кількості випадків COVID-19] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 09.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/europe/2021-11/09/c_1310299665.htm.

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** закликав повністю відкрити школи, враховуючи зниження кількості випадків COVID-19 у латиноамериканській країні. «Поступове повернення учнів до класів не призвело до зростання кількості випадків COVID-19», – зазначив А. М. Лопес Обрадор під час своєї щоденної пресконференції. «Більше не повинно бути закритих шкіл», – сказав А. М. Лопес Обрадор журналістам у Національному палаці в Мехіко, додавши, що «школа – це другий дім».

Південно-Африканська Республіка

S. African president warns of fourth wave as Omicron spreads to all provinces [Президент ПАР попереджає про четверту хвилю, оскільки штамм Omicron поширюється на всі провінції] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 29.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/29/c_1310299665.htm.

[11/29/c_1310338851.htm](https://www.institutpresident.com.ua/11/29/c_1310338851.htm).

Оскільки варіант COVID-19 Omicron зараз поширюється у всіх провінціях ПАР, президент **Матамела Сиріл Рамафоса** висловив імовірність того, що країна незабаром може увійти в четверту хвилю пандемії. «Ідентифікація штаму Omicron збігається з раптовим зростанням випадків зараження COVID-19. Якщо випадки продовжать рости, ми можемо очікувати четверту хвилю зараження в найближчі кілька тижнів, якщо не раніше», – сказав М. С. Рамафоса у своєму телевізійному виступі. Його звернення до нації відбулося після того, як вчені нещодавно виявили новий варіант COVID-19. «Ми спостерігали в середньому 1600 нових випадків за останні 7 днів, порівняно з лише 500 новими щоденними випадками за попередній тиждень і 275 новими щоденними випадками за тиждень до цього. Частка позитивних тестів на COVID-19 зросла з приблизно 2 % до 9 % менш ніж за тиждень», – сказав президент.

Португалія

Portugal's president vetoes law legalising euthanasia [Президент Португалії наклав вето на закон про легалізацію евтаназії] // Euronews. – Lyon, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/30/portugal-s-president-vetoes-law-legalising-euthanasia>.

Президент Португалії **Марселу Ребелу де Соза**, який понад п'ять років залишається популярним в країні, відмовився підписати другий законопроект, який легалізує евтаназію та самогубство за допомогою лікаря. Як переконаний католик, президент раніше висловлював сумніви щодо першого законопроекту про легалізацію евтаназії. Законопроект був фактично відкладений до сіневих виборів нового парламенту Португалії.

Росія

Vladimir Putin asegura que ha recibido la vacuna nasal rusa contra el coronavirus [Володимир Путін заявив, що отримав російську назальну вакцину від коронавірусу] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/24/619e488b21efa080668b45e5.html>.

Президент Росії **Володимир Путін** повідомив, що отримав російську назальну вакцину проти коронавірусу в рамках тестів, проведених Національним дослідницьким центром епідеміології та мікробіології імені М. Ф. Гамалеї, який створив препарат «Спутник V». На зустрічі з членами російського Кабміну В. Путін нагадав, що йому зробили ревакцинацію проти коронавірусу російським однодозовим препаратом «Спутник V». Наступного дня, за словами В. Путіна, йому ввели назальну форму вакцини, яка зараз знаходиться на стадії випробувань.

США

Malinowski, Przemysław. Rzeczniczka Białego Domu ma COVID-19. We wtorek widziała się z Bidenem [Речниця Білого дому хвора на COVID-19. Вона бачилась з Д. Байденом напередодні] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19065341-rzeczniczka-bialego-domu-ma-covid-19-we-wtorek-widziala-sie-z-bidenem>.

Речниця Білого дому Д. Псакі отримала позитивний результат на коронавірус. Вона востаннє бачилась з президентом США **Джо Байденом** напередодні. Вони обоє були в масках. 42-х річна Д. Псакі сказала, що вона була вакцинована і що її симптоми легкі. Американського президента оглянули. Результат тесту був негативним. Прессекретарка

раніше вирішила не приєднуватися до Д. Байдена в його поїзді до Риму та Глазго цього тижня, оскільки член її сім'ї перебував на карантині. Д. Псакі планує повернутися до роботи після закінчення 10-и денного карантину після негативного тесту. Раніше Білий дім повідомляв, що Д. Байдена тестують кожні два тижні. Президент уже прийняв дві дози вакцини Pfizer та бустерну дозу.

***

Joly, Josephine. Pfizer's COVID vaccine can now be used on children aged 5-11 in the US [Вакцина Pfizer проти COVID тепер може використовуватись у США для дітей віком 5-11 років] / J. Joly // Euronews. – Lyon, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/next/2021/11/03/pfizer-s-covid-vaccine-can-now-be-used-on-children-aged-5-11-in-the-us>.

Органи охорони здоров'я США остаточно дозволили вводити вакцину Pfizer-BioNTech COVID-19 дітям 5-11 років, що президент **Джо Байден** назвав «поворотним моментом» у боротьбі з пандемією. Вакцина відкрила шлях для вакцинації 28 мільйонів дітей. Вакцинація дітей молодшого віку «дозволить батькам припинити місяці тривожного занепокоєння за своїх дітей та знизити рівень поширення вірусу серед дітей». «Це важливий крок уперед для нашої країни у боротьбі з вірусом», – зазначив Д. Байден. Уряд випередив це рішення, закупивши достатню кількість доз для дітей вікової групи 5-11 років і почав розсилати їх по всій країні.

***

Lieb, David A.. 11 states file suit against Biden's business vaccine mandate [11 штатів подають позов проти мандата Д. Байдена щодо бізнесвакцин] / D. A. Lieb // The Associated Press. – New York, 2021. – 05.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-business-lawsuits-health-a57c936f1e6495a71cc2504a4dbfb813>.

Генеральні прокурори 11 штатів подали позов проти адміністрації президента США **Джо Байдена**, оскаржуючи нову вимогу щодо вакцини для працівників компаній із понад 100 співробітниками. У позові, поданому до 8-го окружного апеляційного суду США у Сент-Луїсі, стверджується, що повноваження щодо примусу до вакцинації покладаються на штати, а не на федеральний уряд. «Цей мандат є неконституційним, незаконним і нерозумним», – йдеться у судовому поданні генерального прокурора Міссурі Е. Шмітта, одного з кількох республіканців, які претендують на місце в Сенаті від штату наступного року. Нові правила Управління з безпеки та гігієни праці передбачають, що компанії з понад 100 співробітниками вимагають, щоб їхні працівники проходили вакцинацію проти COVID-19 або щотижня проходили тестування на вірус і носили маски на роботі. Невиконання вимог може призвести до штрафів у розмірі майже 14 тис. дол. за кожне порушення.

***

Long, Colleen. Biden vaccine mandates face first test with federal workers [Накази Д. Байдена щодо вакцинації проходять першу перевірку з федеральними працівниками] / C. Long // The Associated Press. – New York, 2021. – 07.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-health-lawsuits-1054028d7cbf0ef46f7ddadbdc4ae167>.

Президент США **Джо Байден** просуває масштабний план, згідно з яким мільйони працівників приватного сектору повинні пройти вакцинацію до початку наступного року.

Але спочатку він повинен переконатися, що працівники його власного федерального уряду отримали щеплення. Близько 4 мільйонів федеральних працівників мають бути вакциновані до 22 листопада згідно з указом президента. Деякі співробітники, зокрема співробітники Білого дому, майже всі вакциновані. Але в інших федеральних агенціях рівень щеплень нижчий, особливо тих, які пов'язані з правоохоронними органами та розвідкою. А деякі працівники саботують, подають позови та протестують проти того, що, на їхню думку, є несправедливим перевищенням повноважень Білого дому. Крім федерального правила щодо працівників, у січні набуде чинності інший наказ, спрямований на близько 84 мільйонів працівників приватного сектора, згідно з рекомендаціями, опублікованими минулого тижня.

***

Rafford, Claire. Biden: Omicron ‘a cause for concern, not a cause for panic’ [Д. Байден: Omicron «привід для занепокоєння, а не для паніки»] / С. Rafford // POLITICO. – Brussels, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/29/biden-omicron-523449>.

Президент США Джо Байден оголосив про плани оприлюднити детальний план «боротьби з Covid цієї зими». Президент сказав, що його адміністрація вживе заходів проти варіанту Omicron «не шляхом відключення чи блокування, а за допомогою більш поширених вакцин, прискорювачів, тестування тощо». «Цей варіант викликає занепокоєння, а не паніку», – сказав Д. Байден журналістам у Білому домі.

***

Miller, Zeke. Biden pushes shots, not more restrictions as variant spreads [Д. Байден не наполягає на збільшенні обмежень у міру розповсюдження варіантів коронавірусу] / Z. Miller // The Associated Press. – New York, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-health-infectious-diseases-anthony-fauci-44fab8b3448ad31f0865aebb26f91741>.

«Президент США Джо Байден буде закликати американців зробити щеплення та отримати ревакцинацію, а також намагатиметься заглушити занепокоєння щодо нового варіанту COVID-19 Omicron, але не буде негайно наполягати на додаткових обмеженнях, щоб зупинити його поширення», – сказав провідний національний експерт з інфекційних хвороб і провідний радник Д. Байдена з COVID-19 Е. Фаучі, додавши, що досі не було виявлено випадків варіанту Omicron в США, але що він зрештою «неминуче» потрапить у країну.

***

New variant cause for concern, not panic, Biden tells US [Байден сказав, що новий варіант коронавірусу викликає занепокоєння, а не паніку] // Euronews. – Lyon, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/30/new-variant-cause-for-concern-not-panic-biden-tells-us>.

Президент США Джо Байден назвав новий варіант коронавірусу Omicron приводом для занепокоєння, але «не приводом для паніки» і додав, що не розглядає можливості широкомасштабної ізоляції в США. Він знову закликав американців пройти повну вакцинацію, включаючи ревакцинацію і повернутися до носіння масок у всіх громадських місцях. Відзначивши, що новий варіант з'явився за кордоном у районах із нижчим рівнем вакцинації, Д. Байден сказав, що прискорення глобальних вакцинацій є моральним обов'язком та особистими інтересами Америки. Він зазначив, що США вже пожертвували понад 275 мільйонів доз і до вересня 2022 р. планують доставити понад 1,1 мільярда доз у

всьому світі.

***

Banco, Erin. Biden will lay down new travel restrictions as Omicron threatens [Д. Байден введе нові обмеження на поїздки через Omicron] / E. Banco // POLITICO. – Brussels, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/30/covid-travel-restrictions-omicron-523551>.

Президент США **Джо Байден** незабаром оголосить про жорсткіші обмеження щодо COVID-19 для людей, які летять до Сполучених Штатів, включно з вимогою отримати негативний тест на COVID-19 лише за день до подорожі, оскільки світ протистоїть поширенню нового варіанту COVID-19 Omicron. Д. Байден незабаром оголосить про нові вимоги напередодні чергового насиченого періоду подорожей. Крім того, чиновники визнали, що розглядаються додаткові карантинні заходи, але заявили, що наразі планів щодо їх впровадження немає.

***

Lemire, Jonathan. Covid looms over Biden's presidency, once more and always [COVID-19 нависає над президентством Д. Байдена знову] / J. Lemire // POLITICO. – Brussels, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/30/covid-biden-presidency-omicron-delta-523497>.

Президента США **Джо Байдена** було обрано рік тому, після чого президент взяв на себе зобов'язання керувати пандемією, яка вийшла з-під контролю, і він досяг незаперечних ранніх триумфів. Але саме в той час, коли президент святкував прогрес у боротьбі з пандемією влітку, варіант Delta викликав ріст випадків, вплинувши на національну економіку та рейтинг президента. Поява варіанту Omicron викликала побоювання щодо чергової руйнівної хвилі вірусу, яка може поставити під загрозу плани Білого дому зосередитися на законодавчому порядку денному Д. Байдена, зусиллях по боротьбі з інфляцією та вузьким ланцюгом поставок.

Україна

Журавльова, Ольга. COVID-19: Україна спрямує 800 млн грн на кисневі станції / О. Журавльова // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 06.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42f11>.

Українські лікарні, які надають допомогу хворим на COVID-19, отримають додаткові 800 млн грн на встановлення кисневих станцій. Відповідний закон підписав Президент України **Володимир Зеленський**. «650 млн грн передбачено на централізовану закупівлю кисневих станцій для опорних закладів охорони здоров'я, 150 мільйонів – на субвенцію з держбюджету місцевим бюджетам на закупівлю опорними закладами охорони здоров'я послуг щодо проектування та встановлення кисневих станцій», – зазначається у повідомленні пресслужби Глави держави. У пояснювальній записці до ухваленого документу йдеться про те, що українські лікарні наразі мають 4 способи забезпечення подачі кисню: кисневі балони, портативні кисневі концентратори, резервуари для рідкого кисню та власні станції, які генерують його з навколишнього середовища. «Встановлення кисневих станцій є єдиним способом забезпечення кисневої незалежності лікарень», – вважають автори законодавчої ініціативи. У 2020 р. уряд виділив медзакладам на потреби забезпечення киснем понад 2,3 млрд грн. Однак, більшість лікарень закупили портативні кисневі концентратори. Законодавці сподіваються, що забезпечення мережі опорних

лікарень кисневими станціями дозволить повністю задовольнити попит у кисні.

***

Нинько, Дар'я. В. Зеленський пообіцяв по 1 тис. грн кожному вакцинованому / Д. Нинько // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 15.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/432SO>.

Кожен українець, який вакцинувався від COVID-19 двома дозами вакцини, зможе отримати 1 тис. грн. Президент України **Володимир Зеленський** у відеозверненні заявив, що отримати такий бонус можна буде через додаток «Дія». «За ці кошти можна буде придбати абонемент у спортзал або фітнес-клуб, відвідати кінотеатр, театр, музей, концертний зал чи виставковий центр або купити квитки для мандрівок усередині країни», – сказав В. Зеленський. Вакцинованим українцям, які не користуються застосунком «Дія», В. Зеленський пообіцяв альтернативний спосіб виплати заохочення. Як зазначив президент, на реалізацію цієї програми до 2021 р. буде виділено близько 3 млрд грн, і стільки ж – на початку 2022 р.

***

Ukraine president says all vaccinated Ukrainians will receive 1,000 hryvnia [Президент України заявив, що всі вакциновані українці отримають по 1 тис. грн] // Reuters. – London, 2021. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-president-says-all-vaccinated-ukrainians-will-receive-1000-hryvnia-2021-11-15/>.

Президент України **Володимир Зеленський** у відеозверненні заявив, що всі українці, які отримали щеплення від COVID-19, отримають виплату в розмірі 1 тис. грн (38 дол.). Україна має один із найнижчих показників вакцинації в Європі та бореться з найгіршою фазою пандемії, коли кількість смертей досягла нового щоденного рекорду – 833 людини.

***

Нинько, Дар'я. У В. Зеленського пояснили, хто і як отримає 1 тис. грн за вакцинацію / Д. Нинько // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 16.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/434EX>.

Прессекретар Президента України С. Никифоров пояснив, що 1 тис. грн, яку Президент України **Володимир Зеленський** пообіцяв українцям, котрі пройшли повний курс вакцинації, не буде виплачуватися «на руки». «Ці гроші матимуть вигляд ваучера чи сертифіката, який можна буде використати на оплату певного спектра послуг», – пояснив він у Facebook. «Механізм виділення грошей ще проробляють, але вже зараз можна сказати, що це не готівка «на руки». Це буде певний ваучер або сертифікат, або депозит – називайте як хочете – на перелік товарів та послуг. Вичерпний список оголосимо найближчим часом, але узагальнено це культура, туризм та спорт», – пояснив С. Никифоров. За його словами, ця програма має на меті не стільки заохотити українців вакцинуватися, скільки є інструментом підтримки тих видів бізнесу, які найбільше страждають від карантинних обмежень. Програма запрацює з 19 грудня 2021 р.

Франція

COVID-19: Macron announces measures to boost flagging third jab take-up in France [COVID-19: Макрон оголосив про заходи щодо ревакцинації у Франції] // Euronews. – Lyon, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/09/covid-19-macron-announces-measures-to-boost-flagging-third-jab-take-up-in-france>.

Президент Франції Е. Макрон оголосив про нові заходи, покликані спонукати людей

похилого віку зробити третю дозу вакцини проти коронавірусу, щоб зупинити зростання кількості інфекцій і шпиталізацій у Франції. У телезверненні президент Франції сказав, що з середини грудня буде потрібна ревакцинація. З вересня одноразові бустерні уколи стали доступні для людей похилого віку, найбільш вразливих, а також медичних працівників, але їх впровадження було повільним. Лише 3,4 мільйони з 7,7 мільйонів людей, які мають на це право, отримали треті дози. «Нам потрібно прискорити процес», – сказав Е. Макрон у своєму зверненні.

***

Bermingham, Pierre-Paul. Macron ties French vaccine passports to booster shots [Е. Макрон пов'язує французькі паспорти вакцинації з повторними щепленнями] / P.-P. Bermingham // POLITICO. – Brussels, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/france-ties-seniors-vaccine-passports-to-booster-shots/>.

Президент Франції Е. Макрон оголосив про нові вимоги щодо вакцинації, оскільки випадки коронавірусу знову починають зростати у Франції. Попереджаючи про те, що п'ята хвиля COVID-19 вже почалася, президент Франції заявив у телевізійному зверненні, що паспорти вакцинації осіб у віці 65 років і старше більше не будуть дійсними, якщо вони не зробили повторне щеплення, але Е. Макрон також оголосив, що люди у віці від 50 до 64 років зможуть отримати його пізніше. «Якщо ви були вакциновані більше 6 місяців тому, я закликаю вас записатися на прийом зараз», – сказав Е. Макрон у промові, в якій він також виклав плани на решту 5 місяців свого президентського мандата.

ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ

Киргизстан

Kyrgyzstan parliamentary election set to bolster president [Парламентські вибори в Киргизстані мають підтримати президента] // Reuters. – London, 2021. – 28.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/kyrgyzstan-parliamentary-election-expected-bolster-president-2021-11-28/>.

За попередніми даними, союзники президента Киргизстану **Садира Жапарова** мають перемогти на парламентських виборах, що ще більше зміцнить його контроль над центральноазіатською державою, яка має тісні зв'язки з Росією та Китаєм. Російська військова авіабаза, розташована в Киргизстані, дозволяє Росії направляти свої потужності на весь регіон та в Афганістан. Після підрахунку бюлетенів з більш ніж 90 % виборчих дільниць опозиційна партія отримала 6,8 % голосів, а решту розділили між собою низка пропрезидентських партій.

***

Isachenkov, Vladimir. Kyrgyzstan's parliamentary vote to boost president's clout [Парламентські вибори в Киргизстані посилять владу президента] / V. Isachenkov // The Associated Press. – New York, 2021. – 28.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-russia-elections-asia-moscow-694e699fdf78cf556e0d9b4ec3f67d56>.

Виборці Киргизстану проголосували на парламентських виборах, які відбулися трохи більше ніж через рік після насильницької зміни влади в колишній радянській республіці Центральної Азії. Президент Киргизстану **Садир Жапаров**, який був обраний у січні після протестів, що скинули його попередника, очікує, що голосування ще більше зміцнить його владу. Киргизстан, 6,5-и мільйонна держава, яка межує з Китаєм, є членом альянсів з

економіки та безпеки, де домінує Росія. Тут знаходиться російська авіабаза і країна залежить від фінансової підтримки Росії.

***

Kyrgyzstan's parliamentary vote boosts president's clout [Парламентські вибори в Киргизстані посилять вплив президента] // Euronews. – Lyon, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/29/kyrgyzstan-s-parliamentary-vote-boosts-president-s-clout>.

У Киргизстані відбулися парламентські вибори трохи більше ніж через рік після насильницької зміни уряду. Виборці проголосували за партії, які підтримують нового президента країни. Після свого обрання **Садир Жапаров** наполягав на проведенні референдуму, на якому було схвалено нову конституцію, яка суттєво розширила повноваження президента за рахунок парламенту. Згідно з результатами референдуму, було скорочено кількість парламентарів країни з 120 до 90 та президент отримав право призначати суддів та керівників правоохоронних органів. Звертаючись до народу після голосування, киргизький лідер назвав вибори «чесними та справедливими» і знову пригрозив «жорсткими заходами» проти тих, хто «намагається підірвати мир і стабільність» в країні.

Португалія

Demony, Catarina. Portugal's president to dissolve parliament; snap election looms [Президент Португалії розпустив парламент; йде підготовка до позачергових виборів] / C. Demony // Reuters. – London, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/portugals-president-dissolve-parliament-2021-11-03/>.

Консультативний орган президента Португалії **Марселу Ребелу де Сози** схвалив його пропозицію про розпуск парламенту після того, як законодавці відхилили урядовий законопроект про бюджет на 2022 р., що відкриває шлях до дострокових виборів. У заяві офісу президента йдеться, що більшість членів ради схвалили розпуск парламенту, але не повідомляється, коли можуть відбутися дострокові вибори. М. Ребелу де Соза ще має підписати указ про розпуск, але наразі думає про дату. До цього він зустрівся з основними політичними партіями і більшість повідомила йому, що вибори мають відбутися в січні.

***

Ames, Paul. Portugal heads for snap election in January [У січні 2022 р. в Португалії пройдуть дострокові вибори] / P. Ames // POLITICO. – Brussels, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/portugal-headed-for-snap-election-marcelo-rebelo-de-sousa/>.

Президент Португалії **Марселу Ребелу де Соза** призначив дострокові парламентські вибори на 30 січня 2022 р. після того, як соціалістичний уряд меншості зазнав поразки на ключовому голосуванні за бюджет. «У такі моменти нам потрібне рішення без страху і без драми», – сказав М. Ребелу де Соза в телевізійному зверненні. «Це єдиний спосіб для португальців... вибрати, чого вони хочуть у найближчі роки». М. Ребелу де Соза розкритикував бюджетну поразку як «незрозумілу». Він попередив, що країна не може дозволити собі період нестабільності, оскільки прокладає шлях виходу з пандемії COVID-19 і просувається вперед із планами витратити частину пакету стимулів ЄС в 2 трлн євро.

***

Журавльова, Ольга. У Португалії розпустили парламент і призначили дострокові вибори / О. Журавльова // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 05.11. – Режим доступу :

<https://p.dw.com/p/42c1r>.

Президент Португалії **Марселу Ребелу де Соза** заявив про розпуск парламенту і оголосив про проведення дострокових виборів 30 січня 2022 р. Це оголошення було очікуваним, адже президент попереджав, що доведеться розпустити парламент, якщо депутати не ухвалять державний бюджет на 2022 р. Політична криза загострилася після того, як парламент країни не зміг ухвалити державний бюджет, який запропонував прем'єр-міністр країни А. Кошта. Бюджетний проєкт тоді підтримали лише 108 парламентарів від Соціалістичної партії прем'єра. Проти тоді проголосували 117 депутатів і ще п'ятеро утрималися. Наступні чергові вибори у Португалії мали відбутися лише восени 2023 р. У вересні 2021 р. в країні уже пройшли місцеві вибори, а у січні – президентські.

***

Portuguese president announces to dissolve parliament [Президент Португалії оголосив про розпуск парламенту] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 05.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/05/c_1310291202.htm.

Президент Португалії **Марселу Ребелу де Соза** оголосив про рішення розпустити парламент і провести парламентські вибори 30 січня 2022 р. Про це президент заявив у своїй промові на національному телебаченні, намагаючись вирішити політичну кризу після того, як державний бюджет на 2022 р. уряду був відхилений парламентом. Це був перший раз за 45 років роботи португальського парламенту, коли державний бюджет не був затверджений. М. Ребелу де Соза погрожував перед парламентськими дебатами, що він розпустить парламент і призначить дострокові вибори, якщо бюджет буде відхилено.

ПРЕЗИДЕНТ І ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Єгипет

Egypt government to begin move to new administrative capital in December [У грудні уряд Єгипту почне переїзд до нової адміністративної столиці] // Reuters. – London, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/egypt-government-begin-move-new-administrative-capital-december-2021-11-03/>.

У грудні єгипетський уряд розпочне процес переміщення офісів до нової адміністративної столиці, розташованої на схід від Каїра. Президент країни **Абдель Фаттах Ас-Сісі** «наказав уряду розпочати фактичний переїзд до урядового округу в новій адміністративній столиці, починаючи з грудня на 6-и місячний випробувальний період». Нова столиця спроектована як високотехнологічне «розумне місто» для розміщення 6,5 мільйонів жителів. Місто включатиме три райони: урядовий, діловий та дипломатичний, а також багато парків.

Мозамбік

Mozambique president sacks defence ministe [Президент Мозамбіку звільнив міністра оборони] // Reuters. – London, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/mozambique-president-sacks-defence-minister-2021-11-10/>.

Президент Мозамбіку **Філіпе Н'юсі** звільнив міністра оборони Х. Нето, не назвавши причин і не оголосивши, хто його замінить. У рамках своєї посади Х. Нето відповідав за реакцію країни на ісламістське повстання в найпівнічнішій провінції країни Кабо-Дельгадо. «Президент республіки Філіпе Хасінто Н'юсі... звільнив президентським указом Хайме Бессу Аугусто Нето з посади міністра національної оборони», – йдеться в короткій заяві

уряду без уточнення. Звільнення Х. Нето сталося через день після того, як Ф. Н'юсі звільнив міністра внутрішніх справ знову ж таки без пояснення причин такого рішення.

Румунія

Romania's president nominates Nicolae Ciuca as PM designate [Президент Румунії висунув Ніколає Чуке на посаду прем'єр-міністра] // Reuters. – London, 2021. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSS8N2O4046>.

Президент Румунії **Клаус Йоганніс**, як і очікувалося, висунув відставного генерала армії Н. Чуке на посаду прем'єр-міністра, сподіваючись покласти край двомісячному політичному глухому куту. «Ми працювали над створенням цієї міцної коаліції та цього уряду, який здатний забезпечити стабільність Румунії... Румуни чекають рішень для боротьби з наслідками пандемії та енергетичної кризи», – сказав Н. Чуке журналістам.

***

Romania's president nominates Nicolae Ciuca as PM [Президент Румунії висунув Н. Чуке на посаду прем'єр-міністра] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 23.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/23/c_1310326465.htm.

Президент Румунії **Клаус Йоганніс** висунув кандидатуру Н. Чуке на посаду міністра оборони тимчасового кабінету для формування нового уряду. «У румунському парламенті сформовано тверду більшість... Ця більшість запропонувала кандидатуру прем'єр-міністра, яку я прийняв», – сказав К. Йоганніс.

Україна

Karmanau, Yuras. Ukraine now says 90,000 Russian troops not far from border [Україна заявляє про 90 000 російських військових неподалік від кордону] / Y. Karmanau // The Associated Press. – New York, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-russia-ukraine-f356c933c1ac8993aee383ed30d1e017>.

Міністр оборони України А. Таран подав заяву про відставку і українські депутати швидко її схвалили. Голова депутатської фракції партії «Слуга народу» Президента України **Володимира Зеленського** Д. Арахамія повідомив, що у А. Тарана проблеми зі здоров'ям. Проте українські ЗМІ повідомляли, що за відставкою А. Тарана та чотирьох інших міністрів, які також були звільнені парламентом, стоїть Офіс Президента України.

Чехія

Czech Republic edges closer to new coalition government [Чехія наближається до нового коаліційного уряду] // Euronews. – Lyon, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/03/czech-republic-edges-closer-to-new-coalition-government>.

Чеська Республіка наближається до обрання нового уряду після того, як ліберальні партії досягли угоди за три тижні після парламентських виборів. П. Фіала, передбачуваний прем'єр-міністр, оголосив, що його правоцентристський альянс SPOLU очолить будь-яку нову правлячу коаліцію. Проте президент країни **Мілош Земан** ще офіційно не надав партіям мандат на формування нової виконавчої влади. Чеська політика у підвішеному стані: шпиталізований президент надто хворий, щоб працювати і про його стан мало відомо громадськості. Якщо президент не зможе дати «зелене світло» новому уряду, чеський парламент може проголосувати за скасування повноважень М. Земана. М. Земан також може затримати формування нового уряду, попросивши свого союзника та чинного прем'єр-міністра А. Бабіша очолити новий уряд.

***

Czech President Milos Zeman leaves intensive care unit amid political stalemate [Президент Чехії Мілош Земан залишив відділення інтенсивної терапії через політичну безвихідь] // Euronews. – Lyon, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/04/czech-president-milos-zeman-leaves-intensive-care-unit-amid-political-stalemate>.

Президент Чехії **Мілош Земан** залишив пазьку лікарню через те, що чеські сенатори розглядають можливість оголошення президента непрацездатним. Згідно з чеською конституцією, президент країни призначає наступного прем'єр-міністра, але М. Земан не може виступити посередником у переговорах щодо формування нового уряду з лікарні. 77-и річний президент страждає на серйозні проблеми з печінкою і провів понад три тижні у відділенні інтенсивної терапії. М. Земан має ухвалити лідера правоцентристської коаліції П. Фіалу, який з невеликою перевагою виграв загальні вибори. Президент Чехії раніше був союзником нинішнього прем'єр-міністра А. Бабіша.

***

Mortkowitz, Siegfried. Czech president confirms PM Andrej Babiš is heading for the exit [Президент Чехії підтвердив, що прем'єр-міністр А. Бабіш програв] / S. Mortkowitz // POLITICO. – Brussels, 2021. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/from-hospital-czech-president-confirms-andrej-babis-is-heading-for-the-exit/>.

Президент Чехії **Мілош Земан** заявив, що прем'єр-міністр А. Бабіш не хоче формувати наступний уряд і призначить главу коаліції SPOLU П. Фіалу наступним главою уряду країни. Після телефонної розмови з А. Бабішем, А. Земан – який був переведений з реанімації в Центральному військовому шпиталі в Празі – сказав: «А. Бабіш не зацікавлений стати прем'єр-міністром. Причина проста: з ним ніхто не хоче вести переговори». У своєму першому публічному виступі після жорстких виборів М. Земан сказав, що уряд має піти у відставку після інавгураційної сесії нової Палати депутатів. А. Бабіш погодився.

***

Bartkiewicz, Artur. Zeman: Babisz nie chce być już premierem Czech. Nie chcą z nim negocjować [Земан: Бабіш більше не хоче бути прем'єр-міністром Чехії. Вони не хочуть вести з ним переговори] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19080261-zeman-babisz-nie-chce-byc-juz-premierem-czech-nie-chca-z-nim-negocjowac>.

Президент Чехії **Мілош Земан** має намір довірити місію створення уряду лідеру опозиції П. Фіалі. Про це М. Земан заявив у своїй першій публічній промові після парламентських виборів 8-9 жовтня, які програв політичний союзник М. Земана, чинним прем'єр-міністром А. Бабішем та його партією ANO 2011. 10 жовтня М. Земана доставили до реанімаційного відділення Центрального військового шпиталю в Празі. Що стало причиною шпиталізації глави держави, невідомо. У телефонному інтерв'ю радіо Frekvence 1 (інтерв'ю записане раніше, а не в прямому ефірі) М. Земан, який досі перебуває в лікарні після того, як його перевели з реанімації в звичайну палату, сказав, що з ним все добре і він готовий закінчити свій президентський термін, який, як очікується, триватиме до 2023 р. Згідно з конституцією Чехії, М. Земан має право довірити місію створення уряду політику за його вибором, який, однак, повинен отримати вотум довіри в парламенті.

***

Czech president asks head of centre-right coalition Petr Fiala to form new government [Президент Чехії попросив голову правоцентристської коаліції Петра Фіалу сформувати новий уряд] // Euronews. – Lyon, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/09/czech-president-asks-head-of-centre-right-coalition-petr-fiala-to-form-new-government>.

Президент Чеської Республіки **Мілош Земан** офіційно попросив П. Фіалу, лідера правоцентристської коаліції, який посів перше місце на виборах, сформувати новий уряд. У складі нового кабінету, як очікується, буде 18 міністрів, включаючи прем'єра, яким має стати П. Фіала. Новому уряду буде доручено боротися зі сплеском коронавірусної інфекції та високою інфляцією, спричиненою різким зростанням цін на енергоносії.

***

Mortkowitz, Siegfried. Czech president taps Petr Fiala to lead new government [Президент Чехії призначив П. Фіалу очолити новий уряд] / S. Mortkowitz // POLITICO. – Brussels, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/czech-republic-president-petr-fiala-lead-new-government/>.

Президент Чехії **Мілош Земан** звернувся до голови коаліції SPOLU П. Фіали з проханням сформувати новий уряд. Мандат, оприлюднений у пресрелізі офісу М. Земана, ознаменував початок кінця суперечливого правління прем'єр-міністра А. Бабіша. П. Фіала негайно написав у Твіттері свою відповідь: «Я прийняв цей мандат. Найближчими днями я продовжу переговори з партнерами по коаліції щодо остаточного складу уряду». Коаліція трьох партій підписала угоду про формування нового уряду.

***

Czech president taps opposition leader for government talks [Президент Чехії запросив лідера опозиції для переговорів з урядом] // Reuters. – London, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/czech-senate-drops-plan-strip-president-powers-his-health-improves-2021-11-09/>.

Президент Чехії **Мілош Земан** попросив лідера опозиції П. Фіалу провести переговори щодо формування нового уряду, що є наступним кроком у передачі влади правоцентристським партіям. П. Фіала очолює коаліцію з п'яти партій, які разом отримали більшість голосів на виборах у нижню палату 8-9 жовтня. Однак невизначеність нависла над переговорами про формування нового уряду, оскільки 77-и річний М. Земан перебуває в лікарні з 10 жовтня.

***

Hutt, David. Petr Fiala: Who is the Czech Republic's likely new prime minister? [Петро Фіала: Хто стане новим прем'єр-міністром Чеської Республіки?] / D. Hutt // Euronews. – Lyon, 2021. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/17/petr-fiala-who-is-the-czech-republic-s-likely-new-prime-minister>.

В Чехії П. Фіала, колишній історик та ректор університету, привів правоцентристський блок SPOLU («Разом») до перемоги на виборах до законодавчих органів, вигравши всенародне голосування та отримавши 71 місце у парламенті. Президент Чехії **Мілош Земан** запросив П. Фіалу розпочати офіційні переговори зі своїми партнерами щодо складу нового кабінету міністрів. Призначення міністрів П. Фіали тепер має бути схвалене М. Земаном – що може затримати розгляд, оскільки М. Земан вже неодноразово відхиляв склад кабінету міністрів. У чеську політику, схоже, повернувся спокій після

кількох тижнів післявиборної тривоги з приводу того, чи зможе М. Земан через стан здоров'я залишатися на посаді президента. Сенат тепер погодився припинити свої плани щодо застосування статті 66 конституції, яка тимчасово позбавляє президента його повноважень.

***

Czech President Miloš Zeman back in hospital after positive COVID test [Президент Чехії Мілош Земан повернувся до лікарні після позитивного результату тесту на COVID] // Euronews. – Lyon, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/25/czech-president-milos-zeman-leaves-hospital-after-six-weeks>.

Президент Чехії Мілош Земан негайно повернувся до лікарні після позитивного результату на COVID-19. 77-и річного президента виписали після того, як він провів більше шести тижнів на лікуванні, і планував працювати у своїй президентській резиденції в замку Лані. Чеська політика у підвішеному стані: шпиталізований президент надто хворий, щоб працювати. Оскільки президент залишається у лікарні, приведення до присяги нового уряду тепер буде відкладене. У президента залишилося п'ятнадцять місяців до його другого та останнього п'ятирічного терміну.

***

Czech centre-right leader Petr Fiala appointed as new prime minister [Чеського правоцентриста Петра Фіала призначено новим прем'єр-міністром] // Euronews. – Lyon, 2021. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/27/czech-president-milos-zeman-leaves-hospital-to-name-new-prime-minister-on-Sunday>.

Лідера чеської правоцентристської опозиції П. Фіала було призначено новим прем'єр-міністром країни після того, як у жовтні парламентські вибори привели до програшу партію мільярдера А. Бабіша. Президент країни Мілош Земан, який страждає від COVID-19, провів незвичайну церемонію зі своєї празької резиденції, захищеної пластиковим бар'єром. «Я переконаний, що скоро ми матимемо сильний і стабільний уряд», – сказав П. Фіала на церемонії, яка транслювалася в прямому ефірі по телебаченню. Не зрозуміло, коли М. Земан може призначити весь кабінет. Він сказав, що зустрінеться з кандидатами в міністри, щоб обговорити їхню майбутню роботу.

***

Mortkowitz, Siegfried. Center-right leader Petr Fiala appointed as Czech PM [Правоцентристський лідер П. Фіала призначений прем'єр-міністром Чехії] / S. Mortkowitz // POLITICO. – Brussels, 2021. – 28.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/center-right-leader-petr-fiala-appointed-as-czech-pm/>.

Президент Чехії Мілош Земан призначив правоцентристського політика П. Фіалу прем'єр-міністром і доручив йому сформувати наступний уряд. «Я зроблю все, щоб уряд змінив на краще наше майбутнє, виведе країну з нинішньої складної ситуації і вирішить гострі проблеми, які турбують нас», – сказав П. Фіала після короткої церемонії.

***

Mikulski, Jakub. Prezydent Zeman mianował nowego premiera Czech. Z przezroczystego boksu [Президент М. Земан призначив нового прем'єр-міністра Чехії. Через прозорий бокс] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 28.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19143161-prezydent-zeman-mianowal-nowego-premiera-czech-z->

przezroczystego-boksu.

Президент Чехії **Мілош Земан** призначив П. Фіалу новим прем'єр-міністром Чеської Республіки. Церемонія проходила із застосуванням надзвичайних заходів протиепідемічної безпеки. Через ситуацію, що склалася, номінація нагадувала сцену з науково-фантастичного фільму. Президент М. Земан отримав позитивний тест на коронавірус і під час церемонії сидів у інвалідному візку, відділений від решти натовпу прозорими стінами. Усі предмети в кімнаті були продезінфіковані, включаючи акт висунення П. Фіалі на посаду прем'єр-міністра.

***

Czech president appoints Petr Fiala as new PM [Президент Чехії призначив П. Фіалу новим прем'єр-міністром] // *Xinhua*. – Beijing, 2021. – 28.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/28/c_1310338512.htm.

Президент Чехії **Мілош Земан** призначив П. Фіалу, лідера коаліції «Разом», яка перемогла на парламентських виборах, новим прем'єр-міністром. М. Земан призначив П. Фіалу на дистанційній церемонії у своїй резиденції в Лані, на захід від столиці Праги. Коаліція «Разом», утворена 3 партіями – Громадянською демократичною партією, Християнськими демократами та ТОП 09 – посіла перше місце на виборах, обійшовши партію АНО на чолі з прем'єр-міністром А. Бабішем.

ПРЕЗИДЕНТ І ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Болгарія

La victoria electoral de un nuevo partido anticorrupción en Bulgaria alienta la formación de Gobierno [Перемога на виборах нової антикорупційної партії в Болгарії спонукає до формування уряду] // *El Mundo*. – Madrid, 2021. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/15/6192919afdddffcc348bf189.html>.

Несподіваний тріумф нової болгарської антикорупційної партії на виборах до законодавчих органів, третіх менш ніж за рік, викликав надію на те, що найбільш бідна країна ЄС вийде з політичного глухого кута, в якому вона перебуває з квітня. Однак поки не зрозуміло, чи вдасться формуванню «Ми продовжуємо зміни», заснованому два місяці тому двома колишніми міністрами нинішньої виконавчої влади технократів, створити урядовий союз із парламентською більшістю. Глава держави **Румен Радев**, який є фаворитом у другому турі президентських виборів привітав перемогу нової партії і назвав результати такими, які «дають надію».

Перу

El Congreso de Perú da su voto de confianza al nuevo gabinete ministerial [Конгрес Перу висловив вотум довіри новому кабінету міністрів] // *El Mundo*. – Madrid, 2021. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/05/61855743fc6c8394438b46f9.html>.

Новий кабінет міністрів лівоцентричного президента Перу **Педро Кастільйо** отримав вирішальний вотум довіри Конгресу, що дозволяє йому продовжувати займати посаду, закриваючи місяць невизначеності. Після двох днів жорстких дебатів Конгрес, де домінувала права опозиція, надав довіру призначеному П. Кастільйо, кабінету міністрів на чолі з адвокаткою М. Васкес 68 голосами «за», 56 «проти» та одним «утримався». «Ми вдячні й смиренно приймаємо це голосування», – сказала М. Васкес з поміркованого крила урядового альянсу П. Кастільйо, який перебуває при владі з 28 липня. Частина правлячої

партії повернулася спиною до уряду. 16 депутатів з цієї групи, включаючи колишнього керівника апарату П. Кастільйо, проголосували за відмову в довірі.

Португалія

Portugal's president vetoes euthanasia law again [Президент Португалії знову наклав вето на закон про евтаназію] // Reuters. – London, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSL8N2SL2WU>.

Президент Португалії **Марселу Ребелу де Соза** вдруге наклав вето на закон, який дозволяє невиліковно хворим людям звертатися за допомогою до лікаря, щоб покінчити з життям, фактично відклавши закон до обрання нового парламенту. М. Ребелу де Соза накладаючи вето посилається на формулювання, використані в законопроекті для опису термінальних умов, які, за його словами, іноді суперечать і потребують уточнення. Парламент може внести зміни до законодавства або подолати вето президента, але навряд чи встигне це зробити до того, як він буде розпущений перед достроковими виборами 30 січня.

США

Mascaro, Lisa. Biden's big bill on brink of House votes, but fights remain [Великий законопроект Д. Байдена на межі голосування у Палаті представників, але суперечки тривають] / L. Mascaro // The Associated Press. – New York, 2021. – 05.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/climate-immigration-joe-biden-business-health-da0c5847fe7f3a846ca076c214bb0c79>.

Демократи в Палаті представників, схоже, на порозі просування пакету внутрішньої політики президента США **Джо Байдена** на суму 1,85 трлн дол., що було б драматичним політичним досягненням – якщо вони зможуть підштовхнути його до ухвалення. Після місяців переговорів ухвалення Палатою представників великого законопроекту стане вирішальним кроком, передавши до Сенату Д. Байдена амбітні зусилля щодо розширення охорони здоров'я, догляду за дітьми та інших соціальних послуг для незліченної кількості американців і виділення найбільших інвестицій в країні для боротьби зі зміною клімату.

***

Wolczyńska, Grażyna. Biden ma pieniądze na infrastrukturę [У Д. Байдена є гроші на інфраструктуру] / G. Wolczyńska // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/gospodarka/art19082521-biden-ma-pieniadze-na-infrastruktura>.

Президент США **Джо Байден** назвав введення в дію свого новаторського пакету витрат на інфраструктуру в розмірі 1 трлн дол. «монументальним кроком вперед». «Я дуже радий сказати це: тиждень інфраструктури», – сказав Д. Байден журналістам. Єдиний у своєму роді закон про інфраструктуру пропонує витратити 1 трлн дол. протягом наступних восьми років на модернізацію автомагістралей, доріг і мостів, а також на модернізацію міських транспортних систем і мереж пасажирських залізниць. 450 млрд дол. з цієї суми – це інвестиції, які були затверджені раніше. Решта 550 млрд дол. – це нові витрати, які будуть здійснені в найближчі роки. Це найбільша федеральна інвестиція в інфраструктуру країни за останні десятиліття, які розглядається як головна внутрішня перемога президента США.

***

Fram, Alan. Biden hails infrastructure win as 'monumental step forward' [Байден вітає

перемогу інфраструктурного пакету як «монументальний крок вперед»] / A. Fram // The Associated Press. – New York, 2021. – 06.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-business-alexandria-ocasio-cortez-congress-263678efec1b19d3fd22aa660ecd4544>.

Президент США Джо Байден привітав ухвалення Конгресом його інфраструктурного пакету вартістю 1 трлн дол. як «монументальний крок вперед для нації» після того, як невпевнені колеги-демократи вирішили багатомісячне протистояння в своїх лавах, щоб укласти угоду. «Нарешті тиждень інфраструктури», – сказав журналістам сяючий Д. Байден. Палата представників ухвалила пакет у співвідношенні 228 проти 206 голосів. Тринадцять республіканців, переважно поміркованих, підтримали закон, а шість крайніх лівих демократів виступили проти. Схвалений законопроект, який обіцяє створити робочі місця та покращити широкосмуговий доступ, водопостачання та інші громадські роботи, має підписати президент, рейтинг схвалення якого впав і чия партія отримала «холодний душ» від виборців на позачергових виборах.

Туніс

Tunisian president says timetable for political reforms will soon be drawn up [Президент Тунісу заявив, що найближчим часом буде розроблено графік політичних реформ] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 19.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/19/c_1310319441.htm.

Президент Тунісу Каїс Саїд оголосив про початок розробки графіка політичних реформ, який буде оприлюднено незабаром. «Очікувані політичні реформи повинні відповідати вимогам тунісців», – сказав К. Саїд під час зустрічі міністрів. Лідер Тунісу підкреслив, що «люди хочуть очистити свою країну... і це станеться лише завдяки справедливому правосуддю, а також суддям, далеким від будь-яких підозр». «Ми повинні визнати, що певні партії навмисно створюють фіктивні проблеми з конкретної причини, щоб відволікати людей від їхніх справжніх проблем», – зазначив К. Саїд.

ПРЕЗИДЕНТ І СУДОВА ВЛАДА

Польща

Łukaszewicz, Agata. Prezydent przedstawił projekt ustawy o sędziach pokoju [Президент представив законопроект про мирових суддів] / A. Łukaszewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/sady-i-trybunaly/art19072781-prezydent-przedstawil-projekt-ustawy-o-sedziach-pokoju>.

Президент Польщі Анджей Дуда підписав законопроект про запровадження інституту мирових суддів, який негайно направлять до Сейму. Його готувала спеціальна команда, призначена президентом. «Для того, щоб запровадити інститут мирових суддів не доведеться змінювати конституцію», – підтверджує Rzeczpospolita П. Крушинський. Один суддя має обслуговувати до 10 тис. мешканців, а у кримінальному провадженні обвинувальний акт буде замінено клопотанням про покарання. У судах найменші справи розглядатимуть люди, обрані на загальних, рівних і прямих виборах та при таємному голосуванні. Термін повноважень мирового судді триватиме шість років. Новий інститут має розвантажити в основному районні суди.

Туреччина

Turkey prosecutes 30 people for sharing tweets on President Erdogan's health [Туреччина притягнула до кримінальної відповідальності 30 осіб за домисли про здоров'я президента Ердогана] // Euronews. – Lyon, 2021. – 03.11. – Режим доступу :

<https://www.euronews.com/2021/11/03/turkey-prosecutes-30-people-for-sharing-tweets-on-president-erdogan-s-health>.

Туреччина порушила судову справу проти 30 осіб за домисли про здоров'я президента **Реджепа Тайіпа Ердогана** у соціальних мережах. Європейський суд засудив турецький закон, який забороняє образи Р.Т. Ердогана. Р. Т. Ердоган, який перебуває при владі майже два десятиліття, переніс серйозну операцію у 2011 р. Його останній публічний виступ був на саміті G20 у Римі, де президент Туреччини зустрівся з президентом США **Джо Байденом**, але скасував свій виступ на конференції ООН з клімату COP26 у Глазго, пославшись на міркування «безпеки».

Україна

Нинько, Дар'я. В. Зеленський призначив двох суддів КСУ / Д. Нинько // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43Y0ee>.

Президент України **Володимир Зеленський** призначив за своєю квотою двох суддів КСУ. Відповідну заяву він зробив під час пресмарафону. «Ви бачили, яка криза була з Конституційним судом. До речі, я призначив – все-таки ми перемогли цей момент, ми його переламали – двох нових суддів від Президента України до КСУ», – сказав В. Зеленський. Пізніше на сайті ОПУ з'явилася інформація про те, що суддівські крісла в КСУ зайняли президент Національної академії правових наук України О. Петришин та професорка Львівського національного університету імені Івана Франка О. Грищук. В ОПУ зазначили, що завдяки цим призначенням «Україна вийшла з конституційної кризи, спровокованої рішенням Конституційного суду від 27 жовтня 2020 р., яке поставило під загрозу всю систему антикорупційних інституцій держави та європейське майбутнє країни».

***

Шепелева, Анастасія. «Немає посад»: КСУ відклав присягу двох призначених В. Зеленським суддів / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43fZI>.

Конституційний суд України відтермінував приведення до присяги О. Грищук і О. Петришина, яких своїми указами Президент України **Володимир Зеленський** призначив судьями КСУ. Це підтвердила постійна представниця парламенту в КСУ О. Совгіря у своєму Telegram. Приведення до присяги відклали до того часу, поки не з'являться вільні посади у КСУ.

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ

Болгарія

Joly, Josephine. Bulgarians head to the polls Sunday for third parliamentary election of the year [Болгари проводять треті парламентські вибори за рік] / J. Joly // Euronews. – Lyon, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/11/bulgarians-head-to-the-polls-sunday-for-third-parliamentary-election-of-the-year>.

У Болгарії відбуваються президентські та парламентські вибори. Президент Болгарії зазвичай грає церемоніальну роль на політичному ландшафті. Незважаючи на участь **Румена Радева** у політичному житті, політичний ландшафт залишається фрагментованим настільки, що нині неможливо сформувати коаліційний уряд. Р. Радев лідирує за опитуваннями громадської думки більш як на 20 %. Проте впевнена перемога залишається малоімовірною, а отже, очікується другий тур виборів.

***

Шепелева, Анастасія. Подвійні вибори у Болгарії: країна обирає президента й парламент / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 14.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42vH8>.

У Болгарії відбуваються президентські та парламентські вибори. Це вже третє голосування за парламент 2021 р. у країні, адже після виборів у квітні та липні 2021 р. жодна з партій не змогла сформувати уряд. Втім, і цього разу, за прогнозами експертів, шанси на його створення незначні. Виборчі дільниці працюватимуть до 20-ї години вечора, тоді ж очікуються результати перших екзитполів. Експерти прогнозують невисоку явку через скрутну епідеміологічну ситуацію у країні. На посаду глави держави претендують 23 кандидати. Найбільше підтримки спостерігається у чинного президента Болгарії **Румена Радева**. Соціологічні опитування прогнозують Р. Радеву близько 45 % голосів, його суперник А. Герджиков отримає удвічі менше. Хоча чинний президент є явним фаворитом, аналітики очікують, що 21 листопада 2021 р. відбудеться другий тур.

***

Бурдига, Ігор. На виборах у Болгарії немає впевненого переможця – екзитполи / І. Бурдига // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 14.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42zCi>.

Президентські вибори в Болгарії очікувано мають явного фаворита, хоча поки незрозуміло, чи буде другий тур виборів. Так, чинний президент держави **Румен Радев**, палкий критик прем'єр-міністра Б. Борисова, за даними екзитполів, отримає близько 49 % голосів – це означає ймовірне продовження боротьби з А. Герджиковим, який набрав 25 % голосів у другому турі.

***

Bulgaria to elect president, new parliament [Болгарія обирає президента, новий парламент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 14.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/14/c_1310310055.htm.

В Болгарії проходять вибори президента та депутатів Національних зборів. У президенти балотуються 23 кандидати, серед яких нинішній президент **Румен Радев**, а також участь беруть 20 партій і 7 блоків. Майже 13 тис. виборчих дільниць по всій країні та ще 750 у 68 інших країнах відкрилися для 6,7 мільйонів виборців, які мають право голосу.

***

Bulgaria to elect new president in runoff [Болгарія обере нового президента у другому турі] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 17.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/17/c_1310316455.htm.

В Болгарії відбудеться другий тур виборів президента. Згідно з остаточними результатами першого туру, чинний президент Болгарії **Румен Радев** отримав 49,42 % голосів і піде у другий тур з А. Герджиковим, який набрав 22,83 %. Р. Радев і А. Герджиков були двома кращими кандидатами серед 23 претендентів. Загальна кількість виборців, які мали право голосу, становила 6 691 150, але проголосували лише 2 687 307. Президент не був обраний, оскільки проголосувало менше половини виборців, які мають право голосу, і жоден з кандидатів не набрав більше половини фактично поданих голосів.

***

Гончаров, Костянтин. У Болгарії триває другий тур президентських виборів / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 21.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43IzQ>.

Громадяни Болгарії обирають президента країни у другому турі виборів. На найвищу державну посаду, яка має репрезентативну функцію, претендують чинний президент Румен Радев та ректор університету міста Софія А. Герджиков. У Болгарії відкриті понад 13 тис. виборчих дільниць, за кордоном – майже 750. Право голосу мають майже 6,7 мільйонів осіб.

***

Шепелева, Анастасія. Вибори у Болгарії: лідирує чинний президент Р. Радев / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 21.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43Jab>.

Чинний президент Болгарії Румен Радев лідирує у другому турі президентських виборів. За даними екзитполів Gallup International та Alpha Research, він здобув підтримку майже 66 % виборців. Його суперник А. Герджиков, висунутий партією ГЕРБ експрем'єра Б. Борисова, отримав близько 32 % голосів. Зазначається, що явка становить менше 40 %, що є навіть нижчим показником, ніж у першому турі голосування. Проте це не вплине на визнання результатів.

***

Anderson, Emma. Bulgaria's President Rumen Radev wins second term [Президент Болгарії Радев виграв другий термін] / E. Anderson // POLITICO. – Brussels, 2021. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/bulgarias-president-rumen-radev-to-win-second-term-exit-polls/>.

Президент Болгарії Румен Радев переміг у другому турі голосування, отримавши дві третини голосів. Соціаліст Р. Радев, який агітував за антикорупційні протести, отримав близько 66,7 % підтримки, перемігши А. Герджикова, підтримуваного партією ГЕРБ колишнього прем'єр-міністра Б. Борисова, на 31,9 %. Р. Радев був основним прихильником антикорупційних протестів, розпочатих проти Б. Борисова, якого врешті-решт вигнали з влади через кризу верховенства права після того, як він домінував у політиці країни більше 10 років. Двоє тимчасових міністрів, яких Р. Радев призначив у тимчасовому уряді, – підприємець і політичний новачок К. Петков і економіст А. Васильєв – створили нову антикорупційну партію «Продовжуємо зміни», яка перемогла на парламентських виборах, обійшовши ГЕРБ Б. Борисова.

***

Victoria del presidente Radev en las elecciones búlgaras [Перемога президента Р. Радева на виборах в Болгарії] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/21/619a98ad21efa0214d8b45a6.html>.

Другий тур президентських виборів у Болгарії, який відбувся 21 листопада, підтвердив переобрання нинішнього президента, колишнього проросійського генерала Румена Радева, який набрав 66,7 % голосів. Р. Радев, який вступить на посаду в січні, мав підтримку опозиційної соціалістичної партії та кількох антикорупційних формувань, у тому числі переможців парламентських виборів партії «Продовжуємо зміни», яка спробує в найближчі кілька тижнів сформувану нову урядову коаліцію.

***

Churm, Philip Andrew. Bulgaria's Rumen Radev wins presidential re-election: Exit polls [Румен Радев виграв президентські вибори: екзит-поли] / P. A. Churm // Euronews. – Lyon,

2021. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/21/bulgarians-vote-in-an-election-that-will-determine-the-new-president>.

Екзитполи в Болгарії показують, що чинний президент **Румен Радев** виграв другий тур президентських виборів у країні. «Давайте не дамо минулому можливості торпедувати наше майбутнє. Нехай кожен знайде сьогодні 15 хвилин для голосування, щоб ми не витрачали даремно наступні п'ять років», – сказав Р. Радев після того, як проголосував. Р. Радев призначив два уряди, які змінювали один одного і розкрили передбачувані справи про корупцію в промисловому та фінансовому секторах Болгарії.

***

Bulgaria's incumbent president re-elected: official results [Чинний президент Болгарії переобраний: офіційні результати] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 24.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/24/c_1310328827.htm.

Чинний президент Болгарії **Румен Радев** був переобраний, отримавши дві третини голосів у другому турі президентських виборів. Згідно з результатами, Р. Радев, якого підтримали кілька політичних формувань таких, як коаліція «Продовжуємо зміни», Болгарська соціалістична партія та партія «Є такий народ» набрала 66,72 % голосів. Ректор Софійського університету А. Герджиков, якого офіційно підтримала правоцентристська партія ГЕРБ, отримав 31,80 %, а 1,48 % віддали перевагу варіанту «нічого з перерахованого».

Гамбія

Gambian president promises peaceful handover of power if he loses election [Президент Гамбії обіцяє мирну передачу влади, якщо він програє вибори] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 05.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/05/c_1310292555.htm.

Президент Гамбії **Адама Берроу** пообіцяв мирно передати владу, якщо програє на майбутніх президентських виборах у грудні. «Я демократ. Рішення приймає народ Гамбії. І рішення народу Гамбії, що б він не вирішив, я буду поважати», – сказав президент журналістам після вручення вірчих грамот у Незалежній виборчій комісії країни в Каніфінгу. А. Берроу також порадив виборчому органу залишатися незалежним у своїх функціях, щоб забезпечити рівні умови виборів, щоб усі сторони могли прийняти результати, остаточне рішення народу Гамбії.

***

Saine, Pap. Six to stand for president in Gambia's first election after Jammeh [Шестеро кандидів балотуватимуться на пост президента на перших виборах в Гамбії після Я. Джамме] / P. Saine // Reuters. – London, 2021. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/six-stand-president-gambias-first-election-after-jammeh-2021-11-06/>.

Президент Гамбії **Адама Берроу** зіткнеться з п'ятьма претендентами на виборах 4 грудня, першому за 27 років голосуванні за відсутності колишнього лідера у вигнанні **Ях'ї Джамме**, який втік з країни після того, як п'ять років тому відмовився визнати свою поразку. А. Берроу оцінюватимуть за його прогресом у виведенні країни з епохи Я. Джамме, яка характеризувалася жорсткими політичними репресіями і фінансовим пограбуванням. Вибори проходять в умовах економічних труднощів після того, як пандемія COVID-19 не дозволила європейським туристам відвідувати пляжі Гамбії.

Гондурас

Sherman, Christopher. Honduran election could oust long-ruling National party [Вибори в Гондурасі можуть вигнати давно правлячу Національну партію] / С. Sherman // The Associated Press. – New York, 2021. – 28.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/elections-honduras-tegucigalpa-ece5365f95420871e5fdf4986d0e1e83>.

Жителі Гондурасу виберуть наступника дуже непопулярного президента **Хуана Орландо Ернандеса** на виборах, які можуть привести до програшу Національну партію після 12 років перебування при владі. Найімовірніше, що це зробить Ксиомара Кастро з лівої партії «Свобода та відновлення». Колишня перша леді робить свою третю заявку на посаду президента і є єдиною з 13 кандидатів від опозиції, яка має шанс обіграти обраного наступника Х. О. Ернандеса Несрі Асфуру, мера столиці Гондурасу Тегусігальпи. Рівень недовіри серед гондурасців до виборчого процесу настільки високий, що багато хто побоюється, що на вулицях можуть виникнути заворушення незалежно від того, хто переможе.

***

Sherman, Christopher. Honduras leftist leader could present opportunities for US [Лідер лівих Гондурасу може створити можливості для США] / С. Sherman // The Associated Press. – New York, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-health-venezuela-honduras-presidential-elections-aa49538cf8b899c0fd407f15a3160b3f>.

Якщо значне лідерство Сіомари Кастро на президентських виборах Гондурасу збережеться, її лівий уряд може створити проблеми, але також і можливості для адміністрації президента США **Джо Байдена**. С. Кастро бореться з тим, як працювати над проблемами країни, тримаючи нинішнього президента **Хуана Орландо Ернандеса** на відстані. Буде потрібно подолати болісну історію, насамперед США, які відмовились назвати відсторонення чоловіка С. Кастро **Хосе Мануеля Селайя** в 2009 р. тим, що це було – військовим переворотом, – а потім продовжили тісно співпрацювати з консервативними політиками Національної партії. З точки зору США, С. Кастро і Х. М. Селайя дружили з тодішнім президентом Венесуели **Уго Чавесом**. І тепер серед перших, хто привітав С. Кастро з її успіхом були президенти Куби, Венесуели та Нікарагуа, три лівих авторитарника півкулі. Уряд США не коментує вибори. Але під час своєї кампанії С. Кастро посилала сигнали, що вона зацікавлена в співпраці з США. Після підрахунку голосів на трохи більше половини виборчих дільниць Національна виборча рада Гондурасу повідомила, що С. Кастро має 53 % голосів, а Насрі Асфура з Національної партії – 33 %.

Лівія

Gadhafi's son announces candidacy for president of Libya [Син Каддафі висунув свою кандидатуру на президентських виборах у Лівії] // Euronews. – Lyon, 2021. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/14/gadhafi-s-son-announces-candidacy-for-president-of-libya>.

Син колишнього лідера Лівії **Муаммара Каддафі** – Саїф аль-Іслам – зареєстрував свою кандидатуру на виборах президента країни, оформивши необхідні документи у місті Сабах, на півдні Лівії. Це був перший раз за багато років, коли він з'явився на публіці. Його кандидатура, мабуть, викличе суперечки по всій країні. Лівія має провести президентські вибори 24 грудня. Довгоочікуване голосування стикається з невирішеними питаннями про закони щодо виборів та періодичними чварами між озброєними групами. До інших

перешкод відносяться глибокий розрив, який зберігається між сходом та заходом країни, розколоті на довгі роки війною, та присутність тисяч іноземних бойовиків та солдатів.

***

Saif al-Islam Gaddafi: Son of Libya ex-ruler runs for president [Саїф аль-Іслам Каддафі: син колишнього правителя Лівії балотується на пост президента] // BBC. – London, 2021. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-africa-59280215>.

Син покійного лідера Лівії **Муаммара Каддафі** зареєструвався як кандидат на перших прямих президентських виборах у країні в грудні цього року. Саїф аль-Іслам Каддафі колись був спадкоємцем свого батька, але підтримка ним жорстокого розгону протестувальників 10 років тому заплямувала його імідж. Починаючи з того повстання 2011 р., Лівія була роздроблена конфліктом. Правозахисники висловили побоювання, що голосування, призначене на 24 грудня, не буде вільним і чесним. Світові держави та генеральний секретар ООН попередили, що будь-кому, хто спробує перешкодити чесним виборам чи сфальсифікувати результат, загрожують санкції.

Нікарагуа

Ortega's path to run for fourth straight re-election as Nicaraguan president [Шлях Д. Ортеги до переобрання на посаду президента Нікарагуа вчетверте поспіль] // Reuters. – London, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/ortegas-path-run-fourth-straight-re-election-nicaraguan-president-2021-11-03/>.

Президент Нікарагуа **Даніель Ортега** буде переобраний 7 листопада на четвертий термін поспіль. Критики стверджують, що колишній революціонер-марксист став таким авторитарним лідером, якому колись протистояв, оскільки він пригнічує зростаюче інакомислення.

***

Lozano, Daniel. Daniel Ortega consuma el golpe electoral [Даніель Ортега завершив виборчий переворот] / D. Lozano // El Mundo. – Madrid, 2021. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/07/618832fefdddf58a8b45d7.html>.

Президент Нікарагуа консолідує свою диктатуру у виборчому фарсі з ув'язненням опозиції та режимом терору. **Даніель Ортега** отримає свій четвертий термін поспіль після того, як взяв участь у виборчому фарсі, типовому для найгірших диктатур. Смерть, репресії, тортури, цензура та страх супроводжували фальсифіковане голосування, яке нікарагуанці масово не сприйняли. «Голосування нікого не вбиває. Ці вибори, слава Богу, є знаком, зобов'язанням нікарагуанців голосувати за мир, а не за війну і тероризм», – без збентеження оголосив Д. Ортега після голосування.

***

Łomanowski, Andrzej. Prezydent Nikaragui Daniel Ortega. Rewolucjonista, dyktator, zbrodniarz [Президент Нікарагуа Даніель Ортега. Революціонер, диктатор, злочинець] / A. Łomanowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19087181-prezydent-nikaragui-daniel-ortega-rewolucjonista-dyktator-zbrodniarz>.

«Це була історична битва», – сказав президент Нікарагуа **Даніель Ортега** після голосування. Д. Ортега править з перервами після повалення диктатора **Анастасіо Сомоси Дебайле** в 1979 р. Спочатку він був головою «революційної хунти», яка очолювала країну,

потім президентом безперервно з 2007 р. Він брав участь у виборах разом із віцепрезидентом, своєю дружиною Розаріо Мурільйо. Виборча комісія вже оголосила, що президент отримав близько 75 % голосів. Успіх в основному пов'язаний з акцією залякування опозиції та незалежної частини суспільства. Майже 40 політичних опонентів були ув'язнені, в тому числі сім реальних опонентів на виборах.

***

Sherman, Christopher. Nicaragua's Ortega seeks re-election in questioned vote [Нікарагуанський президент Д. Ортега домагається переобрання на виборах] / С. Sherman // The Associated Press. – New York, 2021. – 08.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/elections-central-america-nicaragua-daniel-ortega-rosario-murillo-c8d9e42cb0dcc7d9a537cb39536110a8>.

Президент Нікарагуа **Даніель Ортега** змагався за четвертий термін поспіль на виборах проти низки маловідомих кандидатів, а ті, хто міг дати йому реальний виклик, сиділи у в'язниці. Голосування було впорядкованим і швидким, оскільки виборці відзначали відсутність довгих черг на понад 13 тис. виборчих дільницях по всій країні. Президент США **Джо Байден** рішуче розкритикував голосування як «пантомічні вибори, які не були ні вільними, ні чесними, і, звичайно, не демократичними». Підготовка до голосування була більш насиченою. Опозиція засудила нові арешти своїх лідерів та активістів по всій країні напередодні виборів. А Д. Ортега виступив проти ймовірного втручання з боку Сполучених Штатів. Опозиція закликала нікарагуанців залишитися вдома на знак протесту проти виборчого процесу, який іноземні держави різко розкритикували. Вибори визначають, хто буде президентом протягом наступних п'яти років, а також 90 з 92 місць у Конгресі та представництво Нікарагуа в парламенті Центральної Америки. Понад 4,4 мільйона нікарагуанців віком від 16 років мали право голосу.

***

Lozano, Daniel. Ortega arremete contra «los hijos de Franco» y Maduro manda al carajo al «canciller colonial» Albares [Д. Ортега нападає на «дітей Франко», а Н. Мадуро відправляє «колоніального канцлера» Альбареса до пекла] / D. Lozano // El Mundo. – Madrid, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/09/6189d183fdddf785f8b45cb.html>.

Президент Нікарагуа **Даніель Ортега** святкує свою «перемогу» і називає політв'язнів «сукиними синами янківського імперіалізму», особливо сімох ув'язнених кандидатів. «Вони продовжують діяти і поводитися як колонізатори. Вони відчують, що ці народи продовжують розкриватися і розривати кайдани, але вони хочуть накласти кайдани», – проголосив переобраний президент Нікарагуа Д. Ортега, відповідаючи на шквал обвинувачень після того, як завершив свою виборчу пародію «перемогою» з 75,92 % голосами. Європейський Союз разом з США, Коста-Рикою, Чилі, Перу, Колумбією та Уругваєм продемонстрували своє неприйняття виборчого «цирку», проведеного в Нікарагуа, як назвали ці вибори опозиція та громадські організації.

***

Sherman, Christopher. Nicaragua's Ortega decries foes who question his re-election [Нікарагуанський президент Д. Ортега осуджує ворогів, які ставлять під сумнів його переобрання] / С. Sherman // The Associated Press. – New York, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/elections-boycotts-united-states-election-2020-central-america->

[f6814f4bce601643c6c0bf31496cb695](https://www.institutpresident.com.ua/f6814f4bce601643c6c0bf31496cb695).

Через день після сумнівних виборів уряд президента Нікарагуа **Данієля Ортеги** приступив до святкування історичної демократичної перемоги, яку багато демократій світу засудили як фальсифікацію. Вища виборча рада Нікарагуа заявила, що після підрахунку майже всіх бюлетенів Д. Ортега набрав понад 75 % голосів. Результат не викликав сумнівів після того, як уряд посадив у в'язницю сім провідних потенційних кандидатів від опозиції, розчистивши поле для Д. Ортеги. Оскільки всі урядові інституції були в руках Д. Ортеги, а опозиція була заслана, ув'язнена або переховується, 75-и річний лідер зруйнував надію, що країна може незабаром повернутися на демократичний шлях. Натомість він, схоже, був готовий перевірити рішучість міжнародного співтовариства і продовжувати крутити носом на їхні цілеспрямовані санкції та заяви про несхвалення.

США

Pardo, Pablo. Elecciones EEUU 2024: ¿un revival de Biden contra Trump? [Вибори в США 2024: ще одна битва Д. Байдена проти Д. Трампа?] / P. Pardo // El Mundo. – Madrid, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/03/6181476afdddf091d8b45c1.html>.

Сполучені Штати живуть в постійних виборах. З минулих виборів не пройшло і року, а вже ходять чутки про кандидатів на 2024 р. Чи буде це матч-відповідь 2024 р. **Джо Байдена** проти **Дональда Трампа**? Або чи буде Д. Байден змагатися проти іншого республіканця, а не Д. Трампа? Крім Д. Байдена і Д. Трампа більше за все в контексті майбутніх виборів згадуються губернатор Флориди Рон ДеСантіс, колишній держсекретар і колишній директор ЦРУ Майк Помпео та віцепрезидент при Д. Трампі Майк Пенс.

***

Joe Biden quiere presentarse a la reelección como presidente de EEUU [Джо Байден хоче брати участь у переобранні на посаду президента] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 23.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/23/619cb13a21efa0c75c8b4579.html>.

Президент США **Джо Байден** має намір балотуватися за переобрання на цю посаду в 2024 р., про що наголосила речниця Білого дому Д. Псакі на пресконференції. Ця заява з'явилася після того, як було опубліковано серію інформації, в якій було перераховано кілька демократів, які будуть балотуватися як кандидати в президенти, якщо Д. Байден, якому нещодавно виповнилося 79 років, зробить крок назад. Після цього президент зв'язався з найближчим оточенням, включаючи радників, щоб запевнити їх у своєму намірі балотуватися на другий термін. «Це його намір», – сказала Д. Псакі.

Філіппіни

Lema, Karen. Philippines president's daughter joins new party as election deadline [Донька президента Філіппін приєдналася до нової партії, оскільки наближається дедлайн визначення кандидатів на вибори] / K. Lema // Reuters. – London, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/daughter-philippines-president-duterte-joins-new-political-party-2021-11-11/>.

Популярна донька філіппінського лідера **Родріго Дутерте** приєдналася до нової політичної партії і зможе балотуватися на посаду президента за кілька днів від кінцевого терміну визначення кандидатів на президентські вибори 2022 р. 43-х річна Сара Дутерте протягом цього року очолювала опитування громадської думки як найбільш перспективна

кандидатура на пост президента і вона неодноразово заявляла, що не зацікавлена в цьому. Але недавно вона відмовилася від участі в конкурсі на посаду мера міста Давао наступного року, що викликало припущення про більш амбітні політичні плани.

***

Sara Duterte: Daughter of Philippines leader runs for vice-president [Сара Дутерте: донька лідера Філіппін балотується на посаду віцепрезидентки] // BBC. – London, 2021. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-asia-59274204>.

Сара Дутерте, старша донька президента Філіппін Родріго Дутерте, буде балотуватися на пост віцепрезидентки на виборах наступного року. Цей крок зупиняє багатомісячні спекуляції щодо того, чи планувала вона брати участь у виборах. Очікувалося, що вона буде претендувати на зміну свого батька, який не може балотуватися ще на один президентський термін. С. Дутерте, яка є мером великого міста Давао, перемагала в опитуваннях громадської думки протягом усього року як головний кандидат у президенти. На Філіппінах президент і віцепрезидент обираються окремо. Серед інших кандидатів у президенти – популярний колишній чемпіон з боксу Менні Пакьяо та мер Маніли.

Чилі

More than 15 million Chileans to elect president, lawmakers [Понад 15 мільйонів чилійців обиратимуть президента та законодавців] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 17.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/17/c_1310315913.htm.

Понад 15 мільйонів чилійців підуть на виборчі дільниці, щоб обрати нового президента, депутатів та сенаторів регіональних рад. Кандидати, у тому числі 7 кандидатів у президенти, будуть боротися за голоси 15 030 974 зареєстрованих виборців, у тому числі понад 70 тис. чилійців, які мають право на голосування, але проживають за кордоном. Це будуть перші парламентські вибори, які відбудуться за новим законом, який обмежує переобрання депутата трьома і сенатора двома термінами. Що стосується президентських перегонів, то якщо жоден кандидат не набере більше 50 % голосів, другий тур відбудеться 19 грудня 2021 р. Президент Чилі **Себастьян Піньєра** заявив, що «збройні сили та правоохоронні органи забезпечуватимуть підтримку і охорону громадського порядку в усіх регіонах Чилі».

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Білорусь

Belarusian president orders building tents for refugees, distributing relief supplies [Президент Білорусі наказав побудувати намети для біженців і роздати гуманітарну допомогу] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 14.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/14/c_1310309192.htm.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** доручив встановити намети та роздати допомогу біженцям, які зібралися біля білорусько-польського кордону. О. Лукашенко зазначив, що встановлювати намети потрібно в першу чергу з метою допомогти дітям з числа біженців. До прикордонного місця збору біженців було доставлено понад 10 тонн гуманітарної допомоги. Ці запаси включали хліб, консерви, молоко, воду, засоби гігієни та теплий одяг.

Португалія

Ames, Paul. Portugal's president vetoes euthanasia bill [Президент Португалії наклав вето на законопроект про евтаназію] / P. Ames // POLITICO. – Brussels, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/portugal-president-marcelo-rebelo-de-sousavetoes-euthanasia-bill/>.

Президент Португалії Марселу Ребелу де Соза наклав вето на ухвалений парламентом цього місяця законопроект про легалізацію евтаназії, стверджуючи, що умови дозволу смерті з медичною допомогою були занадто нечіткими і, можливо, занадто радикальними. Законодавці можуть скасувати президентське вето або виправити спірні положення, але встигнуть обговорити це питання лише після виборів і є вірогідність, що більшість, яка стоїть за легалізацією, буде переобрана. «В одному пункті законопроекту говориться, що для дозволу на передбачувану смерть потрібна "смертельна хвороба"... але в іншому пункті вона розширюється до "невеликої хвороби", навіть якщо це не смертельна, а в іншому пункті лише "серйозна хвороба"», – сказав М. Ребелу де Соза.

Україна

Куницький, Олександр. Мінцифри залучило Apple до перепису населення в Україні / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43f8u>.

Президент України **Володимир Зеленський** в Twitter повідомив, що Міністерство цифрової трансформації України та американський ІТ-концерн Apple підписали меморандум про взаєморозуміння, що передбачає співпрацю для проведення перепису населення в Україні. «Україна стане другою країною у світі, яка проведе перепис населення у співпраці з Apple. Сьогодні підписано важливий меморандум про взаєморозуміння між мінцифри й цим технологічним гігантом. Цифровізація є безумовним пріоритетом для нашої держави, – зазначив В. Зеленський. Наразі спільний досвід перепису населення в Apple є лише з США. Наразі деталі меморандуму невідомі. Перепис населення України уряд планує провести у 2023 р.

Франція

Kayali, Laura. Macron pushes parental control for internet access [Е. Макрон застосовує батьківський контроль для доступу до Інтернету] / L. Kayali // POLITICO. – Brussels, 2021. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/france-parental-control-internet-access-emmanuel-macron/>.

Незабаром Франція може змусити виробників смартфонів і комп'ютерів таких, як Apple, Samsung і Huawei надати батькам можливість обмежити доступ своїх дітей до Інтернету. «Зіткнувшись з небезпекою технологій, ми змінимо закон, щоб батьківський контроль встановлювався за замовчуванням на всіх смартфонах, комп'ютерах і планшетах, якими користуються наші діти», – написав **Емманюель Макрон** у Twitter. Безпека дітей в Інтернеті стає актуальною проблемою в Європі, охоплюючи ключові цифрові аспекти такі, як захист конфіденційності, боротьба з кіберзалякуванням, поширення матеріалів сексуального насильства над дітьми, перевірка віку на вебсайтах і соціальних мережах для дорослих, а також психічне благополуччя.

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ

АЗІЯ

Ізраїль

Israeli president flies to London to meet Johnson, Prince Charles [Президент Ізраїлю прилетів до Лондона, щоб зустрітися з Б. Джонсоном, принцом Чарльзом] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 21.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/21/c_1310324104.htm.

Президент Ізраїлю **Іцхак Герцог** прилетів з офіційним візитом до Лондона, під час якого зустрінеться з принцом Чарльзом і прем'єр-міністром Великобританії Б. Джонсоном, міністром закордонних справ Великобританії Е. Трасс, законодавцями та лідерами єврейської громади. Перед від'їздом І. Герцог заявив, що поговорить з британською стороною щодо ядерної проблеми Ірану. І. Герцог також сказав, що він подякує Б. Джонсону за нещодавнє рішення британського уряду визнати палестинський ісламський рух опору (ХАМАС) «терористичною організацією».

Іран

Iran not to abandon negotiation over nuke pact: president [Іран не відмовляється від переговорів щодо ядерної угоди: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 05.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/05/c_1310290957.htm.

Президент Ірану **Ібрагім Райсі** після оголошення про відновлення ядерних переговорів у Відні заявив, що Іран не вийде з-за столу переговорів. «Як я раніше заявляв, ми не підемо з-за столу переговорів, але будемо протистояти надмірним вимогам, які завдають шкоди інтересам іранської нації», – сказав І. Райсі. За словами президента, Іран очікує, що майбутні переговори у Відні, спрямовані на відновлення ядерної угоди 2015 р., будуть «орієнтованими на результат» й іранські переговорники «ні в якому разі не відступлять від законної вимоги іранського народу, а саме скасування несправедливих санкцій».

Ліван

Lebanon working to solve dispute with Gulf countries: president [Ліван працює над вирішенням суперечки з країнами Перської затоки: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 02.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/02/c_1310286284.htm.

«Ми працюємо на всіх рівнях у надії знайти відповідне рішення щодо суперечки з країнами Перської затоки», – сказав президент Лівану **Мішель Аун** під час зустрічі з членами делегації Європейського парламенту. М. Аун сказав, що Ліван вже страждає від численних криз, включаючи наслідки громадянської війни в сусідній Сирії, та наявність великої кількості біженців у країні на додаток до наслідків вибухів у порту Бейрута та нещодавнього рішення країн Перської затоки заборонити імпорту з Лівану. Він зазначив, що нинішній уряд продовжує підготовку до переговорів з Міжнародним валютним фондом на основі плану відновлення економіки, який має на меті відновити економіку шляхом впровадження вкрай необхідних реформ.

***

Lebanon keen to establish «best ties» with Saudi Arabia: president [Ліван прагне налагодити «найкращі зв'язки» з Саудівською Аравією: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 08.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/08/c_1310298955.htm.

Президент Лівану **Мішель Аун** заявив, що Ліван прагне налагодити «найкращі зв'язки» з братніми арабськими країнами, особливо з Саудівською Аравією та іншими державами Перської затоки. Зауваження М. Ауна прозвучали під час його зустрічі в палаці

Баабда з помічником Генерального секретаря Ліги арабських держав Х. Закі. М. Аун наполягав на тому, що дипломатичний розрив між Ліваном і Саудівською Аравією має вирішуватися «через щирий діалог, заснований на засадах арабського братерства, співпраці та координації між інституціями двох братніх країн, враховуючи їхні історичні відносини, які завжди були і залишаться вигідними для двох народів». М. Аун наголосив на важливості розмежування позицій, проголошених ліванською державою, і позицій, висловлених окремими особами або партіями, запевнивши, що в Лівані є демократична система, яка гарантує свободу думки.

***

Lebanon aims to reach deal on maritime border demarcation with Israel: president [Ліван прагне досягти угоди про демаркацію морського кордону з Ізраїлем: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 21.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/21/c_1310323107.htm.

Президент Лівану Мішель Аун заявив, що Ліван прагне досягти угоди про демаркацію морського кордону з Ізраїлем, яка б гарантувала право країни інвестувати в свої природні ресурси. «Ліван з нетерпінням чекає відновлення непрямих переговорів з Ізраїлем за посередництва США, щоб досягти угоди, яка дозволила б нам отримати вигоду від наших нафтогазових ресурсів», – сказав М. Аун під час зустрічі з делегацією Конгресу США. Тим часом американський конгресмен Д. Ісса передав М. Ауна бажання США продовжувати надавати допомогу військовим установам Лівану. «Члени Конгресу США зацікавлені у відродженні економіки Лівану та забезпеченні регулярної роботи установ, дозволяючи Лівану використовувати свої природні ресурси для відродження економіки та зменшення еміграції молоді», – сказав конгресмен.

США

Desiderio, Andrew. Congress pressures Biden to defend Taiwan [Конгрес тисне на Д. Байдена, щоб він захищав Тайвань] / A. Desiderio // POLITICO. – Brussels, 2021. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/05/congress-biden-taiwan-519689>.

Військові провокації Китаю щодо Тайваню та неоднозначні повідомлення президента США Джо Байдена розпалюють дебати на Капітолійському пагорбі щодо того, чи приймати більш агресивну офіційну позицію, включаючи можливість превентивного дозволу Д. Байдену використовувати військову силу, якщо Пекін вторгнеться в острівну державу. Ці розмови у поєднанні із зусиллями Білого дому відкинути деякі очевидні помилки Д. Байдена, підживлюють зусилля двох партій, щоб позбутися «стратегічної двозначності», політики, яка керувала позицією США щодо конфлікту протягом більше чотирьох десятиліть. Доктрина стратегічної неоднозначності, закріплена в Законі про відносини з Тайванем 1979 р., передбачає, що США залишаються навмисно неприхильними щодо того, чи будуть вони захищати Тайвань від нападу чи вторгнення Китаю. Але спроба проактивно надіслати Д. Байдену дозвіл на війну може підірвати поточні зусилля Конгресу та адміністрації Д. Байдена щодо обмеження повноважень президента щодо війни. І підрив статус-кво на Тайвані Пекін може розцінити як провокацію, а не як стримуючий фактор. «Це потребує дуже цілеспрямованої відповіді від усіх нас, правильно сформульованої», – сказав сенатор Д. Ріш з Айдахо, головний республіканець у комітеті Сенату із закордонних справ.

***

Perry, Nick. APEC leaders meeting to chart path forward from pandemic [Лідери АТЕС

зустрінуться, щоб намітити шлях до виходу з пандемії] / N. Perry // The Associated Press. – New York, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-business-new-zealand-pandemics-c6ea8454e057c0c87d6238bfe0f4297c>.

Президент США Джо Байден і його китайський колега Сі Цзіньпін будуть мати рідкісну віртуальну зустріч, коли зберуться онлайн з іншими лідерами тихоокеанського регіону, щоб намітити шлях до виходу з кризи, спричиненої пандемією. Цьогорічний форум Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС) проходить у Новій Зеландії, кульмінацією його стане зустріч лідерів. Триваючі спалахи коронавірусу та пов'язані з цим обмеження на поїздки обмежили зустріч у віртуальній сфері другий рік поспіль. Як завжди, 21 член АТЕС шукатиме сфери, де члени могли б співпрацювати у послабленні бар'єрів для торгівлі та економічного зростання, замість того, щоб намагатися залагодити давню ворожнечу. Загалом на членів АТЕС припадає майже 3 мільярди людей і близько 60 % світового ВВП.

***

Palmer, Doug. Russia suspected of blocking Biden's bid to host Asian summit [Росію підозрюють у блокуванні заявки Д. Байдена на проведення азіатського саміту] / D. Palmer // POLITICO. – Brussels, 2021. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/12/biden-asian-summit-offer-blocked-521103>.

Лідери форуму Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва не змогли домовитися про пропозицію президента Джо Байдена провести регіональний форум у 2023 р. через занепокоєння, висловлені однією з країн-членів. Прем'єр-міністр Нової Зеландії Д. Ардерн сказала журналістам, що очікує рішення з цього питання. «Це питання не обговорюється по суті на рівні лідерів, як ви можете собі уявити, але я впевнена, що це питання буде вирішене дуже скоро», – сказала Д. Ардерн на пресконференції після проведення цьогорічного саміту лідерів. Ні Д. Ардерн, ні Білий дім не визначили, хто з членів АТЕС блокував заявку США на проведення зустрічі, але двоє колишніх американських чиновників заявили, що імовірним підозрюваним є Росія.

***

Palmer, Doug. Virtual Biden-Xi summit set for Monday [Віртуальний саміт Д. Байдена і Ц. Сі призначений на 15 листопада] / D. Palmer // POLITICO. – Brussels, 2021. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/12/virtual-biden-xi-summit-521147>.

Білий дім підтвердив, що 15 листопада відбудеться довгоочікуваний віртуальний саміт між президентом Джо Байденом і лідером Китаю Сі Цзіньпіном. Саміт дає найбільшу можливість перезавантажити двосторонні відносини, що стають все більш складними. Хоча не очікується серйозних проривів у актуальних питаннях, включаючи напруженість навколо Тайваню, переважно мусульманського регіону Сіньцзян та Гонконгу, зустріч може сформувати ініціативи з низки питань, включаючи послаблення візових обмежень, двостороннього діалогу щодо ядерної зброї та можливої структури для послаблення торговельних проблем. «Лідери двох країн обговорять способи відповідального управління конкуренцією між Сполученими Штатами та Китайською Народною Республікою, а також способи спільної роботи там, де наші інтереси збігаються», – заявила речниця Білого дому Д. Псакі.

***

Madhani, Aamer. Biden-Xi set virtual summit for Monday to discuss tensions [Призначили

віртуальний саміт Байден-Сі, щоб обговорити напруженість] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 13.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-climate-joe-biden-jen-psaki-china-2c809b6a73f40558bbfd88dc2cfe6113>.

Президент США **Джо Байден** і китайський лідер **Сі Цзіньпін** проведуть свій довгоочікуваний віртуальний саміт, оскільки обидві сторони намагаються зменшити напруженість після важкого початку американсько-китайських відносин після вступу Д. Байдена на посаду. Д. Байден хоче підкреслити, що двом країнам необхідно встановити межі в зонах конфлікту, що поглиблюється в умовах дедалі складніших відносин між двома країнами. Представники Білого дому заявили, що жодних серйозних заяв після зустрічі не очікується. «Я б не розраховував на те, що це буде мати серйозні результати», – сказала пресекретарка Білого дому Д. Псакі, яка додала, що лідери двох країн обговорять, як керувати конкуренцією країн і співпрацювати в різних сферах, де їх інтереси збігаються.

***

Kine, Phelim. Biden and China's Xi hold 'expansive and substantive' virtual meeting [Д. Байден і китайський лідер Ц. Сі провели «широку і змістовну» віртуальну зустріч] / P. Kine // POLITICO. – Brussels, 2021. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/15/biden-xi-begin-virtual-meeting-522647>.

Президент США **Джо Байден** і лідер Китаю **Сі Цзіньпін** повідомили про низькі очікування щодо свого саміту. Але 3,5 год. віртуальної зустрічі стали кроком вперед у протистоянні між наддержавами. За словами високопоставленого чиновника адміністрації США, обидва лідери збалансували передбачувані розбіжності щодо Тайваню та прав людини за допомогою «шанобливої, прямолінійної та відкритої» дискусії, яка мала на меті прокласти шлях до майбутніх переговорів. Двоє лідерів подолали обмеження відео віч-на-віч за посередництва перекладачів і встановили зв'язок, який, за словами чиновника, включав моменти, коли вони «переказували один одному історії ... навіть цитуючи слова один одного». Зустріч не дала конкретних результатів щодо жодного з багатьох питань, які заважають американсько-китайським відносинам, але дозволила обом лідерам підкреслити свою рішучість запобігти їх переростанню у несподіваний військовий конфлікт.

***

Madhani, Aamer. Biden, Xi try to tamp down tension in long virtual meeting [Д. Байден і Сі Ці намагались послабити напруженість під час тривалої віртуальної зустрічі] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 16.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/biden-xi-meeting-e6013378e03727b85a8f59f71fe61f4a>.

Більш ніж тригодинна віртуальна розмова президента США **Джо Байдена** і лідера Китаю **Сі Цзіньпіна** завершилася тим, що лідери наддержав погодилися, що їм потрібно діяти обережно, оскільки їхні країни опиняються у все більш жорсткій конкуренції. Зіткнувшись із внутрішнім тиском у себе вдома, і Д. Байден, і Ц. Сі, здавалося, вирішили знизити температуру у відносинах на глобальній арені. «Як я вже говорив раніше, мені здається, що наша відповідальність як лідерів Китаю та Сполучених Штатів полягає в тому, щоб конкуренція між нашими країнами не переросла у конфлікт, навмисне чи ненавмисне», – сказав Д. Байден. Білий дім покладав низькі очікування від зустрічі, жодних серйозних заяв чи навіть спільної заяви не було зроблено. Тим не менш, представники Білого дому заявили, що між двома лідерами був істотний обмін думками. Ц. Сі привітав президента США як свого «старого друга» і повторив сердечний тон Д. Байдена у вступному слові,

сказавши: «Китай і Сполучені Штати повинні посилити спілкування та співпрацю».

***

Biden and Xi meet virtually to try to bridge chasm in US-China relations [Байден і Сі зустрічаються віртуально, щоб спробувати подолати прірву в американсько-китайських відносинах] // Euronews. – Lyon, 2021. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/16/biden-and-xi-meet-virtually-to-try-to-bridge-chasm-in-us-china-relations>.

Президент США **Джо Байден** відкрив свою віртуальну зустріч з лідером Китаю **Сі Цзіньпіном**, заявивши, що мета двох світових лідерів має полягати в тому, щоб конкуренція між наддержавами «не призводила до конфлікту». «Я готовий працювати з вами, пане президенте, для досягнення консенсусу, прийняття активних кроків та просування китайсько-американських відносин у позитивному напрямі», – сказав Ц. Сі. Д. Байден хотів би зустрітися з Ц. Сі особисто, але китайський лідер не залишав свою країну від початку пандемії коронавірусу. Китайські офіційні особи наперед заявили, що Тайвань буде їхньою головною темою на переговорах. У Білому домі повідомили, що Д. Байден дотримуватиметься давньої політики США «Єдиний Китай», яка визнає Пекін, але допускає неформальні відносини та оборонні зв'язки з Тайванем.

***

Kine, Phelim. Biden and Xi hold 'candid and direct' first summit [Д. Байден і Ц. Сі провели «відвертий і прямий» перший саміт] / P. Kine // POLITICO. – Brussels, 2021. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/biden-xi-us-china-summit/>.

Президент США **Джо Байден** заклав свій перший віртуальний саміт з китайським лідером **Сі Цзіньпіном** з акцентом на економічній конкуренції, правах людини та стратегічних ризиках, включаючи Тайвань. У той час, як Ц. Сі закликав Америку припинити придушення китайського бізнесу на ґрунті національної безпеки, Д. Байден пролив світло на «несправедливу торговельну та економічну практику» Пекіна та політику США працювати з союзниками, щоб «відстояти свої інтереси та цінності». «Президент Д. Байден також підкреслив важливість управління стратегічними ризиками та відзначив необхідність охорони здорового глузду, щоб гарантувати, що конкуренція не переходить у конфлікт і щоб лінії зв'язку залишалися відкритими», – йдеться у звіті Білого дому. На першому відеосаміті між лідерами двох найбільших економік світу обговорювався Тайвань. «Що стосується Тайваню, президент Д. Байден підкреслив, що Сполучені Штати залишаються відданими політиці єдиного Китаю», – йдеться в заяві. Ц. Сі зі свого боку підтвердив терпіння Пекіна щодо «мирного воз'єднання» з Тайванем, але попередив, що «серйозні заходи» почнуться, якщо сепаратистські сили Тайваню... порушать червону лінію».

***

Desiderio, Andrew. Lawmakers pressure Biden to bar U.S. officials from attending Beijing Olympics [Законодавці тиснуть на Д. Байдена, щоб він заборонив американським чиновникам брати участь у Олімпіаді в Пекіні] / A. Desiderio // POLITICO. – Brussels, 2021. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/16/congress-biden-winter-olympics-diplomacy-522711>.

Оскільки президент США **Джо Байден** обмірковує, чи варто накладати дипломатичний бойкот на зимову Олімпіаду в Китаї 2022 р., демократи та республіканці на

Капітолійському пагорбі хочуть змусити його це зробити. Д. Байден стикається з двопартійним тиском з боку Конгресу, щоб відмовитися від Китаю на Іграх 2022 р., оскільки деякі сенатори намагаються запровадити дипломатичний бойкот в рамках щорічного законодавства про оборонну політику. Мета, кажуть законодавці, полягає в тому, щоб привернути увагу до ситуації з правами людини в Китаї, включаючи те, що адміністрація Д. Байдена охарактеризувала як геноцид релігійних меншин у Сінцзяні. Але лідери Палати представників і Сенату прохолодно ставляться до ідеї ввести дипломатичний бойкот, як частину законопроекту про оборонну політику – навіть якщо з обох боків зростає підтримка Пекіну.

***

Madhani, Amer. Biden underscores he wants no change in Taiwan policy [Д. Байден підкреслює, що не хоче змін у політиці щодо Тайваню] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 17.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-china-united-states-xi-jinping-taiwan-3055a4fba210ab6dd3d59c109ac9038e>.

Президент США **Джо Байден** заявив, що він дав зрозуміти китайському лідеру **Сі Цзіньпіну**, що його адміністрація твердо стоїть на багаторічній політиці Сполучених Штатів «Єдиного Китаю», але він також зазначив, що самокерований острів Тайвань зрештою приймає власні рішення. Представники Білого дому заявили, що лідери двох країн багато говорили про Тайвань під час їхньої більш ніж тригодинної віртуальної зустрічі. Д. Байден намагався підкреслити свою підтримку Закону про відносини з Тайванем, який набув чинності в 1979 р., і визначає параметри відносин США і Тайваню. «Ми чітко дали зрозуміти, що підтримуємо закон Тайваню, і це все», – сказав Д. Байден.

***

Biden: US may not send top dignitaries to Beijing Olympics [Д. Байден: США не посилатимуть на Олімпіаду в Пекіні високопоставлених осіб] // The Associated Press. – New York, 2021. – 18.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-sports-boycotts-united-states-jill-biden-d745bfbfd007e4aa24d96bf231389ac08>.

Президент США **Джо Байден** заявив, що Сполучені Штати зважують дипломатичний бойкот Зимових Олімпійських ігор наступного року в Пекіні через порушення Китаєм прав людини, що утримає американських високопоставлених осіб, але не спортсменів, від ігор. Розмовляючи з журналістами під час прийому прем'єр-міністра Канади Д. Трюдо в Овальному кабінеті, Д. Байден сказав, що підтримка бойкоту Олімпіади в лютому – це «те, що ми розглядаємо». США та інші країни традиційно відправляють високопоставлені делегації на кожну Олімпіаду. Перша леді Джилл Байден очолила американську делегацію на літніх Олімпійських іграх у Токіо цього року.

***

Niedzwiedek, Nick. Biden says White House is considering diplomatic boycott of Beijing Olympics [Д. Байден заявив, що Білий дім розглядає дипломатичний бойкот Олімпіади в Пекіні] / N. Niedzwiedek // POLITICO. – Brussels, 2021. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/18/biden-says-wh-considering-diplomatic-boycott-of-beijing-olympics-522974>.

Президент **Джо Байден** заявив, що США зважують дипломатичний бойкот майбутніх зимових Олімпійських ігор у Пекіні, що, на думку прихильників, буде дуже помітним докором китайському уряду та його репутації з правами людини. Д. Байден заявив

журналістам під час тристоронньої зустрічі Д. Байдена з лідерами Канади та Мексики, що ідея бойкоту є «тим, що ми розглядаємо». У Конгресі та з боку сторонніх груп є підтримка двох партій, які принижують Китай, забороняючи американським чиновникам відвідувати ігри на знак протесту проти порушень прав людини урядом, включаючи те, що адміністрація Д. Байдена назвала геноцидом релігійних меншин у Сіньцзяні.

***

Toosi, Nahal. Biden's balancing act in the Middle East has a problem: Israel [У балансі Д. Байдена на Близькому Сході є проблема: Ізраїль] / N. Toosi // POLITICO. – Brussels, 2021. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/19/biden-middle-east-israel-523053>.

Палестинські прихильники кажуть, що **Джо Байден** робить недостатньо, щоб посилити тиск на Ізраїль, особливо якщо він серйозно налаштований на те, щоб шукати рішення двох держав у конфлікті, що триває десятиліттями, – без чого, за словами **Дональда Трампа**, він міг би жити. «Д. Байден сказав, що права людини є ключовою, невід'ємною частиною його зовнішньої політики і він відобразив це в документах, риториці тощо», – сказав **У. Абуді**, палестинський американець, який постраждав від недавніх репресій Ізраїлю проти правозахисників. **У. Абуді** є виконавчим директором Центру досліджень і розробок Бісан, однієї з шести відомих правозахисних груп, які Ізраїль назвав терористичними. Слова **У. Абуді** викликали міжнародну реакцію: багато правозахисних організацій звинувачують Ізраїль у спробах заглушити групи, які викривають його зловживання.

Тайвань

Lau, Stuart. Beijing fires warning at EU after MEPs meet Taiwan president [Пекін попередив ЄС після зустрічі з президентом Тайваню] / S. Lau // POLITICO. – Brussels, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/beijing-fires-warning-at-eu-after-meps-meet-taiwan-president/>.

Пекін відповів на зустріч між європейськими законодавцями та президенткою Тайваню **Цай Інвень**, негайно попередивши ЄС про те, щоб виправити свою «помилку», якщо він хоче уникнути погіршення відносин. Візит до Тайбея семи євродепутатів уже викликав загрозу «подальшої реакції» з боку Китаю, який дедалі більше стурбований потеплінням зв'язків між деякими європейськими політиками та самоврядним островом. Європейські парламентарі також мають зустрітися з американськими дипломатами, які базуються на Тайвані. Міністр закордонних справ Китаю Ван І попередив, що країни «платять ціну» за розвиток тісніших зв'язків з Тайванем. Відповідаючи на зустріч євродепутатів з **І. Цай**, речник міністерства закордонних справ Китаю сказав: «Ми закликаємо ЄС виправити помилку і не посилати жодних неправильних сигналів силам незалежності Тайваню. Інакше відносини Китаю та ЄС будуть зіпсовані». Незважаючи на погрози Пекіна, депутати Європарламенту не хвилювалися, запевняючи **І. Цай**, що ЄС стоїть на боці Тайваню.

***

Wu, Huizhong. US lawmakers meet with Taiwan president in surprise visit [Законодавці США прибули до президента Тайваню з несподіваним візитом] / H. Wu // The Associated Press. – New York, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/china-united-states-taiwan-taipei-tsai-ing-wen-ca46bf5db7a46e9128f7d60c4d4d5e>.

П'ятеро американських законодавців зустрілися з президенткою Тайваню **Цай Інвень** під час несподіваного одноденного візиту, спрямованого на підтвердження «твердої» підтримки Сполученими Штатами самоврядного острова. Двопартійна група законодавців з Палати представників США прибула на Тайвань і зустрілися з високопоставленими лідерами, включаючи Цай І. Візит відбувся, коли напруженість між Тайванем і Китаєм зросла до найвищого рівня за останні десятиліття. Тайвань перебуває на самоуправлінні з моменту громадянської війни в 1949 р., але Китай вважає острів частиною своєї території.

Туреччина

Turkey's Erdogan says he will visit UAE in February [Турецький лідер Р. Т. Ердоган заявив, що у лютому відвідає ОАЕ] // *The Associated Press.* – New York, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-middle-east-turkey-united-arab-emirates-foreign-policy-46488c12b2eacc10b4de147846cd232d>.

Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** заявив, що планує здійснити візит у відповідь до Об'єднаних Арабських Еміратів у лютому, оскільки обидві країни намагаються залишити позаду роки напружених відносин. Наслідний принц Абу-Дабі відвідав Анкару, здійснивши свою першу офіційну поїздку до Туреччини з 2012 р. та найвищий візит емірату з тих пір, як відносини між двома країнами впали до найнижчого рівня. Р. Т. Ердоган і наслідний принц шейх Мухаммед бін Заїд Аль Нахайян, який вважається фактичним лідером і силою зовнішньої політики ОАЕ, підписали майже десяток угод про співпрацю під час візиту, в той час як високопоставлений чиновник Еміратів сказав, що ОАЕ виділила 10 млрд дол. на інвестиції в Туреччину.

Філіппіни

Philippine President Duterte calls for stronger partnership to recover from pandemic [Президент Філіппін Р. Дутерте закликає до міцнішого партнерства для відновлення після пандемії] // *Xinhua.* – Beijing, 2021. – 26.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/26/c_1310335397.htm.

Президент Філіппін **Родріго Дутерте** закликав до міцнішого партнерства на 13-у саміті Азіатсько-Європейської зустрічі (ASEM), заявивши, що необхідні посилені багатосторонні дії для забезпечення «інклюзивного соціально-економічного відновлення» від COVID-19. Р. Дутерте сказав, що COVID-19 у поєднанні з погіршенням впливу зміни клімату скоротив економічне зростання та скорочення бідності. «Нам потрібно більше багатосторонніх дій для подолання цих обмежень. Наша кінцева мета – прискорити економічні обміни та мобільність людей», – сказав Р. Дутерте на зустрічі. Р. Дутерте також наголосив на необхідності створення наукової та недискримінаційної структури щодо переговорів про сертифікати вакцини, щоб сприяти безпечним транскордонним подорожам. «Усі визнані вакцини працюють. Геополітика не повинна вибирати», – додав президент.

АФРИКА

Алжир

Algeria to host Arab summit next March: president [У березні 2022 р. в Алжирі відбудеться арабський саміт: президент] // *Xinhua.* – Beijing, 2021. – 08.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/08/c_1310298996.htm.

На конференції алжирських дипломатів і консульських установ за кордоном

президент Алжиру **Абдельмаджид Теббун** оголосив, що саміт Ліги арабських держав відбудеться в Алжирі в березні 2022 р. А. Теббун висловив сподівання, що майбутній саміт стане можливістю «реформувати Лігу арабських держав».

***

Algeria president will not attend Libya's conference in France [Президент Алжиру не візьме участі у Лівійській конференції у Франції] // Reuters. – London, 2021. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/algeria-president-will-not-attend-libyas-conference-france-2021-11-10/>.

Президент Алжиру **Абдельмаджид Теббун** не буде брати участь у конференції щодо Лівії у Франції, але делегує свого представника. Відносини між Францією та Алжиром були напруженими і Алжир на початку жовтня відкликав свого посла в Парижі та закритий повітряний простір для французьких військових літаків після «безвідповідальних» коментарів президента Франції **Емманюеля Макрона**. Е. Макрон поставив під сумнів, чи існувала алжирська нація до французького колоніального панування і сказав, що «політико-військова система» Алжиру переписала історію своєї колонізації Францією на основі «ненависті до Франції».

Egypt

Egyptian president urges developed countries to fulfill annual 100 bln USD pledge to face climate change [Президент Єгипту закликає розвинені країни виконувати щорічні зобов'язання в розмірі 100 млрд дол. для боротьби зі зміною клімату] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 02.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/02/c_1310284461.htm.

Президент Єгипту **Абдель Фаттах Ас-Сісі** заявив, що розвинені країни повинні виконати свої давні обіцянки надавати 100 млрд дол. на рік країнам, що розвиваються для боротьби зі зміною клімату. «Ми стурбовані розривом між наявним фінансуванням і реальними потребами країн, що розвиваються, а також перешкодами, з якими стикаються наші країни, щоб отримати до нього доступ», – сказав А. Ф. Ас-Сісі під час своєї промови на 26-й Конференції сторін ООН зі зміни клімату (COP26), яка проходить у Глазго. «Виконання країнами, що розвиваються, своїх зобов'язань щодо боротьби зі зміною клімату залежить від обсягу підтримки, яку вони отримують», – підкреслив А. Ф. Ас-Сісі. Він зазначив, що Єгипет ініціював серйозні кроки щодо застосування моделі сталого розвитку. «Ця модель спрямована на підвищення частки зелених проєктів, які фінансуються державою, до 50 % до 2025 р. і 100 % до 2030 року», – сказав А. Ф. Ас-Сісі, додавши, що африканський континент стикається з найбільш негативними наслідками та економічними, соціальними, безпекових і політичними наслідками кризи, пов'язаної зі зміною клімату.

***

Lee, Matthew. US, Egypt tackle myriad irritants in strategic talks [США та Єгипет борються з безліччю подразників у стратегічних переговорах] / M. Lee // The Associated Press. – New York, 2021. – 08.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/middle-east-africa-egypt-sudan-united-states-8273d53c57e158ae783f563033ca958b>.

Сполучені Штати та Єгипет демонструють оптимізм щодо зняття напруженості у своїх відносинах на тлі внутрішніх подій в Єгипті та регіональних криз, які перевіряють давні зв'язки між країнами. Окрім того, як президент Єгипту **Абдель Фаттах Ас-Сісі** ставиться до дисидентів, адміністрація **Джо Байдена** насторожено ставиться до ролі Єгипту в Судані, де два тижні тому в результаті перевороту було повалено уряд. Оскільки ситуація

з правами людини в Єгипті спричиняє значне хвилювання, що призвело до призупинення деяких військових програм з боку США, а ситуація у сусідніх з Єгиптом Ефіопії та Судані погіршується, держсекретар США Е. Блінкен та міністр закордонних справ Єгипту С. Шукрі розпочали дводенні стратегічні переговори у Вашингтоні.

Замбія

Zambian president leaves for South Africa to attend Intra-African Trade Fair [Президент Замбії відправляється до ПАР, щоб відвідати внутрішньоафриканський торговельний ярмарок] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 15.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/15/c_1310312683.htm.

Президент Замбії **Хакаінде Хічілема** відправився до ПАР, щоб відвідати внутрішньоафриканський торговий ярмарок із закликом до африканських країн вирішувати проблеми, спрямовані на полегшення бізнесу. У своєму виступі перед від'їздом президент Замбії сказав, що скористається нагодою для залучення інвестицій в країну. «Наша місія полягає в тому, щоб представити Замбію як напрям для інвестування в нашій ролі головного директора з маркетингу. Інвестиції, які ми шукаємо, будуть ті, які будуть готові співпрацювати з замбійцями на основі спільного підприємства», – сказав президент.

Намібія

Namibia president says country has opportunity to lead discourse of combatting climate change globally [Президент Намібії каже, що країна має можливість вести дискурс щодо боротьби зі зміною клімату в усьому світі] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 17.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/17/c_1310317144.htm.

Президент Намібії **Гге Гейнгоб** заявив, що країна має унікальну можливість очолити дискусію про боротьбу зі зміною клімату в усьому світі, а також пожинати значні економічні вигоди, які пов'язані з цим. Під час брифінгу про свою поїздку на 26-ту конференцію ООН зі зміни клімату Г. Гейнгоб сказав, що цим амбіціям відповідає найвищий рівень політичної прихильності всередині країни. «Як найбільш вразлива країна в Африці на південь від Сахари до зміни клімату, адаптація є пріоритетом нашого оновленого національно визначеного внеску (NDC). Але, очевидно, враховуючи наші природні ресурси для відновлюваної енергії, ми повинні зробити більше, щоб зменшити наші власні викиди, які становлять лише 0,003 % глобальних викидів. Ми не є головними винуватцями, коли мова заходить про потепління земної атмосфери, але, тим не менш, ми страждаємо від наслідків», – сказав він. «Ось чому я чітко виокремив розвиток зеленої та блакитної економіки, а також індустрії зеленого водню як наріжні камені Другого плану процвітання Харамбі (НРР-II)», – сказав Г. Гейнгоб. Під час конференції Намібія оголосила переможець проєкту Green Hydrogen, в рамках якого країна прагне виробляти близько 5 гігават відновлюваної енергії.

Південно-Африканська Республіка

Bartkiewicz, Artur. Prezydent RPA: Zakaz lotów nie zatrzyma wariantu, zaszkodzi tylko gospodarce [Президент ПАР: Заборона польотів не зупинить штаму вірусу, це лише зашкодить економіці] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/ochrona-zdrowia/art19145531-prezydent-rpa-zakaz-lotow-nie-zatrzyma-wariantu-zaszkodzi-tylko-gospodarce>.

Президент ПАР **Сиріл Рамафоса** розкритикував рішення тих світових урядів, які закрили кордони для людей, які прибувають, в т.ч. з Південної Африки, у зв'язку з появою

штаму Omikron, нового варіанта коронавірусу SARS-CoV-2. С. Рамафоса заявив про «глибоке розчарування» такими рішеннями, які він назвав «невиправданими», і закликав до негайного скасування заборони на поїздки в ПАР. У своїй промові президент ПАР підкреслив, що його країна стала жертвою «несправедливої дискримінації». С. Рамафоса також сказав, що заборона на польоти в ПАР не буде ефективним заходом для стримування поширення варіанту Omikron. «Все, що принесе заборона на поїздки, буде додатковою шкодою для економіки постраждалих країн», – попередив президент.

Сенегал

Africa, China to go further in common ambition of shared prosperity: Senegalese president [Африка та Китай йдуть далі у спільних амбіціях спільного процвітання: президент Сенегалу] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 30.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/30/c_1310341271.htm.

Президент Сенегалу **Макі Салл** заявив, що Африка і Китай хочуть йти далі у своїх спільних амбіціях щодо досягнення спільного процвітання для благополуччя африканського та китайського народів. У своєму виступі на церемонії відкриття 8-ї міністерської конференції Форуму з китайсько-африканського співробітництва (FOCAC), М. Салл сказав, що Сенегал, співголова FOCAC, радий проводити цю важливу конференцію протягом 3-х років. Президент зазначив, що з моменту створення FOCAC 21 рік тому, Африка і Китай рухалися вперед разом, прагматично та ефективно, про що свідчить інтенсифікація двосторонньої торгівлі, інвестиції та численні досягнення в рамках різних планів дій.

США

U.S. to end duty-free access for Ethiopia, Mali, Guinea [США припиняють безмитний доступ Ефіопії, Малі та Гвінеї] // Reuters. – London, 2021. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/us-end-duty-free-access-ethiopia-mali-guinea-2021-11-02/>.

Президент **Джо Байден** заявив, що США планують вилучити Ефіопію, Малі та Гвінею з угоди, яка надає їм безмитний доступ до країни. Цей крок зроблений на тлі триваючого конфлікту та голоду в північному регіоні Ефіопії Тігре та після державних переворотів у Гвінеї у вересні та в Малі минулого року. Д. Байден заявив, що Ефіопія не відповідає вимогам Закону про зростання та можливості в Африці через «грубі порушення міжнародно-визнаних прав людини». У листі Д. Байдена Конгресу сказано також, що Гвінея та Малі не досягли прогресу в напрямі встановлення верховенства права та політичного плюралізму, а Малі не дотримується прав людини.

***

Toosi, Nahal. Biden's diplomacy push meets its match as Ethiopia unravels [Дипломатичний поштовх Д. Байдена, коли Ефіопія руйнується] / N. Toosi // POLITICO. – Brussels, 2021. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/06/biden-ethiopia-diplomacy-519804>.

Кілька повстанських груп утворили альянс, прямуючи до Аддіс-Абеби, столиці Ефіопії та штаб-квартири Африканського союзу. Вони погрожують скинути уряд прем'єр-міністра А. Ахмеда, лауреата Нобелівської премії миру, війська якого тепер підозрюються у військових злочинах. Чиновники держдепартаменту США, щойно взявшись за справу з хаосом в Афганістані, зараз закликають американців в Ефіопії втрутитися, а також скорочують штат посольства. Бойові дії в колись відносно стабільній країні з населенням 115 мільйонів людей, одній з найбільш густонаселених в Африці, перевіряють підхід **Джо Байдена** «дипломатія перш за все» до зовнішніх справ. Поки що результати підкреслюють,

наскільки обмеженими можуть бути невійськові інструменти Америки, коли мова йде про припинення закордонних конфліктів, особливо коли військова роль США не є реалістичним варіантом. Політика адміністрації Д. Байдена, за словами високопоставленого чиновника Держдепартаменту, нагадує реальність того, що сторони конфлікту, включаючи А. Абія, виглядають «жорсткими» і «непорушними». Тим не менш, помічники Д. Байдена продовжують закликати до припинення вогню та мирних переговорів.

Уганда

Uganda's president Museveni calls for East African leaders' summit to discuss Ethiopia conflict [Президент Уганди Й. Мусевені закликав до проведення саміту лідерів Східної Африки для обговорення конфлікту в Ефіопії] // Reuters. – London, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/ugandas-president-museveni-calls-east-african-leaders-summit-discuss-ethiopia-2021-11-04/>.

Президент Уганди **Йовері Мусевені** скликав на 16 листопада зустріч лідерів східноафриканського блоку для обговорення конфлікту в Ефіопії. «Президент Йовері Мусевені підтримує зв'язок з прем'єр-міністром Ефіопії Абієм Ахмедом Алі щодо поточної ситуації в Ефіопії і висловив занепокоєння у зв'язку з відмовою представників регіону Тігре брати участь у переговорах і досягти припинення вогню. Тому ми стурбовані», – повідомив Reuters чиновник міністерства закордонних справ Уганди.

***

Ugandan president says elections to unite Libyans across political divide [Президент Уганди заявив, що вибори об'єднують лівійців через політичний розрив] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 05.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/05/c_1310292055.htm.

Президент Уганди **Йовері Мусевені** під час зустрічі з віцепрезидентом Президентської ради Лівії А. Аль-Лафі, який перебуває з офіційним візитом в Уганді, заявив, що проведення виборів у Лівії є одним із надійних способів об'єднати лівійців у політичному роз'єднанні країни. Й. Мусевені закликав лівійських лідерів скористатися можливістю, щоб спершу заручитися підтримкою лівійського народу, зробити акцент на їхніх потребах і надати їм можливість взяти на себе відповідальність за свою країну в процесі прийняття рішень через значущі демократичні вибори. Й. Мусевені закликав лідерів об'єднатися зі своїми колегами з опозиції, як один із способів об'єднання всього населення.

Україна

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський увів в дію рішення РНБО про санкції за російські вибори в Криму / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 02.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42TRk>.

Президент України **Володимир Зеленський** увів у дію рішення РНБО, згідно з яким впроваджується пакет санкцій щодо осіб та підприємств, причетних до організації голосування на виборах до Державної думи Росії в анексованому Криму, залучення до них жителів непідконтрольної влади частини Донбасу, а також причетних до порушення прав людини на півострові. Санкції передбачають блокування активів та запобігання виведенню капіталів за межі України, заборону в'їзду на територію України, заборону набуття у власність земельних ділянок та участі у приватизації, позбавлення державних нагород України. Під обмеження РНБО, строком від 3 до 10 років, потрапили 141 фізична та 49 юридичних осіб. Зокрема, на три роки санкції наклали на голову Севастопольської виборчої комісії С. Даниленка, секретаря комісії К. Пиркову, начальника управління ФСБ в

окупованому Криму Л. Михайлюка, голову «Заксобранія» Севастополя В. Немцева, так званого, «губернатора» Севастополя М. Развожаєва, «голову ЦВК ДНР» Р. Лягіна та голову російського байкерського клубу «Ночные волки» О. Залдостанова. Усі вони водночас включені до санкційного списку США та ЄС за проведення незаконних виборів в окупованому Криму. Також обмежувальні заходи строком на 10 років наклали на 121 громадянина України, мешканця Криму, які були членами територіальних виборчих комісій та «контрольно-ревізійної служби при виборчій комісії Республіки Крим». Зокрема, один із підписаних В. Зеленським указів передбачає запровадження трирічних санкцій проти 6 співробітників правоохоронних органів РФ, 4 з яких є громадянами України. Також у списку санкцій – 6 представників судової системи РФ, причетних до незаконного переслідування кримських татар.

***

Нинько, Дар'я. В. Зеленський ввів у дію санкції проти співробітників спецслужб РФ / Д. Нинько // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 18.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43CCs>.

Президент України **Володимир Зеленський** ввів в дію санкції РНБОУ щодо 28 співробітників спецслужб РФ. В списку 28 чоловік, з яких – 23 громадянина Росії. Секретар РНБО О. Данілов тоді зазначав, що серед нових фігурантів санкційних списків – російські спецслужбовці та розвідники, які працюють в Криму та непідконтрольних територіях Донбасу. Так, серед росіян, згаданих у опублікованому нині рішенні РНБО: колишній виконувач обов'язків начальника кримського управління ФСБ Росії В. Риндя, колишній начальник управління ФСБ в Севастополі М. Тюрін, співробітник кримського ФСБ І. Сагітов та ін. Усім фігурантам списку РНБО заблокувало активи в Україні, заборонило брати участь в приватизації, отримувати державні ліцензії чи реєструвати об'єкти інтелектуальної власності.

ЄВРОПА

Білорусь

Treeck, Johanna. Lukashenko threatens EU with gas cutoff as border tensions rise [О. Лукашенко погрожує ЄС відключенням газу через зростання напруженості на кордоні] / J. Treeck // POLITICO. – Brussels, 2021. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/lukashenko-gas-threat-eu-belarus-russia/>.

Єврокомісар з економіки П. Джентілоні заявив, після попереджень білоруського лідера **Олександра Лукашенка**, що він може припинити транзит газу, якщо блок продовжить введення нових санкцій проти його режиму: «Нас, звичайно, не повинні лякати погрози О. Лукашенка». На додаток до чергового раунду санкцій ЄС Польща закрила один з основних пунктів перетину кордону з Білоруссю.

***

Kazimierczuk, Agnieszka. Łukaszenko: Broń z Donbasu przetrzucana do obozów migrantów [Лукашенко: Зброю з Донбасу передали в табори мігрантів] / A. Kazimierczuk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19095561-lukaszenko-bron-z-donbasu-przetrzucana-do-obozow-migrantow>.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** через **Володимира Путіна** звернувся до Міністерства оборони Росії з проханням направити російські війська до західного кордону союзної держави Росії та Білорусі. О. Лукашенко заявив, що Росія повинна відправити

стратегічні бомбардувальники в західні регіони Білорусі для моніторингу ситуації на кордоні з Польщею. Під час зустрічі з урядом, білоруський президент заявив, що на кордоні з Польщею спостерігається «небезпечна тенденція»: намагалися перекинути зброю та боєприпаси з Донбасу до таборів мігрантів, щоб спровокувати конфлікти між прикордонниками Білорусі, країн Балтії, Польщі та України. Тому, вважає О. Лукашенко, «Москва і Мінськ повинні спільно контролювати ситуацію, щоб не відбулося переміщення зброї».

***

Belarusian president threatens to cut off Yamal-Europe pipeline if Europe closes border [Президент Білорусі погрожує перекрити газопровід Ямал-Європа, якщо Європа закриє кордон] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 11.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/11/c_1310305464.htm.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** пригрозив перекрити газопровід «Ямал-Європа», якщо країни ЄС закриють кордон з Білоруссю. «Ми доставляємо тепло в Європу, вони нам все одно погрожують, що закриють кордон. А що, якщо ми перекриємо природний газ? Тому я б рекомендував польському керівництву, литовцям та іншим безголовим людям подумати, перш ніж говорити», – сказав О. Лукашенко на засіданні кабінету міністрів. За словами О. Лукашенка, за останні дні значно зріс обсяг транзиту газу з Росії до Європи.

***

Гончаров, Костянтин. О. Лукашенко хоче отримати від Росії ОТРК «Іскандер» / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 13.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42xdk>.

Олександр Лукашенко заявив, що Білорусь планує отримати від Росії кілька дивізіонів оперативно-тактичних ракетних комплексів «Іскандер», щоб розмістити їх на південному і західному напрямках. «Мені потрібно кілька дивізіонів на західному, на південному напрямках. Нехай стоять. Бо наш ракетний комплекс «Полонез» – до 300 км. Зараз смикаю президента РФ Володимира Путіна, мені потрібні тут ці ракетні установки», – зазначив О. Лукашенко.

***

Kuznetsov, Sergei. Lukashenko sends mixed signals over Belarus migrant crisis [О. Лукашенко посилав неоднозначні сигнали щодо білоруської мігрантської кризи] / S. Kuznetsov // POLITICO. – Brussels, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/alexander-lukashenko-sends-mixed-signals-over-belarus-poland-migrant-crisis/>.

Прикордонна криза з ЄС, зумовлена авторитарним лідером Білорусі, не зникає, хоча деякі з людей, які провели тижні в пастці на кордоні, починають повертатися додому на Близький Схід. Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** відвідав прикордонний перехід з Польщею Брузги і заявив, що його уряд допоможе репатріювати частину нелегальних мігрантів. Але він також сказав, що влада не планує перешкоджати іншим людям намагатися пробитися на захід. «Я хотів би, щоб ви знали, що ми не збираємося вас затримувати, штовхати в літаки і відправляти додому, якщо ви цього не хочете», – сказав О. Лукашенко під час відвідування табору мігрантів. Білорусь вже почала дозволяти деяким мігрантам повертатися в країни походження. Минулого тижня до Іраку прилетіли майже 400 осіб. Понад 600 осіб повернулися в Ербіль, столицю іракської автономної провінції Курдистан.

***

Isachenkov, Vladimir. Belarusian leader accuses Lithuania of dumping dead migrants [Білоруський лідер звинуватив Литву у підкиданні мертвих тіл мігрантів] / V. Isachenkov // The Associated Press. – New York, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-russia-ukraine-migration-moscow-f8bf944e619716367d4a8810da389ca3>.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** на зустрічі з вищим військовим керівництвом заявив, що білоруські прикордонники виявили два тіла мігрантів, залишених на кордоні і звинуватив у цьому владу Литви. Цю претензію Литва відхилила на тлі зростання напруженості через міграцію. О. Лукашенко також попередив, що його країна повністю підтримає свого союзника Росію, якщо українська влада почне наступ на підтримуваних Москвою повстанців на сході України.

***

Шепелева, Анастасія. О. Лукашенко назвав анексований український Крим «російським» / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43fzP>.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** в інтерв'ю гендиректору інформагенції «Росія сьогодні» Д. Кисельову заявив, що анексований РФ Крим став «російською територією» після проведення на півострові, так званого, «референдуму». «Крим де-факто – це російський Крим. Після референдуму також де-юре Крим став російським», – цитує О. Лукашенка білоруська державна агенція БелТА. О. Лукашенко також повідомив, що має намір відвідати Крим і щодо цього вже є домовленість з президентом РФ **Володимиром Путіним**, хоча точні терміни, коли могла б відбутися така поїздка, поки не визначені. За словами білоруського лідера, його приїзд до Криму «означатиме визнання півострова частиною Росії».

Болгарія

Журавльова, Ольга. Президент Болгарії Р. Радев назвав Крим російським, обуривши Україну / О. Журавльова // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 19.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43EWF>.

Міністерство закордонних справ України викликало посла Болгарії в Києві через висловлювання болгарського президента **Румена Радева** про Крим. Напередодні під час передвиборних телевізійних дебатів Р. Радев фактично заявив про належність анексованого Криму Росії. «Він є російським, як ще може бути?» – відповів Р. Радев на запитання свого опонента про півострів. Також він заявив, що санкції щодо Росії через ситуацію в Україні не дають результату. «Українська сторона довела до посла позицію нашої держави про некоректність та неприпустимість висловлювань президента Болгарії Р. Радева стосовно Криму», – йдеться у повідомленні українського МЗС.

***

Bartkiewicz, Artur. Prezydent Bułgarii mówi o «rosyjskim» Krymie. USA zaniepokojone [Президент Болгарії говорить про «російський» Крим. США стурбовані] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/dyplomacja/art19124351-prezydent-bulgarii-mowi-o-rosyjskim-krymie-usa-zaniepokojone>.

США висловили глибоку стурбованість заявами президента Болгарії **Румена Радєва**, який, маючи на увазі анексований Кримський півострів, заявив, що він «російський». Міжнародне співтовариство не визнало анексію Криму Росією у 2014 р. Крим вважається окупованою частиною території України. Р. Радєв, який нещодавно добився свого переобрання на пост президента, заявив, що підтримуватиме тісні відносини з союзниками Болгарії по НАТО, але також закликав до «прагматичних відносин з Росією». Під час президентських дебатів перед другим туром президентських виборів Р. Радєв, говорячи про Крим, сказав, що він тепер «російський». Президент Болгарії також закликав Брюссель відновити діалог з Росією, стверджуючи, що санкції Заходу, запроваджені проти Росії у зв'язку з анексією Криму, не працюють.

Італія

Italian president kicks off visit to Algeria to boost energy partnership [Президент Італії розпочинає візит до Алжиру, щоб посилити енергетичне партнерство] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 06.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/06/c_1310295055.htm.

Президент Італії **Сержо Матарелла** розпочав дводенний візит до Алжиру на запрошення президента Алжиру **Абдельмаджида Теббуна** з метою активізації двостороннього співробітництва, зокрема в економічній сфері. Візит дає можливість двом країнам обговорити політичні та економічні питання, що становлять спільний інтерес у рамках стратегічних відносин між Італією та Алжиром. В енергетичному секторі Алжир забезпечує 40 % італійського попиту на природний газ через газопровід довжиною 1200 км, що з'єднує дві країни.

Литва

Нинько, Дар'я. Литва закликає НАТО переглянути модус відносин з Білоруссю / Д. Нинько // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 28.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43apV>.

Президент Литви **Гітанас Науседа** вимагає від НАТО переосмислення відносин з Білоруссю. «Білоруські військові дедалі більше інтегруються в збройні сили РФ», – пояснив Г. Науседа на спільній пресконференції з очільником Альянсу Є. Столтенбергом та президенткою Єврокомісії У. фон дер Ляєн у Вільнюсі. «Це нові виклики для НАТО і Альянс має відповідно пристосувати свої плани, стратегію та тактику, щоб бути готовим відповісти на них», – зазначив Г. Науседа. Президент Литви переконаний, що Білорусь і далі випробовуватиме єдність НАТО та ЄС. «Це стосуватиметься і їхньої здатності реагувати та відбивати гібридні атаки», – вважає президент.

Молдова

Moldova's support for Ukraine did not spark Russia gas row, president says [Президентка каже, що підтримка Молдовою України не викликала газового скандалу з Росією] // Reuters. – London, 2021. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/markets/commodities/moldovas-support-ukraine-did-not-spark-russia-gas-row-president-says-2021-11-19/>.

Прозахідна президентка Молдови **Мая Санду** відкинула припущення, що її підтримка України проти анексії Криму Росією в 2014 р. спровокувала газову суперечку з Росією цієї зими. М. Санду виступила на пресконференції, де вона захищала нову угоду про постачання газу, укладену її урядом з Росією, яка розрядила енергетичну кризу в 3,5-мільйонній країні, де Захід і Росія борються за вплив. У серпні М. Санду відвідала Україну, де назвала російську анексію Криму незаконною та «явним порушенням міжнародного

права». Ці зауваження та її небажання особисто їхати до Москви для енергетичних переговорів були сприйняті опозиційними партіями як причини енергетичної суперечки, яка спонукала російський «Газпром» погрожувати припиненням поставок. «Офіційна позиція Молдови полягає в тому, що Крим є територією України. Її участь у «Кримській платформі» не вплинула на газові переговори», – сказала М. Санду. Вона також наголосила, що її уряд хоче «дружніх і конструктивних відносин з Росією», хоча розбіжності залишаються, в тому числі щодо долі придністровського регіону, де перебувають російські миротворчі сили.

Польща

Czermiński, Jakub. Prezydent Duda: Mimo zamieszek zapobiegliśmy przelamaniu granicy [Президент А. Дуда: Незважаючи на заворушення, ми не допустили порушення кордону] / J. Czermiński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19089371-prezydent-duda-mimo-zamieszek-zapobiegismy-przelamaniu-granicy>.

«На польському кордоні були напади. Ми бачили, як ці молоді люди атакували, кидаючи колоди, щоб збити паркан, щоб можна було перетнути кордон. Поліції, прикордонникам і армії вдалося захистити кордон – я дуже вдячний за це», – заявив президент Польщі **Анджей Дуда** після зустрічі в Бюро національної безпеки, яке провело конференцію, пов'язану з ситуацією на польсько-білоруському кордоні. Після зустрічі президент А. Дуда заявив, що криза на кордоні з Білоруссю посилилася. Він додав, що польські служби готові до будь-якої ситуації.

***

Czermiński, Jakub. Rozmowa Merkel-Łukaszenko. Prezydent Duda: Nie uznamy ustaleń podjętych ponad naszymi głowami [Розмова Меркель-Лукашенко. Президент А. Дуда: Ми не визнаємо домовленостей, зроблених через нашу голову] / J. Czermiński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19111211-rozmowa-merkel-lukaszenko-prezydent-duda-nie-uznamy-ustalen-podjetych-ponad-naszymi-glowami>.

«Ми суверенна держава, яка має право вирішувати сама, і ми будемо безоглядно дотримуватись цього права», – заявив президент Польщі **Анджей Дуда**. В розмові з президентом Німеччини він згадав розмову А. Меркель з **Олександром Лукашенком** і заявив, що «нічого, про що домовляються без нас, ми не будемо робити». Президент Польщі А. Дуда зустрівся з президентом Чорногорії **Мило Джукановичем**, потім обидва політики виступили на спільній пресконференції. Президент Польщі повідомив, що темами переговорів були безпека та ситуація на польсько-білоруському кордоні. «Вони приїхали до Мінська як гості Білорусі, а білоруський режим, використовуючи білоруські війська, штовхає цих людей до польського кордону, де відбуваються заворушення», – сказав президент Польщі щодо ситуації на польсько-білоруському кордоні.

Росія

Unity Day: Putin proclaims Crimea forever a part of Russia [День народної єдності: Путін назавжди проголосив Крим частиною Росії] // The Associated Press. – New York, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/lifestyle-russia-ukraine-vladimir-putin-holidays-6daf08619663cabcd4cad47b0b97aee8>.

Президент Росії **Володимир Путін** відзначив День народної єдності поїздкою до Криму, заявивши, що регіон завжди буде частиною Росії. Росія анексувала Крим в 2014 р., що західні країни вважають нелегітимним. В. Путін високо оцінив анексію під час

відвідування міста Севастополь, яке є портом приписки Чорноморського флоту Росії. «Наша країна відновила свою історичну єдність. Цей живий і непорушний зв'язок особливо гостро можна відчутти, звичайно, тут, у Севастополі, в Криму, – сказав В. Путін. – Вони назавжди з Росією, оскільки це суверенна, вільна і непохитна воля народу, всього нашого народу».

***

Куницький, Олександр. Глава ЦРУ поговорив з В. Путіним телефоном під час візиту до Москви / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42jJw>.

Директор Центрального розвідувального управління (ЦРУ) США Д. Бернс поговорив з президентом Росії **Володимиром Путіним** по телефону. Під час спілкування сторони обговорили двосторонні відносини, кризову ситуацію в дипломатичній практиці та обмінялися думками щодо регіональних конфліктів. Також В. Путін і В. Бернс обговорювали питання кібербезпеки.

***

Wanat, Zosia. Poland blames Putin for instigating border crisis [Польща звинувачує В. Путіна в розпалюванні прикордонної кризи] / Z. Wanat // POLITICO. – Brussels, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/poland-vladimir-putin-border-crisis-russia-belarus-mateusz-morawiecki/>.

Прем'єр-міністр Польщі М. Моравецький звинуватив президента Росії **Володимира Путіна** в організації спроби тисячі мігрантів штурмувати польсько-білоруський кордон. Виступаючи в парламенті країни, М. Моравецький сказав, що «неоімперіалістична політика Росії просувається». «Це остання атака **Олександра Лукашенка**, який є виконавцем, але має підтримку і цей фактор є в Москві, цим фактором є президент В. Путін, що свідчить про рішучість здійснити сценарій відновлення російської імперії, сценарій, якому ми, всі поляки, повинні рішуче протистояти», – додав він. Протягом тижнів тисячі мігрантів з Близького Сходу, транзит яких організував білоруський режим, намагаються потрапити до Польщі через ліси та через паркани вздовж польсько-білоруського кордону. М. Моравецький назвав останній сплеск «режисерським видовищем».

***

Wanat, Zosia. Poland sees Putin behind border blackmail [Польща бачить В. Путіна за прикордонним шантажем] / Z. Wanat // POLITICO. – Brussels, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/poland-putin-border-blackmail/>.

Польща не сумнівається, хто організовує гостру гуманітарну кризу на кордоні: президент Росії **Володимир Путін**. Білоруський диктатор **Олександр Лукашенко** ввів у свою країну тисячі близькосхідних мігрантів і тиснув на них, щоб вони спробували перетнути польський кордон до ЄС. Криза загострилася, коли група з близько 1500 мігрантів зірвала паркани та перерізала колючий дріт в районі прикордонного переходу «Кузьніца» на північному сході Польщі. Варшава направила 12 тис. військових для охорони кордону. Прем'єр-міністр Польщі М. Моравецький швидко назвав В. Путіна тим, хто стоїть за тим, що Варшава розглядає як форму гібридної війни. «Це остання атака О. Лукашенка, який є виконавцем, але має підтримку і цей фактор у Москві, цей фактор – президент В. Путін, який демонструє рішучість здійснити сценарій відбудови Російської імперії, сценарій, якому ми, всі поляки, повинні рішуче протистояти», – сказав М. Моравецький у

парламенті.

***

Бурдига, Ігор. Міграційна криза: А. Меркель подзвонила В. Путіну й закликала вплинути на Мінськ / І. Бурдига // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 10.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42okK>.

Виконувачка обов'язків канцлера Німеччини А. Меркель провела телефонну розмову з президентом Росії **Володимиром Путіним**. Як повідомляє пресслужба німецького уряду, вони обговорили міграційну кризу на білорусько-польському кордоні. Під час розмови А. Меркель підкреслила, що білоруський режим використовує мігрантів, як інструмент проти ЄС та назвала такі дії Мінська «нелюдськими і неприпустимими». Вона попросила В. Путіна вплинути на державне керівництво Білорусі. У Кремлі повідомили, що розмова відбулась з ініціативи німецької сторони. У повідомленні пресслужби В. Путіна за підсумками переговорів зазначено: «російський президент у відповідь запропонував країнам ЄС обговорювати проблеми напряму з Мінськом».

***

Шепелева, Анастасія. В. Путін поговорить з О. Лукашенком про перекриття транзиту газу до ЄС / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 13.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42xAU>.

Президент РФ **Володимир Путін** під час інтерв'ю одному з російських телеканалів заявив, що «вперше чує» про можливість перекриття транзиту газу до Європи Білоруссю та пообіцяв поговорити з **Олександром Лукашенком** з цього приводу. Як повідомлялось, у відповідь на можливе закриття кордонів ЄС з Білоруссю білоруський правитель О. Лукашенко пригрозив перекриттям газогону «Ямал-Європа», яким здійснюються транзитні поставки російського газу, зокрема до Польщі та Німеччини. У ЄС відповіли, що не дозволять О. Лукашенку залякувати країни блоку погрозами. В. Путін в інтерв'ю також прокоментував ситуацію на кордоні Білорусі та Польщі, назвавши ставлення до мігрантів таким, що «суперечить цінностям гуманізму». В. Путін відкинув звинувачення ЄС та США у причетності до ситуації, заявивши, що на Росію постійно «без приводу намагаються перекласти будь-яку відповідальність». За словами президента РФ, російські авіалінії не перевозили людей, які нині перебувають на кордоні, а організацією переправлення мігрантів нібито займаються з країн ЄС. «Діють групи з переправлення цих людей до європейських країн. Але вони давно діють. Ключова ланка знаходиться у країнах ЄС», – заявив В. Путін.

***

Aarup, Sarah Anne. Putin chides Lukashenko over threat to cut off gas to EU [В. Путін дорікає О. Лукашенку за погрозу перекрити газ для ЄС] / S. A. Aarup // POLITICO. – Brussels, 2021. – 13.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/putin-lukashenko-gas-supplies-crisis-migration/>.

Президент Росії **Володимир Путін** висловив несхвалення погрози лідера Білорусі припинити постачання російського газу до ЄС. «Він, мабуть, може, але це не годиться і я з ним про це поговорю... якщо він просто сказав це в гніві», – сказав В. Путін російському телеканалу у відповідь на погрозу **Олександра Лукашенка** перекрити газові крани. «Це було б порушенням нашого транзитного контракту і я сподіваюся, що до цього не дійде», – сказав В. Путін, маючи на увазі угоди, які регулюють потік російського газу по

трубопроводах, що проходять через Білорусь. «Відключення газу не сприятиме розвитку наших відносин з Білоруссю як транзитною країною», – попередив В. Путін. О. Лукашенко виступив із загрозою, оскільки ЄС розглядав додаткові санкції проти його режиму у відповідь на міграційну кризу на білорусько-польському кордоні. «Чесно кажучи, я вперше про це чую, хоча останнім часом двічі говорив з О. Лукашенком і він мені про це ніколи не розповідав, навіть не натякав», – сказав В. Путін.

***

Putin says Russia will offer good gas deal to Serbia [Путін каже, що Росія запропонує Сербії хорошу газову угоду] // The Associated Press. – New York, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-russia-vladimir-putin-moscow-serbia-9d7096f6981846867d94ae5425125a8c>.

Президент Росії **Володимир Путін** заявив, що Росія продовжить постачати природний газ до Сербії на умовах, вигідних для її союзника. В. Путін висловив упевненість, що новий контракт на постачання газу до Сербії, що замінить нинішній, термін дії якого закінчується наприкінці року, буде швидко підписаний. «Ми знайдемо рішення, яке однозначно буде прийнятним для наших сербських друзів», – сказав В. Путін на початку переговорів з президентом Сербії **Александаром Вучичем** у своїй чорноморській резиденції в Сочі. В. Путін також зазначив, що Росія продовжить твердо підтримувати Сербію на тлі нещодавньої напруженості у відносинах з Косово.

***

Bellamy, Daniel. Russia hosts rare talks between arch rivals Armenia and Azerbaijan [У Росії відбуваються переговори між заклятими суперниками Вірменією та Азербайджаном] / D. Bellamy // Euronews. – Lyon, 2021. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/27/russia-hosts-rare-talks-between-arch-rivals-armenia-and-azerbaijan>.

Президент Росії **Володимир Путін** провів переговори з Вірменією та Азербайджаном у річницю мирної угоди, яка поклала край конфлікту між двома сусідами. На зустрічі обидві кавказькі країни домовилися працювати над демаркацією кордону регіону Нагірного Карабаху. У своєму виступі після зустрічі В. Путін сказав, що три лідери «досягли згоди з цілої низки питань», які він вважає «ключовими». І президент Азербайджану **Ільгам Алієв**, і прем'єр-міністр Вірменії **Н. Пашинян** підтримали позитивну оцінку В. Путіна. Президент Азербайджану назвав розмову «відкритою» та «щирою», а прем'єр-міністр Вірменії назвав її «позитивною». Г. Алієв, заявив, що влада Азербайджану публічно запропонувала розпочати розробку належного мирного договору з Вірменією, «щоб покласти край конфронтації, визнати територіальну цілісність, суверенітет один одного і жити як сусіди в майбутньому, (або) навчися жити як сусіди по-новому».

***

Isachenkov, Vladimir. Putin warns West: Moscow has 'red line' about Ukraine, NATO [В. Путін попереджає Захід: Москва має «червоні лінії» щодо України та НАТО] / V. Isachenkov // The Associated Press. – New York, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-russia-ukraine-vladimir-putin-moscow-cd558699728e9ae935eaadf940efeb18>.

Президент Росії **Володимир Путін** застеріг НАТО від розміщення своїх військ і зброї в Україні, заявивши, що це є «червоною лінією» для Росії і викличе рішучу відповідь.

Коментуючи занепокоєння Заходу з приводу нібито наміру Росії вторгнутися в Україну, він сказав, що він так само стурбований навчаннями НАТО біля своїх кордонів. В. Путін заявив, що розширення НАТО на схід загрожує основним інтересам безпеки Росії. Він висловив занепокоєння, що НАТО може врешті-решт використати територію України для розгортання ракет, здатних досягти Москви всього за 5 хв. «Поява таких загроз є для нас "червоною лінією", – сказав В. Путін. – Сподіваюся, що до цього не дійде, а здоровий глузд і відповідальність за власні країни та світове співтовариство зрештою переможуть».

США

Toosi, Nahal. U.S. huddles with allies over possible Russian invasion of Ukraine [США ведуть переговори з союзниками через можливе вторгнення Росії в Україну] / N. Toosi // POLITICO. – Brussels, 2021. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/12/russia-ukraine-invasion-putin-521139>.

Американські чиновники, дедалі більше стурбовані багатомісячним нарощуванням військ Росії поблизу України, попереджають своїх європейських колег, що Росія може опинитися на порозі чергового вторгнення в цю країну. Є навіть припущення із національної безпеки США, що російський лідер **Володимир Путін**, можливо, також намагається створити певний військовий потенціал уздовж своїх західних кордонів на випадок, якщо він побачить необхідність втрутитися в Білорусь, чий правитель **Олександр Лукашенко**, який орієнтований на Кремль, ворогує з європейськими сусідами. Зростання занепокоєння США, підтвержене двома американськими чиновниками, свідчить про те, що зусилля президента **Джо Байдена** досягти певної рівноваги з В. Путіним вичерпуються.

***

Шепелева, Анастасія. США вкрай стурбовані ситуацією на кордоні Польщі та Білорусі / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 13.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42wzO>.

Влада США вкрай стурбована ситуацією на польсько-білоруському кордоні, де кілька тисяч мігрантів, переважно з Іраку та Сирії, намагаються нелегально потрапити на територію ЄС. «Про це Вашингтон сповістив як Білорусь, так і Росію», – заявив журналістам президент США **Джо Байден**. «Ми вважаємо, що це проблема», – наголосив Д. Байден. ЄС звинувачує білоруського правителя **Олександра Лукашенка** в тому, що він дозволяє ввозити мігрантів із кризових регіонів до Білорусі, а згодом контрабандним шляхом намагатися переправляти їх до Польщі, Литви та Латвії. Щоб запобігти напливу ймовірно нелегальних мігрантів, балтійські держави значно зміцнили безпеку своїх кордонів.

***

Toosi, Nahal. Biden tried to push Putin aside. The Russian isn't having it. [Д. Байден намагався відштовхнути В. Путіна. У росіян цього немає] / N. Toosi // POLITICO. – Brussels, 2021. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/15/biden-putin-russia-522515>.

Викликавши тривогу в Сполучених Штатах, інших членів НАТО та Європейського Союзу, російський лідер **Володимир Путін** знову збирає війська вздовж західних кордонів своєї країни. Високопоставлені чиновники США застерігають В. Путіна не намагатися вторгнутись в Україну. Тим часом аналітики стверджують, що В. Путін, можливо, намагається скористатися зростаючою суперечкою між Білоруссю, яка підтримує Кремль, і

її європейськими сусідами, щоб ввести хаос у регіон і зробити НАТО слабкою ланкою. Однак це останнє нарощування виглядає серйознішим, особливо через додаткову напруженість, пов'язану з Білоруссю та її сусідами-членами НАТО. Багаторічний білоруський диктатор **Олександр Лукашенко** стикається з тиском санкцій з боку США та європейських сусідів, які заперечують його перемогу на виборах 2020 р. Він погрожував припинити постачання енергоносіїв частинам континенту – для цього кроку, ймовірно, буде потрібна згода Росії. О. Лукашенко також посилає мігрантів з Близького Сходу та інших регіонів до кордонів своєї країни з Польщею, Литвою та Латвією, що спричиняє, за словами критиків, гуманітарну кризу.

***

Merchant, Nomaan. US seeks balance as fears grow Russia may invade Ukraine [США шукають баланс, оскільки зростають побоювання, що Росія може вторгнутися в Україну] / N. Merchant // The Associated Press. – New York, 2021. – 20.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/biden-russia-ukraine-border-military-buildup-3a9ce8d3fc7662ee9c37e28e0e3a82c6>.

Нарощування російських військ поблизу України викликало збентеження американських чиновників, заплутавши реакцію адміністрації президента США **Джо Байдена**. Деякі республіканські законодавці наполягали на тому, щоб США послалили військову підтримку Україні. Але це ризикує перетворити те, що може бути простою грою м'язів президента Росії **Володимира Путіна**, у повномасштабну конфронтацію, яка лише додасть небезпеки для України та може спровокувати енергетичну кризу в Європі. Але слабка відповідь США несе свої ризики. Це може підштовхнути В. Путіна до більш агресивних кроків проти України, оскільки зростають побоювання, що він може спробувати захопити більшу частину її території. І це може завдати більшої політичної шкоди президенту США Д. Байдену в той час, коли його популярність падає. Знайти правильний баланс було б легше, якби США краще розуміли, чого В. Путін намагається досягти. Але американські високопосадовці визнають, що не знають відповіді.

***

Шепелева, Анастасія. Д. Байден вшанував пам'ять жертв Голодомору / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 24.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43RHg>.

Президент США **Джо Байден** вшанував пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 рр. та запевнив у підтримці суверенітету та територіальної цілісності України. «Український народ подолав жах Голодомору, продемонструвавши свій дух і стійкість, і зрештою створив вільне та демократичне суспільство, – зазначив глава Білого дому. – Пам'ятаючи про біль і жертви Голодомору, Сполучені Штати знову запевняють у прихильності до народу України та нашій непохитній підтримці суверенітету та територіальної цілісності України». Д. Байден також закликав запобігти подібним трагедіям у майбутньому та підтримувати сьогодні тих, хто «страждає під ярмом тиранії».

***

Куницький, Олександр. Д. Байден хоче обговорити з В. Путіним і В. Зеленським нарощування військ РФ / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 27.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43YqY>.

Президент США **Джо Байден** планує поговорити з президентами Росії **Володимиром Путіним** і України **Володимиром Зеленським**, щоб спробувати послабити напруженість

через нарощування російських військ біля українських кордонів. «Найімовірніше», – відповів Д. Байден на запитання журналістів про те, чи буде говорити з лідерами РФ і України. Коли Д. Байдена запитали про заяву В. Зеленського щодо розкриття змови про планування держперевороту в Україні за участю громадян Росії, він відповів: «Я стурбований. Ми підтримуємо територіальну цілісність України».

Туреччина

Czermiński, Jakub. Wiadomo, dlaczego prezydent Turcji nie poleciał na szczyt klimatyczny COP26 [Відомо, чому президент Туреччини не прилетів на кліматичний саміт COP26] / J. Czermiński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19066171-wiadomo-dlaczego-prezydent-turcji-nie-polecial-na-szczyt-klimatyczny-cop26>.

Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** скасував свою участь у кліматичній конференції COP26 в Глазго, оскільки Великобританія не виправдала очікувань Туреччини щодо безпеки. Президент Туреччини повинен був відправитися в Шотландію з саміту G20 в Римі, але літак з Р. Т. Ердоганом приземлився в Туреччині. Турецькі ЗМІ з посиланням на президента повідомляють, що у зв'язку з самітом у Глазго Анкара представила вимоги протоколу безпеки, які не були дотримані. «Коли наші вимоги не були задоволені ми вирішили не летіти до Глазго», – сказав Р. Т. Ердоган. Він додав, що мова йде про стандарти, які завжди впроваджуються під час його міжнародних подорожей. За словами Р. Т. Ердогана, прем'єр-міністр Великобританії Б. Джонсон спочатку повинен був сказати, що проблему вирішено. «Але в останню хвилину (Джонсон) звернувся до нас і сказав, що шотландській стороні важко», – сказав турецький президент, якого цитують місцеві ЗМІ. Р. Т. Ердоган пізніше дізнався, що аналогічні заходи, яких домагалася Туреччина, були застосовані до іншої країни у якості винятку. «Ми зобов'язані захищати гідність нашої нації», – підкреслив президент. Загроза видворення послів свідчить про те, що Р. Т. Ердоган готовий на все.

Україна

Філь, Анна. Україна планує досягти кліматичної нейтральності до 2060 р. – В. Зеленський / А. Філь // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42Rqo>.

Україна має намір скоротити викиди парникових газів на 65 % до 2030 р., а не пізніше 2060 р. досягти кліматичної нейтральності. Про це Президент України **Володимир Зеленський** заявив на кліматичній конференції ООН (COP26) у Глазго. Досягнення кліматичної або ж вуглецевої нейтральності означає економічну діяльність з нульовими викидами парникових газів або ж балансування викидів таким чином, що надходження CO₂ в атмосферу не перевищує його поглинання з неї. США і ЄС раніше обіцяли досягти кліматичної нейтральності до 2050 р. Водночас В. Зеленський назвав загрозою для всього світу ситуацію в анексованому Росією Криму і на окупованій частині Донбасу. За словами українського лідера, ці території перетворилися на «екобомби» після того, як у 2014 р. півострів із неповторною флорою і фауною став військово-морською базою РФ, а на частині Донбасу – затоплення шахт, деградація ґрунту, нестача питної води. Також президент зазначив, що Україна однією з перших у Європі ратифікувала Паризьку кліматичну угоду, серед цілей якої – скорочення викидів парникових газів. Крім того, за словами В. Зеленського, за обсягами скорочення шкідливих викидів Україна посідає четверте місце серед 45 країн Рамкової конвенції ООН, які взяли на себе такі зобов'язання. Президент

України наголосив, що якщо «людство припинить виконувати домовленості та робити реальні кроки для збереження планети, вона потоне в катаклізмах».

***

Філь, Анна. В. Зеленський і Д. Байден обговорили безпеку на Донбасі / А. Філь // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 02.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42TMEE>.

Президент України **Володимир Зеленський** на полях кліматичної конференції ООН у шотландському місті Глазго обговорив із президентом США **Джо Байденом** безпекову ситуацію на Донбасі. Про це В. Зеленський написав на своїй сторінці у Twitter. Також В. Зеленський у Twitter повідомив, що обговорив ситуацію на Донбасі з генеральним секретарем НАТО Є. Столтенбергом. Український президент зазначив, що для країни важлива підтримка Північноатлантичного альянсу «в контексті тих викликів, які постали перед нашою країною», і прикріпив фото зустрічі з Є. Столтенбергом, на якому також були присутні міністр закордонних справ України Д. Кулеба і керівник Офісу Президента України А. Єрмак.

***

Філь, Анна. В. Зеленський у Глазго поговорив з Е. Блінкеном про безпеку і «Північний потік-2» / А. Філь // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42TME>.

Президент України **Володимир Зеленський** провів зустріч з державним секретарем США Е. Блінкеном на полях кліматичної конференції ООН у Глазго. «Держсекретар Е. Блінкен підтвердив непохитну підтримку США суверенітету, незалежності й територіальної цілісності України», – ідеться у заяві речника держдепу Н. Прайса. Також зазначено, що Е. Блінкен привітав кроки, які Україна робить для боротьби з корупцією і наголосив, що США разом з партнерами продовжуватимуть підтримувати енергетичну безпеку України, зокрема зменшуючи ризики, спровоковані газогоном «Північний потік-2».

***

Ukraine ready to reduce gas transit tariffs: president [Україна готова знизити тарифи на транзит газу: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 19.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/europe/2021-11/19/c_1310319408.htm.

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що Україна готова знизити вартість транзиту газу через свою територію, намагаючись запобігти енергетичній кризі в Європі. У телефонній розмові з головою Єврокомісії У. фон дер Ляєн В. Зеленський заявив, що Україна також може надати свої підземні сховища газу для зберігання стратегічних запасів палива. В. Зеленський і У. фон дер Ляєн також обговорили ідею створення регіональної платформи для посилення енергетичної безпеки.

***

Нинько, Дар'я. А. Меркель та В. Зеленський обговорили ситуацію на кордоні України з Росією / Д. Нинько // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43UVM>.

Виконувачка обов'язків канцлера ФРН А. Меркель запевнила Президента України **Володимира Зеленського** у підтримці незалежності та територіальної цілісності країни та наголосила, що їх підрив не залишиться без наслідків. Таку заяву вона зробила під час

телефонної розмови з В. Зеленським. Під час розмови сторони обговорили безпекову ситуацію на сході України та на її кордоні з Росією. В. о. канцлера ФРН і Президент України домовилися просувати зусилля в «нормандському форматі» для виконання мінських домовленостей задля мирного вирішення конфлікту на Донбасі. Сторони погодилися з необхідністю координації зусиль міжнародної спільноти у питанні локалізації загроз з боку РФ та збереження політики санкцій. В. Зеленський також поінформував А. Меркель про безпекову ситуацію на Донбасі та кроки, які здійснює Україна з метою досягнення миру. Президент України подякував в. о. канцлера «за незмінну багаторічну підтримку територіальної цілісності й суверенітету нашої держави», а також за активну позицію у переговорах в «нормандському форматі». А. Меркель та В. Зеленський також обмінялися думками щодо ситуації на кордонах Білорусі та ЄС і Білорусі та України.

***

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський про загрозу вторгнення РФ: Україна готова до будь-якої ескалації / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43X5j>.

«Україна контролює кордони та повністю готова до будь-якої ескалації конфлікту», – заявив Президент України **Володимир Зеленський** під час пресмарафону з нагоди екватору його каденції. «Відразу хочу сказати, що з кількох майданчиків ЗМІ справді йде велике залякування, що завтра буде війна. Що ми маємо знати: ми повністю контролюємо наші кордони й повністю готові до будь-якої ескалації», – зазначив президент. В. Зеленський нагадав, що Україна у стані війни вже вісім років, тому ймовірність повномасштабного вторгнення Росії існує щодня. Крім того, за словами В. Зеленського, він отримує щоденні данні української розвідки та країн-партнерів. Втім, розраховувати, вважає президент, «ми повинні на себе, на нашу армію».

***

Kyiv aware of a coup plot involving Russians, claims Ukraine's president [Президент України стверджує, що у Києві знають про змову за участю росіян] // Euronews. – Lyon, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/26/kyiv-has-thwarted-a-coup-plot-involving-russians-says-ukraine-s-president>.

Президент України **Володимир Зеленський** стверджує, що Україна розкрила спробу державного перевороту за участю громадян Росії. Він не звинувачував Росію у причетності до перевороту, але сказав, що Україна «повністю підготовлена» до можливої військової ескалації на своїх кордонах із Росією. «Ми повинні покладатися на себе, на нашу армію, вона сильна», – додав В. Зеленський на тлі напруження, що зростає.

***

Ukrainian president says ready for dialogue with Russia [Президент України заявив про готовність до діалогу з Росією] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 27.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/27/c_1310335592.htm.

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що готовий до діалогу з Росією щодо кризи на Донбасі. «Ми готові до розмови. Якщо ви не хочете зустрічатися, давайте поговоримо по телефону», – сказав В. Зеленський під час пресмарафону. «Україна готова врегулювати конфлікт на Донбасі не лише в рамках "нормандського формату", а й в іншому паралельному форматі із залученням США», – зазначив В. Зеленський. Він підкреслив, що Україна готова «знайти дипломатичне вирішення кризи».

Франція

Bermingham, Pierre-Paul. French ambassador: Leak of Macron text by Australia an ‘unprecedented new low’ [Посол Франції: витік листування Макрона з представником Австралії є «безпрецедентним новим мінімумом»] / P.-P. Bermingham // POLITICO. – Brussels, 2021. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/leaked-sms-france-feud-australia/>.

«Витік у пресі текстового повідомлення, надісланого президентом Франції Емманюелем Макроном прем'єр-міністру Австралії С. Моррісону, є безпрецедентним новим мінімумом у відносинах між двома країнами», – заявив посол Франції в Канберрі Ж.-П. Тебо. «Цей крок вплине на те, як діяти, а також з точки зору правди та довіри», – сказав Ж.-П. Тебо в обуреній промові до Національного пресклубу Австралії. «Це також посиляє дуже тривожний сигнал для всіх глав держав: Обережно, в Австралії будуть витіки інформації, – додав Ж.-П. Тебо. – І те, що ви конфіденційно скажете своїм партнерам, одного дня буде використано і використано проти вас». Незвичайний витік прямого листування між двома світовими лідерами стався, оскільки обидві країни продовжують сваритися через скасування австралійського замовлення на 12 підводних човнів від французького оборонного підрядника Naval Group, а Париж все ще в гніві через те, що, за його словами, було «браком попереднього попередження».

***

Cook, Lorne. Macron, Putin discuss deescalating Belarus border tensions [Е. Макрон і В. Путін обговорюють деескалацію напруженості на кордоні з Білоруссю] / L. Cook // The Associated Press. – New York, 2021. – 15.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/lifestyle-alexander-lukashenko-belarus-latvia-europe-d168d72b67697864f1366dad5a873975>.

Президент Франції Емманюель Макрон і лідер Росії Володимир Путін обговорили по телефону необхідність деескалації напруженості навколо зростання тиску мігрантів на кордонах Європейського Союзу з Білоруссю. У майже двогодинній розмові політики погодилися з «необхідністю гуманітарних зусиль для мігрантів», але не оголосили жодних конкретних кроків. У ЄС стверджують, що Росія відіграє роль у посиленні міграційного тиску і може активно допомогти у його послабленні. У повідомленні Кремля про розмову йдеться, що В. Путін поінформував Е. Макрона про свої контакти з президентом Білорусі Олександром Лукашенком і «наголосив на необхідності обговорення проблем, які виникли безпосередньо між керівництвом країн ЄС та Білорусі».

***

Amiel, Sandrine. Quirinale treaty: Will a new French-Italian pact shift the balance of power in Europe? [Квіринальський договір: чи змінить новий франко-італійський пакт баланс сил у Європі?] / S. Amiel // Euronews. – Lyon, 2021. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/24/quirinale-treaty-can-a-new-french-italian-pact-shift-the-balance-of-power-in-europe>.

Президент Франції Емманюель Макрон здійснить поїздку до Риму для підписання «Договору про розширене французько-італійське співробітництво» з прем'єр-міністром Італії М. Драгі. Цей договір «сприятиме зближенню позицій Франції та Італії, а також координації двох країн у питаннях європейської та зовнішньої політики, безпеки та оборони, міграційної політики, економіки, освіти, досліджень, культури та транскордонного співробітництва». Цей крок також може бути позитивно оцінений в невеликих державах, показуючи, що Франція визнає важливість і думку інших держав. Доля і значення нового

договору багато в чому залежатимуть від результатів майбутніх виборів по обидва боки Альп, оскільки в найближчі місяці обидві країни мають провести президентські вибори.

***

Honeycombe-Foster, Matt. Boris Johnson urges French and EU deals to halt English Channel crossings [Б. Джонсон закликав Францію та ЄС зупинити перетин Ла-Маншу] / М. Honeycombe-Foster // POLITICO. – Brussels, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/boris-johnson-france-uk-emmanuel-macron-eu-migrants-english-channel/>.

Прем'єр Великобританії Б. Джонсон запропонував працювати «далі і швидше» з Францією та ЄС, щоб спробувати зупинити нелегальних мігрантів, які перетинають Ла-Манш, після того, як десятки людей потонули, намагаючись дістатися до Великобританії. У листі до президента Франції **Емманюеля Макрона** прем'єр-міністр Великобританії закликав до розширення співпраці з Парижем і Брюсселем щодо повернення мігрантів, які здійснюють морську подорож до Англії. «ЄС має угоди про реадмісію з такими країнами, як Білорусь та Російська Федерація; Я сподіваюся, що така угода може бути швидко досягнута і з Великою Британією», – написав Б. Джонсон у листі, також скопійованому для президента Європейської ради Ш. Мішеля.

***

Amiel, Sandrine. Quirinale treaty: Will a new French-Italian pact shift the balance of power in Europe? [Квіринальський договір: чи змінить новий франко-італійський пакт баланс сил у Європі?] / S. Amiel // Euronews. – Lyon, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/26/quirinale-treaty-can-a-new-french-italian-pact-shift-the-balance-of-power-in-europe>.

Після багатьох років дипломатичної напруженості Франція та Італія підписали пакт про дружбу та співпрацю. Президент Франції **Емманюель Макрон** здійснив поїздку до Риму для підписання «Договору про розширене французько-італійське співробітництво» з прем'єр-міністром Італії М. Драгі за участю президента Італії **Серджо Матарелли**. «Відсутність цього Квіринальського договору раніше була майже аномалією, бо нас об'єднує дуже багато – наша історія, наші культури, наші художники», – сказав Е. Макрон. Він зазначив, що обидві країни є «членами-засновниками Європейського Союзу», які захищають «інтегрованішу, демократичнішу і сувереннішу Європу».

***

Caulcutt, Clea. Johnson 'not serious' on solving Channel crossings, says Macron [Е. Макрон каже, що Б. Джонсон «несерйозний» щодо вирішення проблем перетину Ла-Маншу] / С. Caulcutt // POLITICO. – Brussels, 2021. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/france-uninvites-uk-riti-patel-migrant-meeting/>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** заявив, що методи Б. Джонсона не є «серйозними» після того, як прем'єр-міністр Великобританії написав у Твіттері лист із закликом до президента Франції укласти угоду з Великобританією щодо мігрантів, які небезпечно перетинають Ла-Манш. «Мене дивують методи, коли вони несерйозні», – сказав Е. Макрон під час візиту до Риму. «Ми не спілкуємося від одного лідера до іншого з цих питань за допомогою твітів і листів, які ми оприлюднюємо. Ми не викривачі. Міністри будуть серйозно працювати, щоб вирішити серйозне питання з серйозними людьми... Ми побачимо пізніше з британцями, як діяти ефективно, якщо вони вирішать бути

серйозними», – додав Е. Макрон.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Білорусь

Sandford, Alasdair. Belarus: Lukashenko ponders cutting gas supplies if EU levies more sanctions over migrants [Білорусь: Лукашенко обмірковує скорочення постачання газу, якщо ЄС запровадить нові санкції щодо мігрантів] / A. Sandford // Euronews. – Lyon, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/11/belarus-lukashenko-ponders-cutting-gas-supplies-if-eu-levies-more-sanctions-over-migrants>.

Прейдент Білорусі **Олександр Лукашенко** заявив, що Білорусь має відповісти, якщо Європейський Союз введе нові санкції проти його режиму через приплив мігрантів на західний кордон країни. Білоруський лідер порушив питання про можливість перекриття газопроводу «Ямал-Європа», який постачає газ із Росії до країн Євросоюзу, зокрема до Німеччини та Польщі. «Ми підігріваємо Європу, а вони загрожують закрити кордон. А що буде, якщо ми відключимо газ, що йде туди?», – сказав О. Лукашенко. Росія рішуче підтримала Білорусь у ході протистояння. Росія вдруге за два дні направила два стратегічні бомбардувальники з ядерними боєголовками у навчальний політ над країною, вкотре продемонструвавши підтримку свого союзника.

***

Lukashenko and Merkel agree to EU talks over Belarus migrant crisis [Лукашенко та Меркель домовилися про переговори з ЄС щодо міграційної кризи в Білорусі] // Euronews. – Lyon, 2021. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/17/lukashenko-and-merkel-agree-to-eu-talks-over-belarus-migrant-crisis>.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** і виконуюча обов'язків канцлера Німеччини А. Меркель докладно обговорили шляхи та перспективи вирішення проблеми мігрантів, щоб не допустити загострення ситуації на кордоні. Лідери двох країн погодилися з тим, що «проблема має бути порушена до рівня відносин Білорусь-ЄС і що офіційні особи, призначені кожною стороною, мають негайно розпочати переговори». ЄС звинувачує білоруську владу в організації кризи на кордоні, заохочуючи до Білорусі людей з країн Близького Сходу та Африки. О. Лукашенко відкидає звинувачення. Ще одним важливим аспектом, про який говорили президент Білорусі та в.о. канцлера Німеччини була гуманітарна підтримка біженців шляхом надання їм гуманітарної допомоги.

Венесуела

Armas, Mayela. Venezuela President Maduro brands EU electoral observers 'spies' [Президент Венесуели Н. Мадуро назвав спостерігачів за виборами від ЄС «шпигунами»] / M. Armas // Reuters. – London, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/venezuela-president-maduro-brands-eu-electoral-observers-spies-2021-11-28/>.

Президент Венесуели **Ніколас Мадуро** назвав членів місії Європейського Союзу із спостереження за виборами «шпигунами» і звинуватив їх у тому, що вони намагаються «заплямити» регіональні вибори у своєму попередньому звіті. Місцеві та регіональні вибори пройшли в кращих умовах, ніж попереднє голосування, повідомила місія ЄС, хоча вони висловили занепокоєння щодо затримок у відкритті центрів голосування та «розширеного використання державних ресурсів у кампанії». «Вони хотіли заплямувати

виборчий процес (у звіті), але вони не змогли. Делегація шпигунів – вони не були спостерігачами – вільно блукали країною, шпигуючи за соціальним, економічним і політичним життям країни», – сказав Н. Мадуро під час трансляції на державному телебаченні.

Естонія

Haszczyński, Jerzy. Prezydent Estonii: Polska, nasz dobry ważny sojusznik [Президент Естонії: Польща – наш хороший важливий союзник] / J. Haszczyński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/swiat/art19069841-prezydent-estonii-polska-nasz-dobry-wazny-sojusznik>.

Новий президент Естонії **Алар Каріс** в інтерв'ю виданню відповідаючи на питання про безпеку, протистояння США і Китаю, Росію та 7 статтю договору ЄС, зокрема зазначає: «Я не бачу великої різниці між 2014 та 2021 роком. Росія є Росією. Спричиняє тривогу те, що з Росією мало діалогу і це стосується не тільки Естонії, а й усього Європейського Союзу. Фінляндія намагається це зробити».

США

Herszenhorn, David. Biden's team wants EU allies to get real on 'strategic autonomy' [Команда Д. Байдена хоче, щоб союзники ЄС по-справжньому реалізували «стратегічну автономію»] / D. Herszenhorn // POLITICO. – Brussels, 2021. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/joe-biden-us-eu-strategic-autonomy-brussels-g20/>.

Радник Держдепартаменту США Д. Шолле під час візиту до Брюсселя сказав, що «президент США **Джо Байден** "абсолютно" підтримує європейських союзників у розвитку власних потужніших військових можливостей, але лідерам ЄС настав час вийти за межі теорії та риторики». Інакше, як попередив Д. Шолле, розрив між тим, що можуть зробити американські військові, і тим, що не можуть зробити європейські колективні війська, буде лише зростати, особливо коли мова йде про протистояння новим загрозам з боку Китаю. Підвищення європейської військової міці, яку часто називають «стратегічною автономією», отримало поштовх від Д. Байдена цієї осені після того, як його адміністрація розлютила Францію, оголосивши про несподіване індо-тихоокеанське партнерство у сфері безпеки з Великобританією та Австралією. У рамках своїх зусиль налагодити відносини з президентом Франції **Емманюелем Макроном** Д. Байден погодився підтримати низку спільних ініціатив у сфері безпеки та оборони, які вони обговорювали в кулуарах нещодавнього саміту G20 в Римі та детально викладені у спільній заяві. Критики стратегічної автономії, включаючи деяких скептично налаштованих союзників у Східній Європі, часто посилаються на ризик створення резервів або перекриття можливостей, які США вже надають НАТО. Але Д. Шолле в інтерв'ю в представництві США в Брюсселі сказав, що він набагато більше стурбований тим, що європейські союзники знову не зможуть взяти на себе більшу відповідальність – і заплатити за неї.

Тайвань

EU delegation meets Taiwan president on first official trip [Делегація ЄС зустрілася з президентом Тайваню під час першої офіційної поїздки] // The Associated Press. – New York, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-china-taiwan-european-union-tsai-ing-wen-f7f44b532c40e4acb8c307a284b33992>.

Тринадцять парламентарів Європейського Союзу зустрілися з президенткою Тайваню **Цай Інвєнь** у рамках першого офіційного візиту делегації на самоврядний острів.

Європейський парламент ухвалив резолюцію, яка закликає «активізувати політичні відносини між ЄС та Тайванем». І. Цай назвала візит «дуже знаменним» і заявила, що Тайвань готовий поділитися своїм досвідом у боротьбі з дезінформацією і хоче створити «демократичний альянс» проти дезінформації.

***

Baltic lawmakers meet Taiwan's Tsai, stepping up cooperation [Балтійські законодавці зустрілися з президентом Тайваню Цай Інвень, щоб активізувати співпрацю] // Euronews. – Lyon, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/29/baltic-lawmakers-meet-taiwan-s-tsai-stepping-up-cooperation>.

Законодавці з усіх трьох країн Балтії зустрілися з президенткою Тайваню Цай Інвень на знак подальшої співпраці між країнами Європейського Союзу та Тайванем. За словами президентки, це перший спільний візит до Тайваню парламентарів з Латвії, Литви та Естонії. Вона вітала законодавців, які беруть участь у Відкритому парламентському форумі 2021 р., організованому міністерством закордонних справ Тайваню. «Тайвань та країни Балтії поділяють схожий досвід звільнення від авторитарного правління та боротьби за свободу. Демократія, якою ми насолоджуємось сьогодні, була зароблена важкою працею», – сказала І. Цай.

Франція

Rahman, Mujtaba. Why Macron is running from Europe [Чому Е. Макрон тікає з Європи] / M. Rahman // POLITICO. – Brussels, 2021. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-running-from-europe/>.

У 2017 р. кандидат у президенти Франції Емманюель Макрон виступав як єврофіл, який обіцяв створити сильну Францію в сильній Європі. Навпаки, його суперниця у другому турі виборів, лідерка ультраправих Ж.-М. Ле Пен, заплуталася, намагаючись пояснити власну пропозицію порушити певні закони ЄС та частково вивести Францію з єврозони. Через 5 років саме Е. Макрон волів би уникнути безладних дебатів щодо екзистенційних питань про ЄС. І оскільки конфронтація між Брюсселем і ультраправим авторитарним урядом у Варшаві загрожує спрямувати європейські дебати у Франції в більш неприємне русло, дехто дивується, чому Е. Макрон – зазвичай перший, хто стверджує сильну лінію ЄС – прийняв більш прагматичний підхід до конфлікту. Е. Макрон вважає, що він може похвалитися досить хорошими результатами в європейських справах, особливо після його успіху в 2020 р., коли він переконав Німеччину схвалити план на 750 млрд євро для відновлення ослаблених пандемією економік 27 країн-членів. Він також прагне вказати на кризи, які торкнулися Великобританії після Brexit, як доказ ігнорованих переваг ЄС, які Франція та інші 26 країн блоку отримують від досягнень таких, як єдиний ринок. Однак для Е. Макрона важливо те, що Конституційний суд Польщі вирішив відхилити примат Суду Європейського Союзу. Це протистояння Брюсселя та Варшави загрожує відновити стару суперечку у Франції, яка нагадує дебати про національний «контроль», що допомогла сформувати рішення Сполученого Королівства вийти з ЄС у 2016 р.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Кенія

Kenya's president says Paris climate pledges remain unfulfilled [Президент Кенії каже, що паризькі кліматичні обіцянки залишаються невиконаними] // BBC. – London, 2021. – 04.11. –

Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/av/world-africa-59144314>.

Президент Кенії **Ухуру Кеніятта** каже, що надії на адаптацію країн, які розвиваються, до зміни клімату, залишаються низькими, оскільки обіцянки, дані під час Паризьких кліматичних переговорів шість років тому, залишаються невиконаними. Він закликав країни припинити викиди вуглецю і збільшити фінансування боротьби з кліматичними змінами.

Китай

Moritsugu, Ken. Pandemic, politics drive Xi's absence from global talks [Пандемія та політика призводять до того, що Сі не бере участі у глобальних переговорах] / К. Moritsugu // The Associated Press. – New York, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/climate-coronavirus-pandemic-joe-biden-lifestyle-health-f5d0b5959e98ce84f6d21511628331a3>.

Глобальні переговори щодо клімату у Шотландії та нещодавній саміт G-20 у Римі – не єдині міжнародні зустрічі, на яких лідер Китаю не був присутній особисто. **Сі Цзінпін** не залишав Китай майже 22 місяці з січня 2020 р., коли вперше спалахнула пандемія COVID-19. Його відсутність викликала критику з боку президента США **Джо Байдена** та питання про відданість Китаю скороченню викидів парникових газів. Уряд Китаю зробив все можливе, щоб захистити Ц. Сі та інших лідерів від COVID-19. Він зустрічався з іншими світовими лідерами та відвідував глобальні зустрічі, але тільки по відеозв'язку з Китаю. Пандемія дала Ц. Сі зручний привід не мандрувати. Китайські лідери надзвичайно опікуються своїм іміджем і публічні виступи Ц. Сі ретельно сплановані, щоб уникнути потенційно незручних зіткнень.

Франція

French President Macron says Scott Morrison lied to him over submarine deal [Президент Франції Е. Макрон заявив, що Скотт Моррісон збрехав йому про угоду про підводні човни] // BBC. – London, 2021. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/av/world-59119641>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** заявив журналістам, що прем'єр-міністр Австралії С. Моррісон збрехав йому про угоду з підводними човнами. Е. Макрона запитали, чи вважає він С. Моррісона неправдивим, на що Е. Макрон відповів, що він не вважає, а знає це точно. Сам С. Моррісон заперечує свою нечесність. Політики зустрілися на саміті G20 в Римі вперше з тих пір, як Австралія скасувала угоду на 37 млрд дол. на будівництво 12 підводних човнів, вирішивши замість цього домовитися про, так званий, оборонний пакт Aukus з США і Великобританією.

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

США

Aarup, Sarah Anne. 'All talk and no walk': America ain't back at the WTO [«Все говорити, а не йти»: Америка не повернулася до СОТ] / S. A. Aarup // POLITICO. – Brussels, 2021. – 23.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/united-states-world-trade-organization-joe-biden/>.

Президент США **Джо Байден** заявив, що «Америка повернулася», але в Женеві вважають, що це не так. Напередодні найважливішого зібрання Світової організації торгівлі – занепокоєння, що Вашингтон не повертається до багатосторонньої торгівлі із задоволенням, але все ще скептично ставиться до відновлення співпраці з установою, яка, на його думку, не може протистояти китайській економічній моделі. Зустріч міністрів 164

членів СОТ триватиме з 30 листопада по 3 грудня 2021 р., але немає надії, що зустрічі на березі озера врятують відмираючу торгову організацію від криогенного заморожування. Небагато дипломатичних форумів з таким нетерпінням чекали кінця ери президента США **Дональда Трампа**, який критикував СОТ за м'яку позицію щодо Пекіна та зупинив роботу вищого торгового суду світу, наклавши вето на призначення його суддів. Але Д. Байден змінює стиль, а не зміст. Його адміністрація так само зациклена на величезних державних субсидіях Пекіна, як і Д. Трампа, а Верховний суд СОТ все ще залишається безкерованим через вето Вашингтона. Правда, торгова представниця США К. Тай більш прихильна до організації, ніж її попередник Р. Лайтхайзер. «Дозвольте мені почати з підтвердження постійної прихильності Сполучених Штатів СОТ», – сказала вона під час поїздки до Женеви минулого місяця. «Адміністрація Д. Байдена-К. Гарріс вважає, що торгівля – і СОТ – можуть бути силою добра».

Франція

Malinowski, Przemyslaw. Macron: Premier Australii oklamal mnie w sprawie okrętów [Е. Макрон: Прем'єр-міністр Австралії збрехав мені про човни] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19066041-macron-premier-australii-oklamal-mnie-w-sprawie-okretow>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** заявив, що прем'єр-міністр Австралії прямо збрехав йому про скасовану угоду щодо підводних човнів. «Я так не думаю. Я знаю», – відповів Е. Макрон, коли австралійські ЗМІ запитали, чи був прем'єр-міністр С. Моррісон нечесним у відносинах. Обидва лідери відвідують саміт G20 у Римі та важливий кліматичний саміт у Глазго за підтримки ООН. У вересні глава австралійського уряду без попередження розірвав багатомільярдний контракт з Францією на будівництво нового підводного флоту. У той же час С. Моррісон розповів, що веде таємні переговори про купівлю американських або британських підводних човнів. Розлючена французька влада назвала це рішення «ножем у спину» і відкликала свого посла, який тільки зараз повертається до роботи. Австралійські ЗМІ запитали Е. Макрона, чи вважає він, що австралійський лідер не сказав йому правду на приватних зустрічах. Президент Франції не залишив сумнівів у своїй думці з цього приводу, підкресливши необхідність взаємної «поваги».

НАТО

Литва

EU and NATO vow action against “hybrid threats” on Baltic visit [ЄС і НАТО обіцяють вжити заходів проти «гібридних загроз» під час візиту до країн Балтії] // Euronews. – Lyon, 2021. – 28.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/28/eu-and-nato-vow-action-against-hybrid-threats-on-baltic-visit>.

Лідери ЄС та НАТО пообіцяли активізувати співпрацю у боротьбі з гібридними погрозами під час візиту до Литви, в якому переважали переговори щодо кризи з мігрантами в Білорусі та нарощування російської військової могутності поблизу України. Стосовно ситуації на кордоні з Білоруссю президент Литви **Гітанас Науседа** сказав, що «якщо ситуація з безпекою погіршиться, ми не виключаємо консультацій щодо статті 4 НАТО». Згідно з основним договором НАТО, будь-який член Альянсу може ініціювати зустріч НАТО для консультацій, коли він відчуває, що безпека чи незалежність країни

перебувають під загрозою. Польща також попередила, що може посилатися на цю статтю.

Польща

Herszenhorn, David. At NATO, Polish president calls for allied response to Russian troop build-up near Ukraine [Президент Польщі закликає союзників по НАТО реагувати на нарощування російських військ поблизу України] / **D. Herszenhorn // POLITICO. – Brussels, 2021. – 25.11. – Режим доступу :** <https://www.politico.eu/article/poland-nato-russia-ukraine-andrzej-duda-jens-stoltenberg/>.

Президент Польщі **Анджей Дуда** закликав НАТО розгорнути додаткові сили на своєму східному фланзі та посилити місію повітряної поліції у відповідь на нещодавнє нарощування Росією військових сил поблизу кордону з Україною. Останніми днями США та інші західні союзники оприлюднили суворі попередження про російську мобілізацію на тлі занепокоєння, що Росія готується до потенційного повномасштабного вторгнення. «Обережність і пильність НАТО, яка відповідає за військову безпеку союзників, необхідні», – сказав А. Дуда на спільній пресконференції з генеральним секретарем НАТО Є. Столтенбергом під час візиту до штаб-квартири Альянсу в Брюсселі. «Це має бути продемонстровано через посилення стратегічного спостереження за регіоном... через посилення місії повітряної поліції – і я згадував про це у своїй розмові з генеральним секретарем – також посилення спостереження та посилення підрозділів НАТО вздовж східного флангу Альянсу», – сказав президент. А. Дуда і Є. Столтенберг обговорили нарощування військ Росії, а також прикордонний конфлікт Польщі з Білоруссю, в якому диктатор **Олександр Лукашенко** намагається використати мігрантів, заохочуючи їх подорожувати до Білорусі, а потім підштовхує їх до нелегального перетину польського кордону.

***

Czermiński, Jakub. Prezydent Duda: Rozważyć zwiększenie militarnej obecności NATO na wschodniej flance [Президент А. Дуда: Розглянути можливість збільшення військової присутності НАТО на східному фланзі] / **J. Czermiński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 25.11. – Режим доступу :** <https://www.rp.pl/polityka/art19136121-prezydent-duda-rozwazyc-zwiekszenie-militarnej-obecnosci-nato-na-wschodniej-flance>.

«Я вніс пропозицію щодо підвищення готовності сил НАТО на східному фланзі розглянути питання про збільшення там військової присутності», – сказав президент Польщі **Анджей Дуда** після розмови з главою Північноатлантичного альянсу Є. Столтенбергом. Президент Польщі А. Дуда зустрівся з генеральним секретарем Північноатлантичного альянсу у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі. Після переговорів обидва політики виступили на спільній пресконференції. «Польща стоїть пліч-о-пліч з НАТО, НАТО – пліч-о-пліч з Польщею», – сказав Є. Столтенберг. «Ми дуже добре обговорили поточні виклики безпеки, включаючи безперервне розширення російської військової присутності в околицях України та ситуацію на кордонах Польщі, Литви та Латвії з Білоруссю», – додав він. Президент Польщі повідомив, що він вніс пропозицію «підвищити готовність сил НАТО в цій частині Європи, на східному фланзі, розглянути питання про збільшення військової присутності (...), щоб показати всім потенційним агресорам, що Північноатлантичний альянс готовий». «Що ми не тільки готові захищати країни НАТО, а й приділяти увагу безпеці наших союзників за межами Альянсу, з якими ми співпрацюємо, – таких союзників, як Україна, – сказав А. Дуда. – Сьогодні безпека України знаходиться в реальній загрозі».

Росія

Russian military build-up near Ukraine is “unprovoked and unexplained”: NATO chief [Нарощування військової могутності Росії біля України «неспровоковане і незрозуміле»: глава НАТО] // Euronews. – Lyon, 2021. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/30/russian-military-build-up-near-ukraine-is-unprovoked-and-unexplained-nato-chief>.

Президент Росії **Володимир Путін** на інвестиційному онлайн-форумі застеріг НАТО від розміщення своїх військ та зброї в Україні, заявивши, що це є «червоною межею» для Росії і викличе рішучу відповідь. Коментуючи занепокоєння Заходу з приводу передбачуваного наміру Росії вторгнутися до України, він сказав, що його не менш турбують навчання НАТО біля кордонів Росії. В. Путін заявив, що розширення НАТО на схід поставило під загрозу основні інтереси безпеки Москви. Він висловив стурбованість тим, що НАТО може зрештою використати територію України для розміщення ракет, здатних досягти командних центрів Росії лише за 5 хв. Він додав, що Росія була змушена протистояти зростаючим загрозам, створюючи нову гіперзвукову зброю.

ПІВДЕННА АМЕРИКА

Нікарагуа

Lozano, Daniel. Una mayoría contundente en la OEA apoya la resolución contra Ortega tras las elecciones «sin legitimidad democrática» [Переважна більшість в ОАД підтримує резолюцію проти Д. Ортеги після виборів, проведених «без демократичної легітимності»] / D. Lozano // El Mundo. – Madrid, 2021. – 13.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/13/618f13c6e4d4d8fe788b4571.html>.

Голосування, проведене президентською парою з Нікарагуа, яка складається з **Даніеля Ортеги** та Р. Мурільйо, «не було вільним, чесним чи прозорим, і воно не має демократичної легітимності». Про це йдеться у декларації, ухваленій 25 голосами «за» та одним «проти» під час проведення саміту Організації американських держав (ОАД), на якому Нікарагуа стала основною темою. Наслідком цього є те, що ОАД доручила своїй Постійній раді вимагати звільнення 175 політичних в'язнів і семи кандидатів в президенти. Крім того в резолюції закликали до «негайного відновлення демократичних прав і припинення переслідувань незалежних ЗМІ та представників громадянського суспільства в Нікарагуа».

***

Biden prohíbe la entrada a EEUU de Daniel Ortega y sus ministros [Д. Байден заборонив Д. Ортезі та його міністрам в'їзд до США] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/16/61940ee8e4d4d857078b4586.html>.

Президент США **Джо Байден** заборонив президенту Нікарагуа **Даніелю Ортезі**, його дружині та віцепрезиденту Р. Мурільйо, а також широкому колу міністрів і чиновників в'їзд до США, звинувативши їх у «нападах» на демократію. «Репресії та зловживання з боку уряду Д. Ортеги та тих, хто його підтримує, змушують Сполучені Штати діяти», – сказав президент США у заяві після спірних виборів 7 листопада. «Я прийняв рішення, що в інтересах Сполучених Штатів буде обмежений та призупинений в'їзд до Сполучених Штатів членам уряду Нікарагуа на чолі з президентом Д. Ортегою, включаючи його дружину, віцепрезидента Р. Мурільйо і всім тим, хто пов'язаний з діями, які загрожують демократичним інститутам країни», – додав Д. Байден. До дуже довгого списку персон нон-

грата увійшли також обранці та члени їхніх кабінетів, мери та їх заступники, яких звинувачують у «порушенні прав людини щодо покарання мирних протестувальників», а також ціла низка вищих посадових осіб поліції.

Чилі

Fest, Sebastián. La rebelión mapuche tensa Chile y Argentina [Повстання мапуче напружує Чилі та Аргентину] / S. Fest // El Mundo. – Madrid, 2021. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/02/617ff8fffc6c83853f8b457f.html>.

Чилі звикла до цього, але тепер приєдналася і Аргентина, і «проблема мапуче» (найчисельніша група індіанців у Південній Америці) знову перебуває в новинах по обидва боки Анд. І ні Буенос-Айрес, ні Сантьяго не можуть знайти рішення. Підходи країн кардинально відрізняються. Якщо уряд президента Чилі **Себастьяна Піньєри** вирішив мілітаризувати чотири провінції півдня через спалахи насильства, пограбування та пожежі, то уряд його колеги з Аргентини **Альберто Фернандеса** вважає за краще бути якомога далі від цього питання.

ПІВНІЧНА АМЕРИКА

Мексика

Mexico's president slams U.S.-imposed sanctions against Cuba [Президент Мексики критикує санкції США проти Куби] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 16.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/16/c_1310313589.htm.

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** засудив економічну блокаду Куби під проводом США. «Я вважаю, що Кубу не слід ізолювати з політичної точки зору. Ви не повинні душити кубинців за те, що вони вирішили залишитися на Кубі», – сказав А. М. Лопес Обрадор під час своєї звичайної щоденної пресконференції, маючи на увазі санкції, запроваджені США проти острова понад півстоліття. «Я проти блокади, я вважаю, що це негуманно. Ніхто не має права ізолювати і душити народ», – сказав президент журналістам у Національному палаці в Мехіко, розкритикувавши ці заходи як «відсталі». «Країни мають право обирати свою систему правління відповідно до своєї ідіосинкразії та історії», – сказав А. М. Лопес Обрадор.

США

Madhani, Aamer. Biden to host Canada's Trudeau, López Obrador at White House [Д. Байден прийме в Білому домі канадського прем'єра Д. Трюдо та президента Мексики А. М. Лопеса Обрадора] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 10.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/immigration-donald-trump-joe-biden-north-america-canada-ed259256832463d13589662823f975c>.

Президент США **Джо Байден** має намір провести переговори віч-на-віч зі своїми колегами-лідерами Північної Америки у Вашингтоні, відновивши традицію, яка була відкладена під час адміністрації **Дональда Трампа**. Білий дім оголосив про плани проведення саміту 18 листопада з прем'єр-міністром Канади Д. Трюдо та президентом Мексики **Андресом Мануелем Лопесом Обрадором**, заявивши про повернення тристоронньої зустрічі як шансу для країн «оживити наше лідерство». Ця зустріч стане першою зустріччю лідерів Північної Америки з 2016 р. в рамках майже щорічних самітів між північноамериканськими сусідами. Президент Д. Трамп, у якого були складні відносини з лідерами обох країн, таких переговорів не проводив. Д. Байден провів окремі

віртуальні зустрічі з Д. Трюдо в лютому та А. М. Лопесом Обрадором у березні. Мексиканський лідер також приймав віцепрезидентку К. Гарріс у Мехіко в червні.

***

Madhani, Aamer. Biden praises Canada, Mexico as leaders discuss strains [Д. Байден хвалить Канаду та Мексику за те, що лідери обговорюють проблеми] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 19.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/immigration-coronavirus-pandemic-joe-biden-donald-trump-technology-b6e962e92ecc600c4bd2ddc65c327d4d>.

Відродивши тристоронній північноамериканський саміт після п'ятирічної перерви, президент США **Джо Байден** приєднався до лідерів Канади та Мексики, щоб заявити, що їхні нації можуть працювати разом і довести, що «демократії можуть досягти результату», навіть якщо вони мають розбіжності з ключових питань. Але коли Д. Байден разом із прем'єр-міністром Канади Д. Трюдо та президентом Мексики **Андресом Мануелем Лопесом Обрадором** говорили про взаємну повагу, троє лідерів знов зіткнулися з новими проблемами у сфері торгівлі, імміграції, зміни клімату та інших питань. «Ми можемо впоратися з усіма проблемами, якщо просто приділимо час, щоб поговорити один з одним, працюючи разом», – сказав Д. Байден, який приймав північноамериканських сусідів, що було майже щорічною традицією за десятиліття до приходу президента **Дональда Трампа**.

Франція

Madhani, Aamer. VP Harris heads to Paris to work on US-France relationship [Віцепрезидентка К. Гарріс відправляється до Парижа, щоб працювати над відносинами між США та Францією] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 08.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-france-paris-europe-kamala-harris-febfd4fe3e97aba83486deb0eb6fde39>.

Віцепрезидентка К. Гарріс бере участь «у наступі зачарування» Білого дому, спрямованого на президента Франції **Емманюеля Макрона**. Віцепрезидентка прибуде до Парижа з чотириденним візитом, що є останнім кроком у спільних зусиллях адміністрації Джо Байдена зміцнити відносини США з найстарішим союзником Америки. Відносини Вашингтона з Парижем цього року досягли історичного мінімуму після того, як угода між США і Великобританією про підводні човни з Австралією зірвала угоду Франції з австралійцями. К. Гарріс зустрінеться з Е. Макроном в Єлисейському палаці для переговорів, які, як очікується, будуть зосереджені на тому, як дві країни можуть краще координувати зусилля в Індо-Тихоокеанському регіоні та інших питаннях, які впливають на відносини.

***

Joly, Josephine. ‘New era’ for France-US ties after VP Harris meets Macron in Paris [«Нова ера» у францuzько-американських відносинах після зустрічі віцепрезидентки Гарріс з Макроном] / J. Joly // Euronews. – Lyon, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/11/10/new-era-for-france-us-ties-after-vp-harris-meets-macron-in-paris>.

Віцепрезидентка США К. Гарріс та президент Франції **Емманюель Макрон** погодилися, що їхні країни готові знову працювати разом після того, як дипломатична драма навколо угоди щодо підводних човнів поставила стосунки на історичний мінімум. Після зустрічі Е. Макрон сказав, що він мав «дуже плідну зустріч» з К. Гарріс. «Ми дійсно

поділяємо думку про те, що ми знаходимося на початку нової ери і наша співпраця має вирішальне значення для цього», – наголосив Е. Макрон. Очікується, що вони обговорять пандемію COVID-19, співпрацю в галузі космосу та зміну клімату серед інших тем.

***

Wooin France: VP Kamala Harris meets Macron after sub spat [Зваблення Франції: віцепрезидентка Камала Гарріс зустрічається з Е. Макроном після суперечки] // The Associated Press. – New York, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/kamala-harris-emmanuel-macron-europe-france-paris-7d782e05d0c1dc0af18a2f3216dee07f>.

Віцепрезидентка США К. Гарріс і президент Франції Емманюель Макрон погодилися, що їхні країни знову готові співпрацювати після дипломатичної драми навколо угоди з підводними човнами, яка поставила відносини на історичний мінімум. К. Гарріс зустрілася з Е. Макроном в Єлисейському президентському палаці в рамках багатотижневих зусиль Вашингтона налагодити відносини з Францією, найстарішим союзником Америки. Чотириденна поїздка К. Гарріс до Парижа відбулася після того, як президент Джо Байден сказав Е. Макрону, що США були «незграбними» у вирішенні проблеми з підводними човнами, під час зустрічі в Римі. Д. Байден офіційно не вибачився перед Е. Макроном, але визнав, що США «не повинні були застати свого найстарішого союзника зненацька». Таємна угода між США та Великобританією щодо будівництва підводних човнів для Австралії призвела до скасування попередньої угоди з Францією. Е. Макрон заявив, що у нього була «дуже плідна зустріч» з Д. Байденом. «Ми поділяємо думку, що знаходимося на початку нової ери і наша співпраця є абсолютно критичною для цього», – сказав Е. Макрон.

***

Charlton, Angela. What sub spat? Harris didn't discuss it with French leader [Який негативний фон? К. Гарріс не обговорювала це з французьким лідером] / A. Charlton // The Associated Press. – New York, 2021. – 12.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/kamala-harris-emmanuel-macron-europe-france-e4d7a094b70feb5cd1ec612f7dfcfb18>.

Віцепрезидентка США К. Гарріс сказала, що під час зустрічі з президентом Франції Емманюелем Макроном навіть не обговорювала секретну угоду з підводними човнами, яка призвела до історичного мінімуму відносин між США і Францією. К. Гарріс стверджує, що замість цього вона зосередила свій візит на «нашому взаємному інтересі» в європейській безпеці та Африці, боротьбі з пандемією та співпраці у безпеці кіберпростору. Обидві сторони підкреслили, що відносини переходять у «нову еру». У вересні було оголошено про таємні переговори між США та Великобританією, згідно з якими попередній французько-австралійський контракт на будівництво підводних човнів на суму 66 млрд дол. був розірваний. Франція заявила, що вона має території в Індо-Тихоокеанському регіоні з 2 мільйонами людей і 7 тис. військових. Французи звинуватили адміністрацію Джо Байдена в діях, які нагадують епоху Дональда Трампа.

СВІТОВА БЕЗПЕКА

США

Гончаренко, Роман. Д. Байден vs Кремль? Чого очікувати РФ та її сусідам від «саміту за демократію» / Р. Гончаренко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43cSc>.

Президент США Джо Байден упритул підійшов до реалізації ідеї, за якою уважно

стежать в Росії. Наприкінці листопада 2021 р. адміністрація президента США оголосила список із понад 100 країн, запрошених на перший «саміт за демократію». Через пандемію COVID-19 він пройде в режимі відеоконференції 9-10 грудня 2021 р.. Офіційних представників Росії на нього не запросили. З російським президентом **Володимиром Путіним** Д. Байден збирається поспілкуватися найближчим часом окремо і також за допомогою відеозв'язку. З країн колишнього СРСР на саміті будуть лідери країн Балтії, а також України, Молдови, Грузії та Вірменії. Від Білорусі запрошено лідерку опозиції С. Тихановську. Прессекретар президента РФ Д. Песков розкритикував ідею саміту, назвавши його «спробою провести нові розділові лінії».

СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

Франція

McDonagh, Shannon. Elation on the streets of Benin as France returns stolen bronze treasures [Святкування на вулицях Беніну з приводу повернення Францією вкрадених скарбів] / S. McDonagh // Euronews. – Lyon, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/culture/2021/11/11/elation-on-the-streets-of-benin-as-france-returns-stolen-bronze-treasures>.

Бенін відсвяткував повернення 26 артефактів колоніальної епохи, розграбованих французькою армією 129 років тому. Президент Беніна **Патріс Талон** та президент Франції **Емманюель Макрон** підписали угоду про повернення скарбів Беніну. «Сьогоднішній жест – це можливість для молоді Беніна знову побачити твори своєї історії та спадщини, помилуватися ними вдома», – сказав Е. Макрон. Бенін засновує новий музей в Абомеї, частково фінансований французьким урядом, в якому будуть розміщені артефакти. Президент Е. Макрон був першим світовим лідером, який визнав, що колоніальна історія Європи призвела до пограбування цих творів мистецтва.

ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТІВ

БОЛГАРІЯ

Ферзек, Кено. Болгарія: наскільки проросійським є переобраний президент Р. Радев? / К. Ферзек // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 22.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43LXX>.

Чи не найбільш суперечливим фактом у політичній біографії президента Болгарії **Румена Радева** є його ставлення до Росії. Ще на самому початку політичної кар'єри його прийнято було вважати проросійським політиком. Заяви Р. Радева щодо Росії не раз викликали суперечки. Зокрема, він не раз вимагав відмовитися від санкцій проти Росії, а на теледебатах перед останніми виборами закликав будувати з Москвою прагматичні відносини. «Крим на даний момент є російським, а як же ще?», – сказав Р. Радев на дебатах. В Україні вже висловили протест проти такої позиції. Політологиня В. Чернева із софійського бюро Європейської ради міжнародних відносин вважає, що у Р. Радева немає чітко сформованої позиції щодо Криму, а він лише «підслизнувся» на цій слизькій темі. На думку оглядачки, президент не є ані прозахідним, ані проросійським політиком. Натомість, вважає В. Чернева, він є прибічником поширеної серед болгар позиції, що, будучи маленькою країною, «Болгарія має тримати рівновагу у відносинах з великими геополітичними гравцями». За словами В. Черневої, у перші роки свого президентства Р. Радев «мав подекуди хибне уявлення про те, якою має бути ця рівновага». «Згодом він однак показав, що він не є проросійським, а Болгарія залишається на своєму

трансатлантичному, прозахідному курсі», – зазначає В. Чернева.

БРАЗИЛІЯ

Malinowski, Przemysław. Bolsonaro honorowym mieszkańcem miasta. Włosi protestują [Ж. Болсонару почесний громадянин міста. Італійці протестують] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19068131-bolsonaro-honorowym-mieszkancom-miasta-wlosi-protestuja>.

Президент Бразилії не з'явився на кліматичний саміт у Глазго, щоб отримати нагороду в північно-східному місті Італії Галлієра Венета. Перед цим він відвідав саміт G20 у Римі, де його холодно прийняли інші світові лідери. Міська рада Галлієра Венета вирішила вшанувати **Жаїра Болсонару**, а мер міста А. Буозу, член ультраправої партії «Ліга», заявила, що місто хоче «компенсувати цим прийом мігрантів з італійського міста в Бразилії». Рішення міської влади викликало резонанс в Італії і близько 200 людей протестували проти вшанування Ж. Болсонара. Комісія з розслідування в Сенаті Бразилії схвалила звіт із вимогою пред'явити президенту Бразилії Ж. Болсонару звинувачення у тому, як влада Бразилії боролася зі спалахом коронавірусу SARS-CoV-2 в країні. Одне з дев'яти обвинувачень стосується злочинів проти людяності. Президента Бразилії критикують за його екологічну політику проти масової вирубки лісів.

ГАЇТІ

Jovenel Moïse murder: Suspect arrested in Istanbul over Haiti president's killing [Вбивство Жовенеля Моїза: підозрюваного щодо вбивства президента Гаїті заарештували в Стамбулі] // BBC. – London, 2021. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-59305473>.

У Туреччині заарештували чоловіка, який, як стверджується, представляє «великий інтерес» для розслідування вбивства президента Гаїті **Жовенеля Моїза**. Бізнесмена С. Хандала затримали в аеропорту Стамбула, коли він прямував із США до Йорданії. Стверджується, що він має зв'язки з К. Е. Санонем, гаїтянським лікарем, який був заарештований у липні у зв'язку з вбивством Ж. Моїза. Загалом затримано понад 40 підозрюваних.

ГРУЗІЯ

Georgian president says Saakashvili is special prisoner but won't be pardoned [Президентка Грузії заявила, що М. Саакашвілі є особливим ув'язненим, але не буде помилуваний] // Reuters. – London, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/georgian-president-says-saakashvili-is-special-prisoner-wont-be-pardoned-2021-11-03/>.

Президентка Грузії **Саломе Зурабішвілі** заявила, що ув'язнений колишній президент Грузії **Міхеїл Саакашвілі**, який оголосив голодування у в'язниці, не може бути помилуваний і його стан здоров'я не повинен викликати політичних потрясінь. М. Саакашвілі голодує протягом 34-х днів у в'язниці, де йому загрожує шість років ув'язнення після того, як у 2018 р. його заочно засудили за зловживання владою та приховування доказів, коли він був президентом, звинувачення, які він відкидає як політично мотивовані. Прозахідний політик був заарештований 1 жовтня після повернення до Грузії напередодні місцевих виборів з метою згуртувати опозицію та врятувати країну. С. Зурабішвілі заявила

що М. Саакашвілі повернувся, щоб дестабілізувати політику Грузії. «Моя позиція щодо помилування колишнього президента тверда і постійна: ні і ніколи», – наголосила вона, додавши, що враховуючи значний суспільний інтерес до його справи, М. Саакашвілі повинен бути визнаний особливим ув'язненим і влада має вжити всіх можливих заходів, «щоб погіршення його здоров'я не використовувалося для політичних спекуляцій чи дестабілізації».

***

Georgian protesters rally in support of jailed former president [Грузинські протестувальники мітингують на підтримку ув'язненого експрезидента] // Reuters. – London, 2021. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/georgias-state-security-accuses-jailed-ex-president-plotting-coup-report-2021-11-06/>.

Близько 3 тис. грузинських протестувальників провели мітинг на підтримку ув'язненого експрезидента **Міхеїла Саакашвілі** біля в'язниці, де експрезидент перебуває. Служба державної безпеки Грузії заявила, що протести були частиною спланованого перевороту, який придумав і яким керував М. Саакашвілі. Була підготовлена сцена для потенційно напруженого протистояння між силами безпеки та прихильниками опозиції, але мітинг біля в'язниці пройшов переважно мирно.

***

Бурдига, Ігор. М. Саакашвілі знепритомнів і потрапив до тюремної реанімації / І. Бурдига // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 18.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43Cs3>.

Колишній президент Грузії **Міхеїл Саакашвілі**, який голодує, втратив свідомість у Глданській тюремній лікарні в Тбілісі. Про це повідомив адвокат М. Саакашвілі Б. Басілая. За його словами, політик був у дуже тяжкому стані. Експрезидент спіткнувся, впав і знепритомнів, коли виходив з кімнати після зустрічі з адвокатами. «За кілька хвилин принесли ноші», – додав Б. Басілая. З експрезидентом залишився його другий адвокат – Н. Гварамія.

***

Georgia's ex-president Saakashvili agrees to end 50-day hunger strike [Експрезидент Грузії М. Саакашвілі погодився припинити 50-и денне голодування] // Reuters. – London, 2021. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/georgia-move-ex-president-saakashvili-military-hospital-tass-2021-11-19/>.

Колишній президент Грузії **Міхеїл Саакашвілі** погодився припинити 50-и денне голодування у в'язниці, яке зумовило політичне напруження в колишній радянській республіці і викликало занепокоєння з боку Сполучених Штатів. М. Саакашвілі погодився припинити свій протест після того, як влада запропонувала перевести його до військового шпиталю з тюремної лікарні, де незалежний уповноважений з прав людини заявив, що експрезидент зазнає насильства з боку інших ув'язнених і не отримує належної медичної допомоги.

***

Гончаров, Костянтин. М. Саакашвілі припинив голодування – ЗМІ / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 20.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43HV0>.

Колишній президент Грузії, нині громадянин України, **Міхеїл Саакашвілі** припинив

голодування, яке тривало понад півтора місяця після його переведення до військового шпиталю із тюремної лікарні. Зазначається, що М. Саакашвілі доставили до військового шпиталю у місті Горі з Глданської тюремної лікарні в Тбілісі. Особистий лікар політика повідомив, що колишній президент М. Саакашвілі офіційно припинив голодування відразу після того, як його перевели до військового шпиталю в Горі». «Він досі перебуває в небезпечному для життя стані, його помістили в палату інтенсивної терапії», – сказав лікар.

***

Jailed former president of ex-Soviet Georgia faces court [Ув'язненого експрезидента посадянської Грузії чекає суд] // The Associated Press. – New York, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-hunger-strikes-arrests-georgia-tbilisi-28eabb3ffee24a1a74b1e9fe03e93a15>.

Ув'язнений експрезидент Грузії **Міхеїл Саакашвілі** постав перед судом за звинуваченням у зловживанні службовим становищем, яке спричинило сутички між його прихильниками та поліцією. М. Саакашвілі, який обіймав посаду президента у 2008-13 рр., після закінчення другого терміну виїхав з Грузії в Україну, а пізніше був заочно засуджений за зловживання владою до шести років позбавлення волі. Він був заарештований 1 жовтня після повернення до Грузії, щоб спробувати підтримати опозиційні сили перед загальнонаціональними муніципальними виборами. Після арешту М. Саакашвілі оголосив семитижневе голодування, припинивши його 19 листопада після того, як влада погодилася перевести його з тюремної лікарні до військового шпиталю. Його адвокати та лікарі стверджують, що голодування спричинило неврологічні ураження.

***

Georgia's former President Saakashvili brought to trial after detention [Колишнього президента Грузії М. Саакашвілі віддали до суду після затримання] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 30.11. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-11/30/c_1310341276.htm.

Колишній президент Грузії **Міхеїл Саакашвілі** взяв участь у своєму першому судовому засіданні за звинуваченням у зловживанні службовим становищем після його затримання невдовзі після повернення з України. Судовий процес стосується ймовірної участі М. Саакашвілі в жорсткому придушенні поліцією протесту опозиції в 2007 р. Під час суду М. Саакашвілі відкинув усі звинувачення, заявивши, що «творець сучасної грузинської держави перебуває у в'язниці». Кілька активістів опозиції, які підтримували М. Саакашвілі, були заарештовані на мітингу біля Тбіліського міського суду за непокору наказам поліції під час судового процесу.

ЕКВАДОР

Ecuadorian court freezes ex-President Rafael Correa's bank account in corruption probe [Суд Еквадору заморозив банківський рахунок експрезидента Рафаеля Корреа через корупційне розслідування] // Reuters. – London, 2021. – 13.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/ecuadorian-court-freezes-ex-president-rafael-correas-bank-account-corruption-2021-11-12/>.

Генеральна прокуратура Еквадору заявила, що через місцевий суд вона заморозила банківські рахунки багатьох бізнесменів і колишніх урядовців, включаючи колишнього президента **Рафаеля Корреа** і членів його адміністрації, яких минулого року засудили за порушення законів про фінансування кампанії. Р. Корреа та ще 19 осіб, включаючи його

колишнього віцепрезидента, який отримав хабар в обмін на державні контракти на фінансування виборчих кампаній його партії в період з 2012 по 2016 рр. Колишній президент, який обіймав посаду з 2007 по 2017 рр., був засуджений до восьми років в'язниці еквадорським суддею в 2020 р., але останні чотири роки він проживає в Бельгії, ухиляючись від правосуддя у своїй рідній країні.

КАЗАХСТАН

Kazakh ex-president to hand over ruling party leadership to successor [Експрезидент Казахстану передасть керівництво правлячою партією спадкоємцю] // Reuters. – London, 2021. – 23.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/kazakh-ex-president-hand-over-ruling-party-leadership-successor-2021-11-23/>.

Колишній президент Казахстану **Нурсултан Назарбаєв** передасть свою роль лідера правлячої партії «Нур Отан» президенту **Касим-Жомарту Токаєву**. 81-о річний Н. Назарбаєв керував центральноазіатською країною майже три десятиліття, перш ніж раптово пішов у відставку в 2019 р. і висунув свого вірного союзника К.-Ж. Токаєва своїм наступником. Однак досі він зберігав роль керівника партії і залишався головою Ради безпеки з широкими повноваженнями.

МЕКСИКА

Mexico's anti-money laundering chief resigns amid scandal [Очільник відомства щодо боротьби з відмиванням грошей Мексики подав у відставку через скандал] // The Associated Press. – New York, 2021. – 09.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/lifestyle-mexico-caribbean-money-laundering-mexico-city-6941aa45677e3dab81ef6c7f676bd2dc>.

Головний чиновник Мексики щодо боротьби з відмиванням грошей С. Ньето подав у відставку після скандалу, пов'язаного з його весільною вечіркою, яка відбулася в Гватемалі. Президент країни **Андрес Мануель Лопес Обрадор** заявив, що прийняв відставку С. Ньето, колишнього керівника відділу фінансової розвідки мексиканського казначейства. С. Ньето вважався надійним союзником президента в його кампанії з викорінення корупції. Але весілля С. Ньето з мексиканкою в гватемальському місті Антигуа викликало скандал, який уже коштував посади чиновнику Мехіко. Було виявлено, що приватний літак, який перевозив впливових гостей на весілля, коштував 35 тис. дол. готівкою. Приватний літак, розкішні закордонні весілля та сумки з готівкою прямо суперечать стилю особистої суворості А. М. Лопеса Обрадора. Він намагався продати президентський літак, літає на комерційних рейсах і відмовився жити в розкішній колишній президентській резиденції. «Це скандально, навіть якщо йдеться про особисту справу», – сказав А. М. Лопес Обрадор про весілля.

НІКАРАГУА

Lozano, Daniel. Muere en la cárcel el primer preso político del sandinismo, que denunció a Ortega por violar a su hermana de 15 años [У в'язниці помер перший політв'язень сандінізму, який звинуватив Д. Ортегу в зґвалтуванні його 15-и річної сестри] / D. Lozano // El Mundo. – Madrid, 2021. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/10/618c4cb4e4d4d8305a8b45a4.html>.

Перший політичний в'язень сандіністського режиму С. Флорес Кастільо помер у віці 52-х років у в'язниці суворого режиму Тіпітапа, провівши вісім років за ґратами.

Престижний нікарагуанський центр з прав людини оголосив про його смерть, вимагаючи від Міністерства внутрішніх справ провести «вичерпне розслідування, яке повідомить про причини смерті». Влада центральноамериканської країни зберігала постійне мовчання щодо цієї справи, яка була розпочата в 2013 р. Серйозність звинувачень загиблого, спрямованих безпосередньо проти президента Нікарагуа **Даніеля Ортеги**, привела до його арешту: С. Флорес Кастільо публічно вказав на президента відносно насильства над його 15-и річною сестрою, яка завагітніла. «Мене несправедливо ув'язнюють, бо Даніель Ортега ненавидить мене до смерті. Із задоволенням просто тому, що я не погоджувався зі стосунками пари, коли він зробив мою сестру своєю жінкою в її 15 років», – наголошував нині покійний політв'язень.

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА РЕСПУБЛІКА

South Africa: Former President FW de Klerk dies aged 85 [ПАР: колишній президент Ф. В. де Клерк помер у віці 85 років] // BBC. – London, 2021. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/av/world-africa-59250046>.

Помер один із великих політичних реформаторів минулого століття, колишній президент Південно-Африканської Республіки **Фредерік Віллем де Клерк**. Ф. В. де Клерк був головою уряду «білої меншини» з вересня 1989 р. по травень 1994 р. Колишньому президенту, який також був ключовою фігурою в переході країни до демократії, у 2021 р. діагностували рак.

***

FW de Klerk: South Africa's last white president [Ф. В. де Клерк: останній білий президент ПАР] // BBC. – London, 2021. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-africa-13230608>.

Фредерік Віллем де Клерк був головною силою переходу Південно-Африканської Республіки від расистської держави до повноцінної демократії. Хоча хвиля історії, ймовірно, зробила б зміни неминучими, саме Ф. В. де Клерк прискорив темпи реформ. По суті, консерватор за своєю природою, останній президент сегрегованої нації прийшов до думки, що правління білих меншин не є життєздатним. Припинення ним заборони на Африканський національний конгрес і звільнення **Нельсона Мандели** були кроками, які спровокували перехід до правління більшості.

ПОЛЬЩА

Lesman, Urszula. NBP wypuści banknoty i sztabki złota z prezydentem Lechem Kaczyńskim [Національний банк Польщі випустить банкноти та золоті монети із президентом Лехом Качинським] / U. Lesman // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/banki/art19079761-nbp-wypusci-banknoty-i-sztabki-zlota-z-prezydentem-lechem-kaczynskim>.

Національний банк Польщі (НБП) випустить спеціальну банкноту та золоту монету із зображенням трагічно загиблого експрезидента **Леха Качинського**. Банкнота має номінал 20 злотих, а золота монета, яка має форму золотого зливка, – 500 злотих. Напис «Варто бути поляком» – цитата з одного виступу Л. Качинського у червні 2006 р. Банкнота має виключно велику кількість графічних елементів. На лицьовій стороні банкноти зображено портрет президента Л. Качинського, орден Білого орла та Президентський палац у Варшаві. На звороті можна побачити будівлю Музею Варшавського повстання, натовп страйкарів

перед Гданською судноремонтною фабрикою у 1980-х рр., напис «Солідарність» та польський військовий цвинтар у Катині.

***

Ferfecki, Wiktor. Prezydent Duda sypnie medalami za rekordowe sumy [Президент А. Дуда планує випустити медалі на рекордні суми] / W. Ferfecki // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19149791-prezydent-duda-sypnie-medalami-za-rekordowe-sumy>.

Президент Польщі **Анджей Дуда** планує рекордні суми на нагороди. Майже 6 млн злотих канцелярія президента Польщі хоче витратити на ордени та відзнаки у 2022 р. Ця сума була включена до проекту бюджету канцелярії в т. зв. розділ 75106 «державні нагороди», і за часів президентства А. Дуди його реалізація ніколи ще не поглинала таких грошей. Наприклад, до бюджету на 2021 р. на нагороди було закладено 5,26 млн злотих, а в 2020 р. було витрачено 4,89 млн злотих.

РОСІЯ

La guerra fría de Putin [Холодна війна В. Путіна] // ABC. – Madrid, 2021. – 10.11. – Режим доступу : https://www.abc.es/opinion/abci-editorial-abc-guerra-fria-putin-202111092352_noticia.html.

Плани президента Росії **Володимира Путіна** дестабілізувати Європу вже давно очевидні, а глобалізація та технологічний розвиток надали російському автократу необхідні інструменти, щоб присвятити себе втручанням в політичне життя та економіку сусідніх країн, не ризикуючи пов'язаними з цим ризиками відкритих інтервенцій. Він уже продемонстрував в Україні, з анексією Кримського півострова, наскільки він здатний діяти в односторонньому порядку за допомогою простого трюку відправки солдатів без впізнавальних знаків чи уніформи. Крім того він діє через фінансовані Кремлем соціальні мережі, засоби масової інформації та організації, які вносять плутанину та безлад в суспільство.

США

Adeptos de QAnon se reúnen con la esperanza de ver reaparecer al hijo muerto de Kennedy [Прихильники QAnon збираються в надії побачити, як мертвий син Д. Ф. Кеннеді знову з'явиться] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/11/03/61822941fc6c8376118b459e.html>.

Послідовники конспірологічного руху QAnon зібралися в Далласі з надією побачити появу сина колишнього президента США **Джона Фіджеральда Кеннеді**, який загинув у авіакатастрофі 22 роки тому. Близько 13:00 за місцевим часом сотні людей були в центрі Далласа, де в 1963 р. був убитий президент Д. Ф. Кеннеді. Одна з теорій QAnon стверджує, що Д. Ф. Кеннеді-молодший, який загинув у 1999 р. разом зі своєю дружиною та невісткою, коли літак, яким він керував, впав у море в штаті Массачусетс, знову з'явиться, оголосивши про повернення **Дональда Трампа** на пост президента США. «Тоді Д. Трамп стане королем серед королів», – йшлося у повідомленні, опублікованому в акаунті QAnon. Поява сина президента не відбулася і через кілька годин послідовники QAnon розійшлися через дощ.

***

Sisak, Michael R. New grand jury seated as Trump criminal probe continues [Створено нове

велике журі з розслідування щодо Д. Трампа] / M. R. Sisak // The Associated Press. – New York, 2021. – 05.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/donald-trump-business-new-york-manchattan-cyrus-vance-jr-282f483ecf8ccfb47f4526a36f52d2c2>.

Прокуратура Нью-Йорка, яка розслідує ділові відносини колишнього президента США Дональда Трампа, скликала нове велике журі для заслуховування доказів у розслідуванні, оскільки термін попередньої комісії закінчився, повідомила Associated Press особа, знайома з цим питанням. Новина з'явилася, коли окружна прокуратура Манхеттена зважає, чи шукати додаткові обвинувачення у справі, яка вже призвела до звинувачень у податковому шахрайстві проти компанії Д. Трампа Trump Organization та її фінансового директора А. Вайссельберга. Сам Д. Трамп залишається під слідством після того, як окружний прокурор С. Венс-молодший вів багаторічну боротьбу за доступ до податкових записів республіканців.

***

Rafford, Claire. Trump: 2024 announcement 'probably' coming after midterms [Д. Трамп: Оголошення претендентів 2024 р. «ймовірно» відбудеться після проміжних виборів] / C. Rafford // POLITICO. – Brussels, 2021. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/08/trump-2024-midterms-520276>.

Колишній президент США Дональд Трамп заявив, що, «ймовірно», почекає проміжних виборів, щоб оголосити, чи буде він балотуватися на пост президента у 2024 р. «Я думаю, що багато людей, чесно кажучи, будуть дуже задоволені цим рішенням», – сказав Д. Трамп в інтерв'ю. Відповідаючи на запитання про групу інших республіканців, які були предметом спекуляцій щодо кандидатури Білого дому в 2024 р., включаючи губернатора Флориди Р. ДеСантіса та колишнього посла США в ООН Н. Хейлі, Д. Трамп зазначив, що «багато претендентів вже сказали, що будуть відкладати своє рішення про те, чи будуть балотуватися на пост президента».

***

Volcovici, Valerie. 'Stay angry' – Obama urges youth to push leaders on climate [«Злитися» – Б. Обама закликає молодь підштовхувати лідерів до боротьби зі зміною клімату] / V. Volcovici // Reuters. – London, 2021. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/business/cop/former-us-president-obama-says-act-now-help-island-nations-2021-11-08/>.

Колишній президент США Барак Обама повернувся в центр міжнародної уваги у Глазго, закликаючи молодих людей тиснути на своїх лідерів, щоб вони зробили більше для боротьби зі зміною клімату. Погоджуючись із молодіжними учасниками кампанії, Б. Обама сказав, що «час дійсно закінчується». «Ви маєте рацію, що розчаровані, – сказав він. – Люди мого покоління зробили недостатньо, щоб впоратися з потенційно катастрофічною проблемою, яку ви тепер успадкуєте». Б. Обама сказав делегатам ООН, що його «особливо обурює» те, що лідери Китаю та Росії пропускають переговори в Глазго. «Російські, китайські та інші національні плани поки що відображають небезпечну відсутність терміновості і бажання підтримувати статус-кво з боку цих урядів і це ганьба», – сказав Б. Обама.

***

Merchant, Nomaan. Federal judge refuses Trump request to block Jan. 6 records [Федеральний суддя відхилив прохання Трампа заблокувати записи 6 січня] / N. Merchant //

The Associated Press. – New York, 2021. – 10.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/donald-trump-joe-biden-us-supreme-court-congress-capitol-siege-81abdc965fe19597e5289e63ae7850b>.

Федеральний суддя відхилив прохання колишнього президента США Дональда Трампа заблокувати оприлюднення документів до комітету Палати представників з розслідування бунту на Капітолії 6 січня. Заперечуючи попередню заборону, окружна суддя Т. Чуткан заявила, що Конгрес має сильний суспільний інтерес в отриманні документів, які могли б пролити світло на насильницьке повстання, організоване прихильниками колишнього президента. Вона додала, що президент Джо Байден має повноваження відмовитися від привілеїв виконавчої влади щодо документів, незважаючи на твердження Д. Трампа про протилежне. Національний архів планує передати записи Д. Трампа комітету. Але адвокати Д. Трампа пообіцяли подати апеляцію до Апеляційного суду округу Колумбія. Ймовірно, справа в кінцевому підсумку потрапить до Верховного суду США. «По суті, це суперечка між колишнім і чинним президентом, – написала Т. Чуткан. – І Верховний суд уже дав зрозуміти, що за таких обставин погляду чинного президента надається більша вага». За словами Т. Чуткан, Д. Трамп «не шанобливо ставиться» до рішення Д. Байдена як чинного президента.

***

Czermiński, Jakub. Na 85 minut Kamala Harris przejęła obowiązki prezydenta USA [Камала Харріс обійняла пост президента Сполучених Штатів на 85 хвилин] / J. Czermiński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19119121-na-85-minut-kamala-harris-przejala-obowiazki-prezydenta-usa>.

У зв'язку з медичним оглядом президент США Джо Байден тимчасово передав обов'язки глави держави віцепрезидентці К. Гарріс. Речниця Білого дому Д. Псакі повідомила, що це «планова колоноскопія» і що огляд проведуть у військовому шпиталі Волтер Рід у Вашингтоні. Д. Байден відправився до медичного центру в рамках свого першого прийому на щорічному медичному огляді президента США. Д. Псакі повідомила, що Д. Байден буде під наркозом під час колоноскопії і що він офіційно передасть владу К. Гарріс на короткий час – 85 хв.

***

Miller, Zeke. Checkup finds Biden 'vigorous'; Harris briefly in power [Перевірка визнає Д. Байдена «енергійним»; К. Харріс ненадовго при владі] / Z. Miller // The Associated Press. – New York, 2021. – 19.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-health-jen-psaki-70d7e5903ea41636ee6bbe829fa082a2>.

Президент США Джо Байден пройшов медичний огляд в Національному військово-медичному шпиталі Волтера Ріда. На час перебування під наркозом для проходження колоноскопії президент передав свої повноваження на 85 хв. віцепрезидентці К. Гарріс. Доктор К. О'Коннор, який був головним лікарем Д. Байдена з 2009 р., написав у записці на шести сторінках, опублікованій Білим домом, що Д. Байден, якому виповнюється 79 років, «залишається здоровим, енергійним 78-и річним чоловіком, який здатний успішно виконувати обов'язки президента США».

***

Jaffe, Alexandra. Biden says pardoned turkeys will get 'boosted,' not 'basted' [Д. Байден

каже, що помилюваних індиків «підвищать», а не «заб'ють»] / А. Jaffe // The Associated Press. – New York, 2021. – 20.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-science-lifestyle-thanksgiving-birds-93eab9b5aabc1f80e622aef8fcf227dd>.

Президент США Джо Байден помилював двох індиків на День подяки, сказавши, що білих птахів-самців було відібрано на основі їхнього «темпераменту, зовнішнього вигляду та статусу вакцинації». «Замість того, щоб їх забили, ці два індики сьогодні отримують підвищення», – пожартував Д. Байден, коли з'явився перед співробітниками Білого дому та їхніми сім'ями в Трояндовому саду, щоб помилювати індиків, які весело їли протягом усього заходу. І хоча вони отримали відстрочку від долі, яку зустріли мільйони індиків на День подяки, Д. Байден сказав, що їхні імена – Peanut Butter and Jelly (Арахісове масло та Желе) – нагадали йому сендвіч, яким він часто ласує на обід. Помилування відбулося після того, як на порядку денному Д. Байдена з'явилися ознаки успіху: президент підписав свій законопроект про інфраструктуру в 1 трлн дол., а Палата представників прийняла ще більший супутній законопроект – про соціальні послуги та зміну клімату на 2 трлн дол. Цей законопроект має пройти через Сенат, перш ніж потрапити на стіл Д. Байдена.

***

Gehrke, Laurenz. Germans warm to US again under Biden: Report [Німці знову підтримують США за часів президента Д. Байдена: звіт] / L. Gehrke // POLITICO. – Brussels, 2021. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/germany-us-relations-positive-again-under-joe-biden-survey/>.

Згідно з опитуванням німців, відносини між Німеччиною та США помітно покращилися після того, як Джо Байден став президентом США. Згідно з опитуванням, опублікованим аналітичним центром Körber-Stiftung, 71 % німців вважають відносини з США «хорошими» або «дуже хорошими», порівняно з 18 % у еквівалентному дослідженні, проведеному в 2020 р. за Дональда Трампа. «Зміни в Білому домі справді призвели до зміни оцінки трансатлантичних відносин з боку німців», – сказала Ю. Гантер, менеджер програми Berlin Pulse, зовнішньополітичного видання Körber-Stiftung. Крім того, 44 % опитаних сказали, що США є найважливішим партнером Німеччини у зовнішньополітичному контексті, за ними йдуть Франція з 27 %, Китай з 6 % і Росія з 4 %. Близько 62 % респондентів сказали, що тісні стосунки з США важливіші для Німеччини, ніж відносини з іншими країнами тоді, як лише 18 % сказали те саме про зв'язки між Пекіном і Москвою.

***

Caputo, Marc. Trump poll tests his 2024 comeback map [Опитування Д. Трампа перевіряє його карту повернення 2024 р.] / М. Caputo // POLITICO. – Brussels, 2021. – 23.11. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/11/23/trump-2024-map-523230>.

Поки Дональд Трамп розробляє президентську кампанію, його команда зосереджується на виборчій стратегії, яка спирається на повернення п'яти штатів, які перейшли до Джо Байдена в 2020 р. 5 штатів – Арізона, Джорджія, Мічиган, Пенсільванія та Вісконсін – надали загалом 73 голоси виборців у 2020 р. і цього було достатньо для вирішальної перемоги Колегії виборців для Д. Байдена. Відтоді Д. Трамп провів чотири мітинги, схвалив десятки кандидатів і зіграв ключову роль у формуванні змагань, які могли б поставити його союзників на найвищі посади в цих штатах у 2024 р. У тіньовій кампанії Д. Трампа також нещодавно було проведено опитуванням, згідно з яким експрезидент

випередив Д. Байдена в Арізоні на 8 пунктів, у Джорджії – на 3 пункти, у Мічигані – на 12 пунктів, у Пенсільванії – на 6 пунктів і у Вісконсіні – на 10 пунктів. Цифри опитування надсилають повідомлення тим, хто вважає, що контроль Д. Трампа над Республіканською партією послабився.

***

Superville, Darlene. Biden wishes Americans happy, closer-to-normal Thanksgiving [Д. Байден бажає американцям щасливого Дня подяки] / Darlene Superville // The Associated Press. – New York, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-health-lifestyle-thanksgiving-703aede19c8d6c9523511992fe1f638d>.

Президент США Джо Байден побажав американцям щасливого і наближеного до нормального Дня подяки, другого, що відзначається в тіні пандемії коронавірусу, привітавши відновлення святкових традицій мільйонами американських сімей, включаючи його власну. «Дякемо за те, що у нас є, ми також зберігаємо в наших серцях тих, кого втратили», – сказав президент у відеопривітанні, записаному з першою леді Джилл Байден у Білому домі перед їхньою поїздкою в Нантакет, штат Массачусетс, на свято. На острові Байдени відвідали станцію берегової охорони в Брант-Пойнт, щоб зустрітися з тамтешнім персоналом і практично з військовослужбовцями США з усього світу. «Я не жартую, коли кажу, що вдячний цим хлопцям», – відповів президент, коли його запитали, за що він вдячний, маючи на увазі членів берегової охорони, які стояли прямо перед ним.

***

Superville, Darlene. President, VP and spouses assist food kitchen for holiday [Президент, віцепрезидент та подружжя допомагають на кухні до свята] / Darlene Superville // The Associated Press. – New York, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-lifestyle-health-jill-biden-b077226fe88889ad2ac987f44a9d5f0f>.

Президент США Джо Байден та його дружина Джилл допомогли вашингтонській кухні приготувати страви на День подяки для нужденних, перш ніж залишили місто – як і мільйони інших американців – щоб відновити свою сімейну традицію проводити свято на крихітному острові Нантакет в штаті Массачусетс. Сім'я президента, включаючи дітей та онуків, прибула на острів і, як і раніше, зупинилася в будинку бізнесмена-мільярдера Д. Рубінштейна, друга сім'ї. Раніше того ж дня віцепрезидентка К. Гарріс та її чоловік Д. Емхофф приєдналися до подружжя Байденів.

***

Superville, Darlene. In Nantucket, Biden shops, attends Christmas tree lighting [У Нантакеті Д. Байден робить покупки, відвідує різдвяні прикрашені ялинки] / D. Superville // The Associated Press. – New York, 2021. – 27.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-lifestyle-business-christmas-massachusetts-7257115f5b1283f56efbff52dbf09f34>.

Президент США Джо Байден провів більше години, гуляючи брукованими вулицями центру Нантакету, заходячи без попередження в химерні магазини для мам і татусів, здавалося, робив покупки та позував для фото із здивованими власниками. Його супроводжували деякі з онуків. Д. Байден і вся його родина проводять День подяки на острові Нантакет в Массачусетс, орендуючи розгалужений комплекс, який належить його другу і мільярдеру-філантропу Д. Рубінштейну. «Гей, Джо», «Ми любимо тебе, Джо», – кричали деякі люди, коли Д. Байден проходив повз них у холодний і дощовий день.

***

Superville, Darlene. 'Gifts from the Heart' is Biden White House Christmas theme [«Подарунки від серця» – різдвяна тема Білого дому Д. Байдена] / D. Superville // The Associated Press. – New York, 2021. – 29.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-lifestyle-health-jill-biden-bb6b63758f1992f887a148294dc9f655>.

«Подарунки від серця» – це тема першого Різдва президента США Джо Байдена в Білому домі. Перша леді Джилл Байден мала представити прикраси на цю тему, які, як кажуть, були натхненні людьми, яких пара зустріла під час подорожі країною цього року. «Те, що ми вважаємо священним об'єднує нас і перевершує відстань, час і навіть обмеження пандемії: віра, сім'я та дружба; любов до мистецтва, навчання та природи; вдячність, єдність та мир», – пишуть Байдени у пам'ятному путівнику Білого дому 2021 р. «Це подарунки, які пов'язують струни нашого життя. Це подарунки від душі», – пише родина Байденів.

УКРАЇНА

Куницький, Олександр. Непристойний жест Г. Лероса В. Зеленському: «Слуга народу» просить дати оцінку / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42ZxV>.

Речниця парламентської фракції партії «Слуга народу» Ю. Палійчук просить регламентний комітет Верховної Ради дати оцінку і винести рішення щодо поведінки народного депутата Г. Лероса під час виступу з парламентської трибуни. Вона нагадала, що перед призначенням О. Резнікова на посаду міністра оборони Г. Лерос вдався до публічних образ на адресу Президента України **Володимира Зеленського**, який у цей день був присутній на засіданні парламенту. «Така поведінка неприпустима у сесійній залі», – наголосила Ю. Палійчук. Під час виступу з трибуни на засіданні парламенту Г. Лерос назвав Президента України «головним зрадником країни» і заявив, що «не боїться сказати правду». «Президент може скільки завгодно натравлювати на мене свої правоохоронні органи, клепати справи», – резюмував Г. Лерос.

***

Куницький, Олександр. Деолігархізація: П. Порошенко продав «Прямий» і «5 канал» журналістам / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/42kMm>.

П'ятий Президент України, нинішній депутат Верховної Ради від фракції «Європейська Солідарність» **Петро Порошенко** продав акції «Прямого» та «5 каналу». Як повідомив П. Порошенко, до продажу його спонукав закон про деолігархізацію. За його словами, свої пакети акцій він передав, згідно закону, в управління телеканалам, які об'єдналися у холдинг із назвою «Вільні медіа». Власниками холдингу є медійники, журналісти, громадські діячі та депутати, які були журналістами. Зазначається, що «Вільні медіа» придбав корпоративні права у телеканалах за ринковою ціною.

***

Szozzyn, Ruslan. Ukraina: Czolgi przy granicy, a prezydent w górach [Україна: танки біля кордону, а Президент у горах] / R. Szozzyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19138061-ukraina-czolgi-przy-granicy-a-prezydent-w->

gorach.

Президент України **Володимир Зеленський** провів чотири дні в Карпатах. У той час як Захід був вражений повідомленнями про неминуче вторгнення Росії в Україну. В. Зеленський разом із главою його офісу А. Єрмаком поїхали до Синьогори, президентської резиденції в Карпатах. Там А. Єрмак мав відсвяткувати своє 50-и річчя. Випадок розкрив відомий портал «Українська правда» (УП). Журналісти спираються на власні джерела та дані з онлайн-радарів польотів і припускають, що президенту та голові його офісу в Карпатах запропонували літак від компанії олігарха І. Коломойського (з яким В. Зеленський був пов'язаний до того, як пішов у політику). Тоді, за матеріалами УП, Президент України і керівник його офісу мали з'явитися до Києва на святкування Дня Гідності та Свободи, а в другій половині дня повернутися в Карпати. За словами автора матеріалу, гостей заходу мали доставити урядові гелікоптери МНС та Міноборони. Лідер країни мав повернутися до Києва пізніше. «Тобто під час такої напруженої внутрішньої та зовнішньої ситуації Президент України на чотири дні літав на дачу в горах», – підсумовують автори та нагадують, що водночас увесь світ говорив про підготовку Росії до агресії проти України.

***

Куницький, Олександр. В. Янукович вирішив оскаржити усунення з посади президента / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 28.11. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43aFr>.

Майже через 8 років експрезидент України **Віктор Янукович** вирішив оскаржити в суді постанову Верховної Ради від 2014 р. про його самоусунення з посади президента та призначення позачергових виборів, прийняту після його втечі до Росії. Відповідний позов адвокати В. Януковича подали до Окружного адміністративного суду Києва. Про це повідомив пресекретар його сина Ю. Кірасір. «В. Янукович подав позов до Окружного адміністративного суду Києва проти Верховної Ради України. Четвертий президент має намір оскаржити законність ухвалення парламентом постанови про його нібито самоусунення з посади глави держави», – написав він 27 листопада в Facebook.

ФРАНЦІЯ

Salaün, Tangi. France's ex-President Hollande relives night of Paris attack during trial [Експрезидент Франції Ф. Олланд знову переживає ніч нападу в Парижі під час суду] / T. Salaün // Reuters. – London, 2021. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/frances-ex-president-hollande-relives-night-paris-attack-during-trial-2021-11-10/>.

Колишній президент Франції **Франсуа Олланд** заявив перед судом, що перед нападом угруповання «Ісламська держава» на Париж у 2015 р. були збої в розвідці. Він розповів, що дивився футбольний матч Франція-Німеччина на Стад де Франс увечері 13 листопада 2015 р., коли пролунав перший вибух біля стадіону. Бойовики тоді атакували бари, ресторани та концертний зал, де загинуло 130 людей. Ще до того, як штурм закінчився, коли кількість загиблих зростала, Ф. Олланд оголосив надзвичайний стан і наказав закрити кордони. «Це була вина не Франції, а іншої країни», – сказав Ф. Олланд перед судом.

***

Adamson, Thomas. France: Alleged rape at presidential palace investigated [Франція: розслідується ймовірне зґвалтування в президентському палаці] / T. Adamson // The Associated Press. – New York, 2021. – 12.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/emmanuel-macron-europe-france-paris-fb1f3e5e020d818717cd5d11ef8abed8>.

Французька влада розслідує ймовірне зґвалтування, яке сталося на початку цього року в президентському Єлісейському палаці. Офіс президента Франції Еммануеля Макрона повідомляє, що жінка-солдат, яка працює в палаці, звинуватила свого товариша по службі у зґвалтуванні. Обвинувачений військовослужбовець відсторонений від свого посту. Жінка повідомила, що напад стався на вечірці в Єлісейському палаці 1 липня, на якій був присутній Е. Макрон, який проживає безпосередньо в Єлісейському палаці.

ЧЕХІЯ

Bartkiewicz, Artur. Czechy: Prezydent Zeman po trzech tygodniach opuścił OIOM [Президент Чехії М. Земан залишив відділення інтенсивної терапії після трьох тижнів лікування] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/dyplomacja/art19075381-czechy-prezydent-zeman-po-trzech-tygodniach-opuscil-oiom>.

Президент Чехії Мілош Земан залишив відділення інтенсивної терапії після трьох тижнів лікування і був переведений до іншої лікарняної палати після того, як його здоров'я покращало. 77-и річного М. Земана шпиталізували наступного дня після парламентських виборів у Чехії, на яких його союзник А. Бабіш зазнав поразки від коаліції опозиційних партій. Причини погіршення здоров'я М. Земана не оприлюднюються. 18 жовтня лікарня опублікувала звіт, у якому говорилося, що М. Земан за станом здоров'я не може виконувати свої обов'язки глави держави. Незрозуміло, чи зможе він тепер відновити свої обов'язки президента через покращення здоров'я. Канцелярія президента опублікувала відео, на якому видно, як політик у лікарні підписує указ. Відео тижневої давності відповідає на звинувачення, що глава держави не може виконувати свої обов'язки.

***

Czech president tests COVID positive, returning to hospital [У президента Чехії позитивний результат тесту на COVID-19, він повернувся до лікарні] // Reuters. – London, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/czech-president-tests-covid-positive-returning-hospital-2021-11-25/>.

Президент Чехії Мілош Земан отримав позитивний результат тесту на COVID-19 і повертається до лікарні. Робоча програма 77-и річного президента буде припинена, поки він буде лікуватися від COVID-19. 26 листопада М. Земан мав призначити нового прем'єр-міністра після виборів у жовтні.

***

Czech President Zeman back in hospital, now with COVID-19 [Президент Чехії Земан повернувся в лікарню з COVID-19] // The Associated Press. – New York, 2021. – 25.11. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/health-europe-elections-prague-milos-zeman-7248c1298459578829ecee932ca88626>.

Президент Чехії Мілош Земан був повторно шпиталізований після того, як отримав позитивний тест на COVID-19, лише через кілька годин після того, як його виписали після більш ніж місячного лікування від неуточної хвороби. У офісі президента повідомили, що

М. Земан був перевірений після того, як вдень він прибув до своєї офіційної резиденції в Лани на захід від Праги. Його офіційна програма була відкладена і було незрозуміло, чи зможе М. Земан прийняти присягу нового прем'єр-міністра країни, як було заплановано – процес, який уже давно відкладався через його попередню шпиталізацію.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

BBC, Лондон,
Велика Британія

<https://www.bbc.com/>

Британська компанія суспільного телерадіомовлення. Найбільша телерадіомовна компанія у світі за кількістю слухачів. У штаті корпорації працює більш ніж 22 000 осіб у всьому світі. Штаб-квартира корпорації знаходиться у Вестмінстері, Лондон.

Deutsche Welle,
Бонн, Німеччина

<https://p.dw.com/>

Німецька державна радіостанція та телеканал, що мовлять на закордоння. Правління розміщене в Бонні, Транслює радіо- й телепередачі, а також має інтернет-пропозиції тридцятьма мовами, зокрема й українською.

El Mundo, Мадрид,
Іспанія

<https://www.elmundo.es/>

Щоденна газета іспанською мовою, одна з найбільш популярних і авторитетних газет Іспанії. Разовий тираж газети становить 330 000 примірників. Видання підтримує ліберальну і правоцентристську редакторську політику. Головним редактором є Педро Рамірес Належить групі «Unidad Editorial S.A.». Головний офіс в Мадриді.

Euronews, Ліон,
Франція

<https://www.euronews.com/>

Провідний європейський цілодобовий інформаційний телеканал, що суміщає відеохроніку світових подій і аудіокоментарів тринадцятьма мовами. Кабельне, супутникове і ефірне мовлення EuroNews охоплює понад 350 мільйонів домоволодінь в 155 країнах світу. Рік заснування – 1993 р. Штаб-квартира Euronews розташовується в Ліоні, Франція. Європейське видання американської новинної організації POLITICO, що висвітлює Європейський Союз.

POLITICO,
Брюссель, Бельгія

<https://www.politico.eu/>

Штаб-квартира компанії знаходиться в Брюсселі, а додаткові офіси - в Лондоні, Берліні, Варшаві, Парижі та Франкфурті. Британське агентство новин і постачальник даних про фінансові ринки газетам та іншим засобам масової інформації. Одне з найбільших інформаційних агентств світу. З квітня 2008 року «Рейтер» — частина агентства «Thomson Reuters». Штаб-квартира в Лондоні. В агентстві працює 2500 журналістів, фотокореспондентів і відеооператорів. «Рейтер» нараховує в цілому 197 бюро у 91 країні світу. З новинами агентства «Рейтер» щодня знайомлять понад 1 мільярд осіб. Загальнонаціональна польська щоденна газета ліберально-консервативного спрямування. Видавець – Gremi Media. Головний редактор – Богуслав Хработа.

Reuters, Лондон,
Велика Британія

<https://www.reuters.com/>

Rzeczpospolita,
Варшава, Польща

<https://www.rp.pl/>

AP

The Associated
Press, Нью-Йорк,
США

<https://apnews.com/>

XINHUANET

Xinhua, Пекін,

Китай

<http://www.news.cn/>

К
Головний офіс – Варшава.
Т
Одне з найбільших у світі і найбільше
І
інформаційне агентство США, всесвітня
В
мережа новин, заснована в травні 1846 р.
Штаб-квартира розташована в
Нью-Йорку.

Китайська державна урядова агенція
новин зі штаб-квартирою в Пекіні.
Найбільша в Китаї інформаційна агенція,
є органом китайської державної
інформації і пропаганди. Голова агенції
входить до уряду КНР і має посаду
міністра.